SKAUN KOMMUNE

AKTIV & ATTRAKTIV

Budsjett 2019

Økonomiplan 2019 – 2022

Vedtatt i kommunestyret 13.12.2018 (K-sak 85/18) - ESA 18/2582

Fotograf forsidebilde: Trond Håkon Hustad, vinner av instagramkonkurransen med tema «Høst»

Innholdsfortegnelse

1 Innledning med utfordringer, strategier og hoved-prioriteringer 3

2 Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger.....6
2.1 Sentrale føringer – statsbudsjettet 2019 8
2.2 Handlingsregler – økonomiske måltall.....10
2.3 Konsekvensjustert budsjett 2019-2022 13
2.4 Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse 15

3 Overordna inntekter og utgifter.....17
3.1 Skatt og rammetilskudd 18
3.2 Eiendomsskatt.....20
3.3 Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd 22
3.4 Eksterne finansutgifter/-inntekter.....22
3.5 Lønns- og prisstigning 24
3.6 Pensjonsutgifter.....24
3.7 Bruk og avsetninger til fond.....26
3.8 Betalingsregulativ.....27

4 Særskilte saker.....29

5 Kommunens tjenesteproduksjon.....38
5.1 Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.....39
5.2 Skoler inkl. SFO. 41
5.3 Barnehager. 46
5.4 Kultur, fritid og frivillighet 49
5.5 Helse og mestring 54
5.6 Plan, eksl. gebyr 60
5.7 Plan, gebyrbelagte tjenester 63
5.8 Eiendomsdrift.....66
5.9 Skaun kirkelig fellesråd. 70

6 Investeringer 2019-2022.....72

7 Sammenstilling – økonomiske oversikter 77

8 Risikovurdering.....83

9 Saksprotokoll – kommunestyrets behandling 84

1 Innledning med utfordringer, strategier og hoved-prioriteringer

Det vedtatte budsjettdokumentet for 2019 og økonomiplan for perioden 2019-2022 er som tidligere basert på bidrag fra hele organisasjonen Skaun kommune. Presset på driftsnivået målt opp mot inntektene forsterkes ytterligere for budsjettåret 2019 og utover i økonomiplanperioden. Dette er i tråd med beskrivelsene i de seinere års budsjett, men ytterligere forsterket slik forrige økonomiplan også ga uttrykk for.

Å utarbeide et budsjett i balanse nå og framover er utfordrende. Som en følge av et forventet økende gap utover i økonomiplanperioden mellom inntekter og utviklingen i kommunens driftsnivå, samt høye kapitalkostnader som følge av høyt investeringsnivå, vil kommunens økonomiske utfordringer framover bli betydelige om tjenestenivået skal opprettholdes. Hvor sterke utslagene vil bli, er avhengig av ambisjonsnivået i investeringene og det driftsnivået det legges opp til. Det vil være nødvendig fortsatt å holde trykket på endrings- og omstillingsarbeid fremover for å møte de økonomiske utfordringene.

Kommunens økonomiske situasjon er etter kommunestyrets oppfatning likevel fortsatt kontrollert, men under et klart økende press. Kommunen har i flere år hatt som sentralt og omforent mål å sikre en god og sterk økonomi med handlingsrom for framtidig drift og investeringer og til utvikling av gode tjenester og tjenesteleveranser. Gjennom aktiv styring er det avsatt betydelige midler til fond for delfinansiering av investeringer. Dette har vært helt nødvendig i en periode der kommunen investerer for store beløp i skoler, barnehager og tilrettelagte boliger. Driftsfondet vil ved budsjett for 2018 ligge på om lag 95 mill. kr, men vil deretter synke markant ned mot 30 mill. kr utover i økonomiplanperioden ved gjennomføring av vedtatte investeringer. Redusert egenkapitalfinansiering, økt lånefinansiering, stigende rentenivå og økte kapitalkostnader, vil opplagt begrense kommunens handlefrihet for nye investeringer framover. Reduserte muligheter for fondsavsetninger vil redusere handlingsrommet for både nye investeringer og tilleggsbevilgninger til drift i budsjettår.

For å holde lånebelastningen på et nivå vi kan håndtere er det meget viktig at vi er i stand til å finansiere deler av investeringene ved bruk av egenkapital. Det er derfor av stor betydning at vi også framover er i stand til å avsette midler på fond til senere bruk. Fondsavsetninger har i all hovedsak to formål. For det første er det viktig med en reserve slik at vi vil være i stand til å håndtere uforutsette hendelser gjennom budsjettåret. For det andre er vi avhengige av å bruke tidligere års fondsavsetninger som egenkapital til investeringer.

Kommunens samlede lånebyrde øker fortsatt og beregnes å nå sitt maksimum på nær 1,0 mrd. kr med gjeldende investeringsvedtak i 2020. Beregninger viser likevel at kommunen må påregne økte

kostnader som følge av vekst og demografisk utvikling. Kommunens gjeldsbelastning målt i kr per innbygger var i 2014 43 000 kroner. I 2020 vil gjeldsbelastningen per innbygger øke til nær 103 000 kroner før den igjen synker forutsatt planlagt investeringsprogram.

I statsbudsjettet for 2019 anslås veksten i Skauns frie inntekter på 3,9 % som er blant kommunene med størst vekst i fylket. Gjennomsnittet for fylket er 3,1%. Statsbudsjettet uttrykker også for 2019 en årlig forventet effektiviseringsgevinst på 0,5% i kommunene.

Arealutfordringene for å møte befolkningsvekst og økt behov for bolig- og næringsarealer, samt inndekning av kostnader for utbygging av nødvendig infrastruktur for videre utbygging er krevende, men nødvendig. Arbeidet med kommunalt infrastrukturfond (KIF) videreføres.

Kostnadsveksten knyttet til den sterke befolkningsutviklingen i kommunen vil bli høyere enn merinntektene for hvert år. Det konsekvensjusterte budsjettet viser at driftsnivået må ned med rundt 14,3 mill. kr fra og med 2019. Når vi i tillegg tar høyde for at det gjennom året erfaringsmessig dukker opp nye behov, er det grunn til å regne med at omstillingsbehovet reelt sett er enda høyere. Det er kommunestyrets syn at det årlig framover, må gjøres aktive tiltak i drifta for å få budsjettene i balanse. Arbeidet med omstilling og kostnadsreduksjon må få høy prioritet i perioden.

Fremdeles nyter vi godt av et svært lavt rentenivå, men dette er økende. Når Skaun ungdomsskole og kultursenter står ferdig i 2019, vil vi ha en renteeksponert gjeld på rundt 600 mill. kr. Norges Banks prognoser viser et fortsatt lavt rentenivå inn i 2019, men stigende gradvis med om lag 1% fram mot slutten av økonomiplanperioden. En renteøkning på 1 % betyr økte renteutgifter på 6,0 mill. kr for oss. Dette vil være merkostnader som må dekkes innenfor det ordinære driftsbudsjettet. Det vil derfor være viktig å ha fokus på rentekostnadene, og eventuelt gjennomføre tiltak som kan bidra til å redusere renterisikoen.

I 2014 ble det innført eiendomsskatt for alle eiendommer i Skaun kommune. Dette er en stabil inntektskilde for kommunen, som igjen bidrar til forutsigbare rammer. Erfaring fra de siste årene viser at det går en smertegrense for hvor mye vi kan ta inn i eiendomsskatt hvert år. Eiendomsskatt er den eneste inntektskilden, av betydning, som bestemmes lokalt. I budsjett 2019 legges det opp til en inntekt på totalt 22,5 mill. kr fra eiendomsskatt. Inntektspotensialet fra eiendomsskatt med dagens regelverk spenner fra 0 – 48,0 mill. kr (fra avvikling og til 7 promille uten bunnfradrag). Signaler fra politisk hold i tidligere budsjettbehandlinger tyder på at man ønsker å senke skattenivået. Av økonomiplanen framgår det at reduksjon av eiendomsskatt, vil kunne bli krevende for Skaun kommune.

Fylkesmannen har anbefalt at vi utarbeider handlingsregler og økonomiske målsettinger for kommunens budsjettarbeid. Kommunestyret har i sitt budsjettvedtak i desember 2017, tatt til orde for det samme. Kommunestyret har i dette budsjettdokumentet tatt inn forslag til relevante nøkkeltall og økonomiske

målsettinger som handlingsregler. Dette blir spesielt viktig framover, når det økonomiske handlingsrommet blir strammere og behovet for gode styringsverktøy øker.

Arbeidet med omstillingstiltak for hele planperioden fortsetter i 2019. Mer effektiv drift samt bedre organisering av virksomhet og tjenesteyting er fortsatt viktig. I planperioden vil det være klart behov for økte inntekter og fortsatt omstilling eller reduksjon i driftsnivået. Arbeidet med organisasjonsgjennomgang og et større digitaliseringsprosjekt for å bidra til forenkling, effektivisering og kvalitetsheving er startet opp. Arbeidet videreføres i 2019. Handlingsrommet i 2019 vurderes likevel som begrenset samtidig som kommunen fortsatt venter vekst i folketall. Kommunestyrets oppfatning er at det vil være riktig å gjennomføre gode endrings-, omstillings- og innsparingstiltak i 2019 nettopp for å etablere bedre økonomisk handlefrihet seinere i økonomiplanperioden.

Kommunens økonomiske handlefrihet framover vil være helt avhengig av tydelig styring og streng prioritering der driftsnivået tilpasses inntektene og investeringene kan finansieres med forsvarlige kapitalkostnader. Tiltak med budsjettmessige konsekvenser må ha avklart finansiell inndekning.

Formannskapet er innstillende politisk ansvarlig organ for budsjettet og fremmer innstilling om «Budsjett 2019 - økonomiplan 2019 – 2022» overfor kommunestyret. Kommunestyret behandlet og vedtok budsjettet i sitt møte 13. desember 2018.

2 Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger

Visjon

Skaun kommune – aktiv og attraktiv

Overordnede mål

Samfunn

Skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden

Skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil

Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur

Tjenester

Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser

Organisasjon

Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere

Økonomi

Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver

I Skaun ønsker vi å utvikle et styringssystem som gir politikerne mulighet til å sette mål – definere rammer og sikre resultater.

Rådmannen har revidert utviklingsstrategien for Skaun kommune, og i den nye strategien er mestringsorientert ledelse et av de sentrale vegvalgene for å levere og videreutvikle gode tjenester til innbyggerne.

Kommunen må ha dialog med brukere, innbyggere, medarbeidere, politikere og samfunnet for øvrig på hvilke resultater som skal oppnås og hvordan de skal nås er også viktig.

Når det gjelder styring har vi valgt å konsentrere oss om følgende tre perspektiver:

- **Resultatfokusering**
  - Vi skal ha mindre fokus på tiltak og mer fokus på resultat, dvs. hva vi faktisk oppnår med de pengene vi bruker

- **Styring på flere dimensjoner enn bare økonomi**
  - Vi har tidligere i all hovedsak bare styrt etter over- og underskudd i budsjettet, lite på omfang og innhold i tjenestene – det skal styres på *dimensjonene samfunn, tjenestekvalitet, organisasjon og økonomi*

- **Styringsdialog**
  - Vi skal etablere verktøy, prosesser og rutiner for å bestille mål og evaluere resultater både internt, mellom administrasjon og politikere, mellom organisasjonen og brukerne og med innbyggerne

2.1 Sentrale føringer – statsbudsjettet 2019

Statsbudsjettet er styrende for hvilke inntekter kommunen har til rådighet i kommende år. Budsjett 2019 for Skaun kommune legger til grunn de føringer som er gitt i forslag til statsbudsjett som ble lagt fram for Stortinget i oktober.

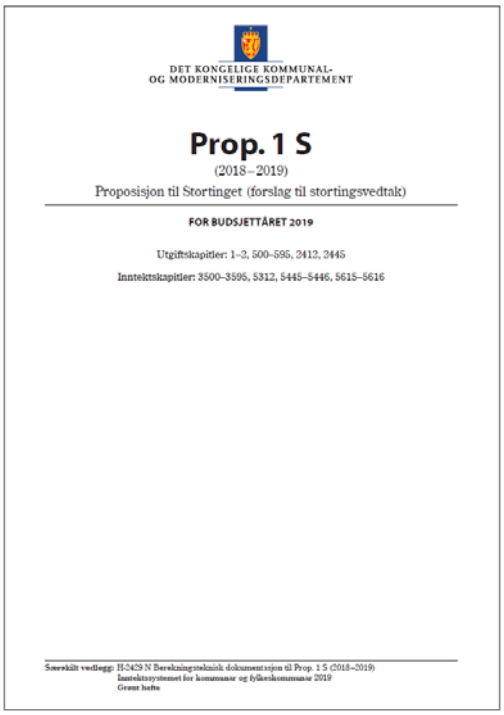
DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 1 S
(2018–2019)
Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2019

Utgiftskapitler: 1–2, 500–595, 2412, 2445
Inntektskapitler: 3500–3595, 5312, 5445–5446, 5615–5616

Særskilt vedlegg: H-2429 N Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2018–2019)
Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2019
Grønt hefte

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 72,5 % av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

I statsbudsjettet, er det lagt opp til en reell vekst i de frie inntektene på totalt 2,6 mrd kroner. Denne veksten skal blant annet dekke kommunenes økte demografikostnader (1,0 mrd. kr) og pensjonskostnader (0,7 mrd. kr).

Utover dette forventes det en økt satsing og videreføring av opptrappingsplanen på rusfeltet, tidlig innsats i skole, samt videreføring av opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering.

Øremerkede statstilskudd i statsbudsjettet reduseres netto med 1,2 mrd. kroner. Reduksjonen må ses i sammenheng med en betydelig nedgang i overføringer til kommuner knyttet til salg av oppdrettstillatelser i havbruksnæringen.

Den kommunale deflatoren (kommunens svar på konsumprisindeksen) er beregnet til 2,8 % i 2019.

Veksttilskudd gis til kommuner med en gjennomsnittlig befolkningsvekst på mer enn 1,4 % de tre siste år. Tilskuddet per nye innbygger ut over vekstgrensa er 58 792 kroner.

Av endringer/føringer som er lagt inn i rammetilskuddet til kommunesektoren i 2019 nevnes:

200 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med økt satsing på tidlig innsats i skolen i 2019. Skaun kommunes andel av dette er 370 000 kroner.

100 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med oppfølging og videreføring av opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering. Skaun kommunes andel av dette er 155 000 kroner.

200 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med økt satsing på rusfeltet.

Dette er en oppfølging av tidligere bevilgninger gitt i perioden 2016-2018, og er en del av opptrappingsplanen for rusfeltet, som skal bidra til en forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på rusfeltet. Skaun kommunes andel av dette er 200 000 kroner.

Stortinget har tidligere vedtatt et lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner som skal tre i kraft fra 1. januar 2020. Kommuner som rekrutterer psykolog til sine helse- og omsorgstjenester vil motta et tilskudd som delvis finansierer stilingen. Skaun kommune har siden 2017 hatt ansatt en psykolog. Vi oppfyller dermed lovkravet som er satt.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester videreføres. Innslagspunktet økes til 1 320 000 kroner, noe som er en større økning enn anslått lønnsvekst alene. Kompensasjonen for kommunens utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 prosent.

2.2 Handlingsregler – økonomiske måltall

I forbindelse med omstillingsprosjektet, som var skissert i budsjettdokumentet for 2018, ba kommunestyret rådmannen om å utarbeide økonomiske måltall.

I sitt tilbakemeldingsbrev etter Fylkesmannens kommunebesøk i 2017, anbefalte Fylkesmannen kommunen å utarbeide handlingsregler og økonomiske målsetninger.

Ny kommunelov, som trer i kraft i løpet av 2019, har en egen bestemmelse om handlingsregler: «§ 14-2: Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.».

Handlingsregler/økonomiske måltall skal fungere som en økonomisk temperaturmåler for raskt å kunne vurdere om kommunen driver innenfor sunne langsiktige rammer. På lang sikt bør kommunen drive innenfor de begrensninger som de vedtatte handlingsregler gir, men avvik for enkeltår kan aksepteres.

I sitt arbeid med å utarbeide handlingsregler for Skaun kommune har rådmannen blant annet sett på hvordan en rekke andre kommuner har håndtert dette. Kommunestyret har lagt følgende prinsipper til grunn ved utarbeidelsen av måltall:

- De skal være enkle å forstå
- De skal være enkle å finne – ved bruk av offentlig statistikk (Kostra)
- De skal være konkrete, målbare og relevante, og lett å sammenligne med andre kommuner
- Det skal ikke være for mange måltall

Kommunestyret vedtar følgende tre handlingsregler, som alle oppfyller prinsippene ovenfor:

Handlingsregel 1: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter
Handlingsregel 2: Netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter
Handlingsregel 3: Driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Handlingsregel 1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter
Netto driftsresultat er et begrep som forenklet kan beskrives som hvor mye penger vi har igjen når alle regninger er betalt. Netto driftsresultat kan blant annet brukes til å sette av på fond til framtidige formål, finansiere investeringer og være en reserve for å møte uforutsette utgifter i løpet av året. Brutto driftsinntekter er summen av alle våre ordinære inntekter som skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt, egenbetalinger og andre kommunale gebyrer.

Mål: minimum 1,75 %.
Målt i kroner betyr dette et årlig netto driftsresultat på om lag 10,0 mill. kr.

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat over tid på om lag 1,75% for kommunene som nødvendig for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer, og for å ha en sunn økonomi på sikt. Et netto driftsresultat i denne størrelsesorden, vil være med å sikre kommunens handlefrihet over tid. Nivået på lånegjelda og driftsfond vil også være med å

påvirke hvor høyt netto driftsresultat bør være. Høy lånegjeld betyr isolert sett at driftsresultatet bør være høyere, spesielt i perioder med lav lånerente. Et stort driftsfond betyr at driftsresultatet kan være noe lavere.

Som grafen viser har vi hatt svært gode resultater fram til 2017. Fra 2018 og framover ligger vi litt under måltallet. Isolert sett kan dette forsvares med tanke på at vi har store fondsreserver. Men på sikt må vi opp på et nivå over måltallet.

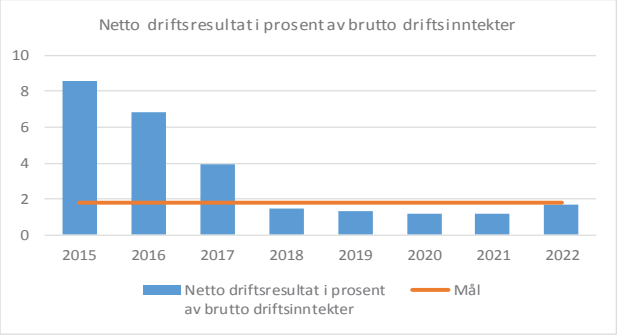

Handlingsregel 2: Netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto rentebærende gjeld er alle våre lån hvor renter og avdrag må dekkes over det ordinære driftsbudsjettet til kommunen. Typiske lån som faller inn under denne betegnelsen er lån opptatt til å finansiere skole- og barnehagebygg. Lån som finansierer prosjekter innenfor vann- og avløpssektoren er ikke lån som er innenfor denne definisjonen, da disse blir indirekte betalt tilbake fra innbyggerne via vann- og avløpsavgifter (kommunale avgifter). Videre er lån som vi tar opp i Husbanken for videre utlån (startlån) unntatt. Brutto driftsinntekter er summen av alle våre ordinære inntekter som skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt, egenbetalinger og andre kommunale gebyrer.

Mål: maks 80 %
Målt i kroner betyr dette en rentebærende gjeld i størrelsesorden 480 mill. kr.

Høy lånegjeld betyr at handlingsrommet for å gjennomføre ordinære driftsoppgaver er redusert. En stadig høyere lånegjeld betyr at en større andel av driftsinntektene går med til å betale renter og avdrag på våre lån. Handlingsrommet vil bli ytterligere redusert i perioder med stigende rentenivå. Generasjonsprinsippet tilsier at investeringer i dag må tilpasses et nivå slik at framtidig nedbetaling ikke blir urimelig belastende på kommende generasjoner.

Ved utgangen av 2019 vil vi ha en lånegjeld som utgjør 101 % av våre inntekter. Ennå i 2022 vil målet ikke være nådd, slik at det kreves en fortsatt streng praksis med lånefinansiering av nye investeringer ut over perioden.

I perioden 2019-2022 er det ikke lagt inn noen nye større investerings-prosjekter ut over de som allerede er vedtatt.

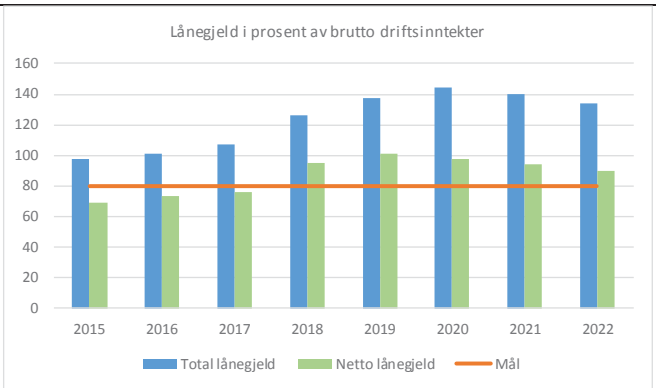

Aktuelle tiltak framover er å sette et tak på hvor stor del av investeringene som kan lånefinansieres. Vi kan også foreta ekstraordinære nedbetalinger av lån gjennom å frigjøre kapital i form av salg av eiendommer og aksjer.

<u>Handlingsregel 3: Driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter</u>

Driftsfond består av midler som vi har avsatt tidligere, blant annet deler av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk og netto driftsresultat. Populært kalles dette å ha penger på bok. Dette er midler som kommunestyret kan disponere fritt til ulike formål. Brutto driftsinntekter er summen av alle våre ordinære inntekter som skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt, egenbetalinger og andre kommunale gebyrer.

Mål: minimum 5%

Målt i kroner betyr dette at avsatte midler på driftsfondet bør være om lag 30 mill. kr.

Det er flere gode grunner for å ha tilstrekkelige reserver på driftsfondet, blant annet å sikre en økonomisk buffer til uforutsette hendelser. Fondet kan benyttes til dekning av utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet, samt svikt i inntekter. Videre vil kommunen være i stand til å gjennomføre prosjekter og tiltak av kort varighet (engangstiltak). Det vil også styrke muligheten til egenfinansiering av investeringer.

Som grafen viser har vi tilstrekkelig med penger på bok, slik at målet per i dag er oppfylt (17%). Med egenfinansiering av investeringer, som foreslått i budsjettet, vil fondet reduseres og i 2022 vil fondet utgjøre i overkant av 5% av inntektene våre.

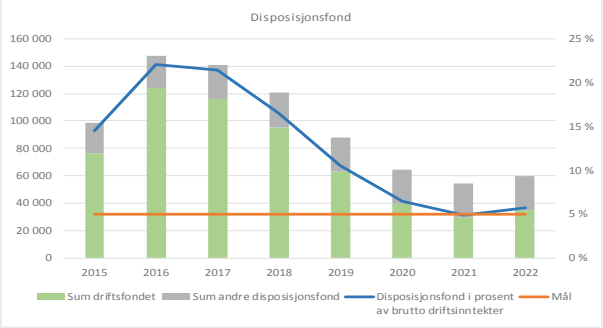

2.3 Konsekvensjustert budsjett 2019-2022

Konsekvensjustert budsjett 2019-2022 viser hva det vil koste å drive kommunen på samme nivå som i 2018, når vi tar hensyn til blant annet effekten av vedtak gjort i 2018, og forutsetningene gitt i forslag til statsbudsjett for neste år. Formålet med konsekvensjustert budsjett er å vise det handlingsrommet som kommunestyret har neste år og videre framover.

Tabellen under viser konsekvensjustert budsjett, slik det ble presentert på kommunens strategikonferanse 18. oktober:

Budsjettområder	Budsjett	Budsjett	Endring	Økonomiplan		
	2018	2019	2018-2019	2020	2021	2022
Fellesutgifter og -inntekter	-6 110 000	-6 639 000	8,7 %	-6 639 000	-6 639 000	-6 639 000
Sentraladministrasjonen	60 484 000	60 614 000	0,2 %	60 664 000	60 664 000	60 664 000
Skoler inkl SFO	120 790 000	129 059 000	6,8 %	129 059 000	129 059 000	129 059 000
Barnehager	63 313 000	67 786 000	7,1 %	67 786 000	67 786 000	67 786 000
Barn, familie og sosial	60 046 000	60 359 000	0,5 %	60 359 000	60 359 000	60 359 000
Kultur fritid og frivillighet	12 986 000	12 452 000	-4,1 %	12 452 000	12 452 000	12 452 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 385 000	40 124 000	-3,0 %	40 124 000	40 124 000	40 124 000
Hjemmebaserte tjenester	51 951 000	51 012 000	-1,8 %	51 012 000	51 012 000	51 012 000
Plan ekskl gebyr	16 638 000	13 779 000	-17,2 %	13 779 000	13 779 000	13 779 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 960 000	-5 751 000	-27,8 %	-5 751 000	-5 751 000	-5 751 000
Eiendomsdrift	29 922 000	35 813 000	19,7 %	35 813 000	35 813 000	35 813 000
Konsekvensjustert budsjett drift	**443 445 000**	**458 608 000**	**3,4 %**	**458 658 000**	**458 658 000**	**458 658 000**

Kostnaden for å videreføre dagens nivå på tjenestene er om lag 458,6 mill. kr i 2019. Dette er en økning på i overkant av 15 mill. kr sammenlignet med det opprinnelige budsjettet for 2018. Med tanke på at den kommunale lønns- og prisveksten for 2018 er på 3,0%, er økningen på 3,4% innenfor det som må kalles normalt.

Summen av våre frie disponible inntekter skal finansiere tjenesteproduksjonen vår. Disse består av skatteinntekter, rammetilskudd, eiendomsskatt og diverse andre statlige tilskudd. Fratrukket utgifter til renter og avdrag på tidligere opptatte lån, samt nødvendige avsetninger til fond, sitter vi igjen med de midlene som skal finansiere driften.

Tabellen under viser resultatet av det konsekvensjusterte budsjettet for de neste fire årene:

	Budsjett	Økonomiplan		
	2019	2020	2021	2022
Sum frie inntekter	-495 594 000	-498 175 000	-493 589 000	-493 609 000
Netto finansutgifter	43 304 000	50 165 000	51 292 000	51 514 000
Netto avsetninger til fond	7 934 000	7 934 000	8 200 000	8 200 000
Disponibelt til finansiering av drift	**-444 356 000**	**-440 076 000**	**-434 097 000**	**-433 895 000**
Konsekvensjustert budsjett drift	**458 608 000**	**458 658 000**	**458 658 000**	**458 658 000**
Ubalanse konsekvensjustert drift	**14 252 000**	**18 582 000**	**24 561 000**	**24 763 000**

Mens tjenesteproduksjonen koster 458,6 mill. kr neste år, viser tabellen at vi har kun 444,3 mill. kr til å finansiere disse. Det betyr at vi må redusere drifta vår med 14,3 mill. kr for å komme i balanse i 2019. Denne ubalansen blir større utover i perioden. Hovedårsaken til dette er at låneutgiftene knyttet til nye større investeringsprosjekter slår inn for fullt i årene som kommer.

2.4 Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse

	2019	2020	2021	2022
Ubalanse konsekvensjustert drift	**14 252**	**18 582**	**24 561**	**24 763**
Korrigeringer	-5 846	-2 346	-1 896	-2 346
Ubalanse totalbudsjettet	**8 406**	**16 236**	**22 665**	**22 417**
Sum forslag til tiltak (se oversikt under)	-8 406	-16 236	-22 665	-22 417
Balanse	**0**	**0**	**0**	**0**
Vedtatte tiltak:				
Overordna inntekter og utgifter				
Befolkningsframskriving	0	-4 300	-10 700	-13 500
Redusert fondsavsetning	-2 159	-2 856	-2 107	1 369
AFP 62-64 år - selvrisiko	-684	-684	-684	-684
Bruk av fond - engangstiltak	-7 138	-4 150		
Økt utbytte Trønderenergi	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter				
Regionrådet i Orkdalsregionen 2 tiltak	136	56	28	0
Utredning av framtidige boformer	300			
Korrigering valgkampstøtte	-100	-100	-100	-100
Prosjekt dig. kommunale arkiv - finansiering	-647	-652	-652	-652
Bredbåndutbygging - kommunal andel	1 188			
Merkantile stillinger	-200	-200	-200	-200
Statsbudsjettet - øremerkede midler	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kirkeverge 20 %	120	120	120	120
Valgkampstøtte	100		100	
Sommerjobb ungdom	200	200	200	200
Skoler inkl. SFO				
Reduksjon 1 årsverk Skaun ungdomsskole	-352	-705	-705	-705
Reduksjon 1 årsverk Børsa skole	-320	-640	-640	-640
Reduksjon 1 årsverk Venn oppv.senter	-320	-640	-640	-640
Tuva aktivitetssenter - ny avtale	0	-259	-259	-259
Børsa skole - samordning bibliotek	-200	-400	-400	-400
Barnehager				
Sommerstengte barnehager 2 uker	-750	-750	-750	-750
Påskestengte barnehager	-320	-320	-320	-320
Julestengte barnehager	-324	-324	-324	-324
Paviljonger Venn 2. avd.	800	300	300	
Kultur fritid og frivillighet				
Planleggingsmidler aktivitetspark	150			
Ny stilling kultur	533	800	800	800
Jubileumsbok Skaun ungdomsskole	100			
Orkdal folkebad - tilskudd	4 150	4 150		
SommerSkaun	300	300	300	300
Lag og foreninger	100	100	100	100
Grønneset - oppgradering (netto)	0	350		
Barn, familie og sosial				
Økt stillingsressurs PPT 50%	400	400	400	400
Avtale St.Olavs - besparelse KAD	-250	-250	-250	-250
Reduksjon tilsvarende 1 årsverk	-400	-800	-800	-800
Flyktningetjenesten	300	400	400	400
Institusjonsbaserte tjenester				
Dagtilbud - økt egenandel	-200	-200	-200	-200
Vederlagsberegning - redusert fradrag boutg.	-400	-400	-400	-400
Sykepleierstilling RSV	670	670	670	670
Reduksjon tilsvarende 1 årsverk	-267	-468	-468	-468
Hjemmebaserte tjenester				
Hjemmetjenesten - reduksjon	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Plan ekskl gebyr				
Tilskudd Lensa-nettverk avvikles	-60	-60	-60	-60
Forprosjekt Venn	500	500		
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård	500			
Reduksjon tilsvarende 1 årsverk	-334	-668	-668	-668
Eiendomsdrift				
Bilordning	-300	-300	-300	-300
Reduksjon tilsvarende 1 årsverk	-228	-456	-456	-456
SUM ALLE TILTAK	**-8 406**	**-16 236**	**-22 665**	**-22 417**

Alle tall i 1000 kroner

Tabellen på forrige side viser status som ble presentert på strategikonferansen i oktober, og hvilke tiltak kommunestyret har gjort i ettertid for å få et budsjett i balanse. De enkelte tiltak blir nærmere beskrevet under de respektive budsjettområdene i kapittel 5.

Underveis i budsjettprosessen har det kommet en del innspill fra virksomhetene om tiltak som ønskes gjennomført. Tabellen under viser hvilke tiltak som kommunestyret ikke har funnet rom for i løpet av økonomiplanperioden.

Tiltak ikke lagt inn	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Fellesrådets budsjettforslag	480	191	191	191
Økt administrasjonsressurs oppvekstsentra	400	800	800	800
Barnehage: oppgradering uteareal	100			
Skole: komp. driftsutgifter økt elevtall	170	170	170	170
NAV: ny stilling økonomisk sosialhjelp	670	670	670	670
BFH: ny stilling 100 % PP-rådgiver	670	670	670	670
BFH: ny stilling 100% ergoterapeut	670	670	670	670
BFH: ny stilling 100% fysioterapeut	670	670	670	670
BFH: ny stilling 30% jordmor	200	200	200	200
BFH: ny stilling 50 % merkantil helsestasjon	300	300	300	300
BFH: ny stilling 60% frisklivsveileder	400	400	400	400
BFH: ny stilling 100% miljøterapeut	550	550	550	550
BFH: ny stilling 100% psykisk helse og rus	670	670	670	670
BFH: ny stilling 100% helsesøster	670	670	670	670
Kultur: ny stilling kulturteknisk ansvarlig	400	600	600	600
Kultur: meråpent bibliotek	200	200	200	200
Kultur: styrking av Klubb1	280	280	280	280
Rossvollheimen: økt budsjett forbruksmatr.	100	100	100	100
Ny sykepleierstilling skjermet enhet	670	670	670	670
Tildelingskontoret: ny stilling 100%	670	670	670	670
Innkjøp nye moduler til Gerica	140	140	140	140
Driftskontoret: diverse tiltak drift/renhold	450	450	450	450
Driftskontoret: vedlikeholdsetterslep	3 300	7 600	8 200	6 700
Teknisk: økt stilling veg- og trafikksikkerhet	325	325	325	325
Teknisk: videreføring Lensa-nettverk	60	60	60	60
SUM IKKE-VALGTE TILTAK	**13 215**	**17 726**	**18 326**	**16 826**

Alle tall i 1000 kroner

3 Overordna inntekter og utgifter

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.1	Skatt på inntekt og formue	-185 257	-185 559	-195 000	-197 800	-201 500	-203 500
3.1	Rammetilskudd	-237 740	-250 066	-264 219	-268 300	-266 414	-267 234
3.2	Eiendomsskatt	-14 904	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
3.3	Andre generelle statstilskudd	-1 522	-1 260	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
3.3	Statstilskudd flyktninger	-17 273	-16 800	-12 125	-12 125	-12 125	-12 125
	SUM FRIE INNTEKTER	**-456 696**	**-476 235**	**-495 594**	**-502 475**	**-504 289**	**-507 109**
3.4	Renteinntekter og utbytte	-6 708	-5 350	-6 618	-6 581	-6 542	-6 503
3.4	Gevinst finansielle instrumenter	-2 277	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
3.4	Renteutgifter	10 943	13 081	14 678	20 340	22 112	22 754
3.4	Avdrag på lån	24 061	27 304	34 044	36 706	36 022	35 563
	NETTO FINANSUTGIFTER	**26 019**	**33 735**	**40 804**	**49 165**	**50 292**	**50 514**
3.7	Til ubundne avsetninger	36 411	7 000	9 142	8 445	9 194	12 670
3.7	Til bundne avsetninger	13	0	0	0	0	0
	Regnskapsmessig mindreforbruk	30 827	0	0	0	0	0
	Bruk tidl. års mindreforbruk	-28 401	0	0	0	0	0
3.7	Bruk av ubundne avsetninger	-21 071	-9 633	-11 151	-5 066	-650	-650
3.7	Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
3.5	Avsatt lønnsoppgjør	0	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000
	NETTO AVSETNINGER	**17 779**	**2 367**	**1 991**	**7 379**	**12 544**	**16 020**
3.6	Felles pensjonskostnader	-12 971	-11 110	-10 357	-10 357	-10 357	-10 357
	SUM	**-425 869**	**-451 243**	**-463 156**	**-456 288**	**-451 810**	**-450 932**
	Tiltak innarbeidet i budsjettet						
	Befolkningsframskriving				-4 300	-10 700	-13 500
	AFP 62-64 år			-684	-684	-684	-684
	Redusert fondsavsetning			-2 159	-2 856	-2 107	1 369
	Bruk av fond (engangstiltak)			-11 151	-5 066	-650	-650
	Økt utbytte Trønderenergi			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
	Byggelånsrenter skole/kultur			-1 500			
	SUM TILTAK			**-16 494**	**-13 906**	**-15 141**	**-14 465**

Tabellen over viser summen av alle inntekter og utgifter som ikke er knyttet opp imot spesielle tjenesteområder. Dette er de overordna fellesinntekter og –utgifter. Som tabellen viser har vi i 2019 463,2 mill. kr til å finansiere kommunens tjenester. Dette tallet synker til 450,9 mill. kr i 2022. De enkelte delelementene blir nærmere beskrevet i de påfølgende kapitlene.

3.1 Skatt og rammetilskudd

Totalt har Skaun kommune samla inntekter på 608 mill. kr i 2019. Figuren under viser hvordan inntektene til Skaun kommune fordeler seg på ulike typer i 2019. De frie inntektene (summen av rammetilskudd, skatt og eiendomsskatt) utgjør totalt 79 % av våre inntekter. For kommunesektoren samlet er tilsvarende tall 73 %. Regjeringens målsetting er at skatteinntektene skal utgjøre om lag 40 % av de samlede inntektene. For Skaun kommune er andelen 36 % (skatt + eiendomsskatt).

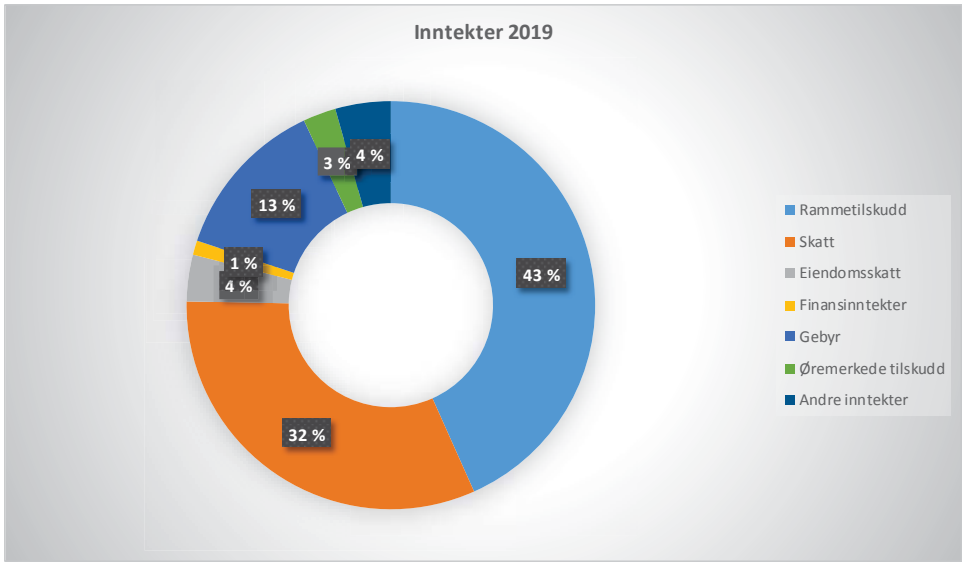

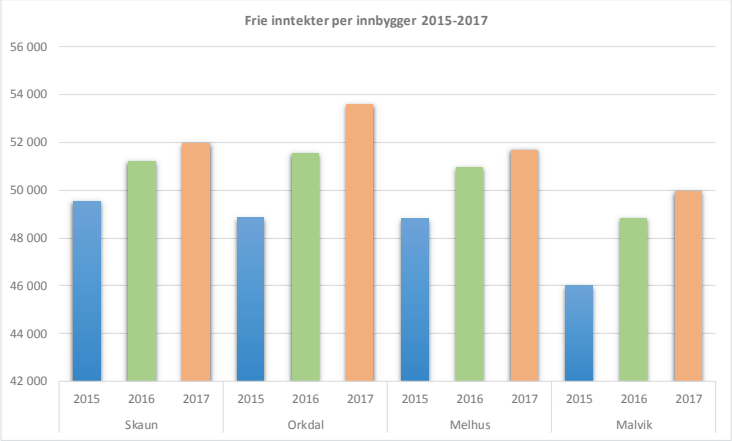

Grafen viser utviklingen i de frie inntektene målt per innbygger i perioden 2015-2017. I perioden har vi hatt en jevn vekst i de frie inntektene, og med unntak av Orkdal kommune har vi høyere inntekter enn de andre kommunene. Hvis vi også tar med eiendomsskatt i beregningen har vi om lag samme inntekt som Orkdal i 2017 (Orkdal har ikke eiendomsskatt).

Rammene for de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, blir vedtatt av Stortinget i statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2019 framkommer de frie inntektene for Skaun kommune slik:

	2018	2019	Endring
Innbyggertilskudd	191 520 000	202 273 000	10 753 000
Utgiftsutjevning	7 816 000	13 007 000	5 191 000
Tilskudd med særskilt fordeling	1 754 000	2 047 000	293 000
Inntektsgarantiordningen	-576 000	-436 000	140 000
Veksttilskudd	5 810 000	2 965 000	-2 845 000
Skjønnstilskudd	400 000	200 000	-200 000
Netto inntektsutjevning	42 816 000	44 162 000	1 346 000
Sum rammetilskudd	**249 540 000**	**264 218 000**	**14 678 000**
Anslag skatteinntekter	189 114 000	195 000 000	5 886 000
Sum frie inntekter	**438 654 000**	**459 218 000**	**20 564 000**

Ut fra de kriteriene som ligger inne i inntektssystemet er Skaun blitt en mye «dyrere» kommune å drive i 2019 sammenlignet med 2018. Dette gir seg utslag i at kompensasjonen vi får gjennom utgiftsutjevningen er høyere i 2019 enn i 2018.

Vi får fremdeles betalt for den kraftige befolkningsveksten gjennom et høyt veksttilskudd, selv om vi mister 2,8 mill. kr sammenlignet med 2018. Veksttilskuddet beregnes på bakgrunn av gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst de tre siste årene. En vekst over 1,4 % blir kompensert med 58 792 kroner per innbygger ut over vekstgrensa. Grunnlaget for beregningen av veksttilskuddet i 2019 er årene 2015-2017. Basert på SSB sin framskriving av befolkningsutviklingen, vil vi få en økning av veksttilskuddet i 2020, mens det fra 2021 og framover vil ligge på dagens nivå.

Ved beregning av skatt og rammetilskudd bruker vi prognosemodellen som KS har utarbeidet. Denne tar utgangspunkt i sist vedtatte statsbudsjett, med muligheter for egne vurderinger blant annet når det gjelder skatteinngang og befolkningsutvikling. SSB har publisert prognoser for befolkningsframskrivinger helt fram til 2040. Basert på SSB sin modell med middels vekst (MMMM) har vi brukt nye tall både for egen befolkning og folketallet for hele landet. Dette gir en merinntekt på henholdsvis 4,3 – 10,7 – 13,5 mill. kr i årene 2020-2022. I disse tallene har vi delvis tatt hensyn til beregnede økninger i demografikostnadene i samme periode.

3.2 Eiendomsskatt

For boliger er det skatteetatens boligverdi for 2017 som legges til grunn for utskriving av eiendomsskatten i 2019. For alle andre eiendommer er det den kommunale taksten fra 2007 som er lagt til grunn for beregning av eiendomsskatten. Denne taksten har stått urørt siden 2007. Kommunestyret vedtar en kontormessig justering (økning) av alle takster fra 2007 med 10 % med hjemmel i eiendomsskattelovens §8A-4. Dette vil gjelde alle eiendommer (landbruksboliger, fritidseiendommer og næringseiendommer) unntatt boliger med boligverdi fra skatteetaten.

Endringer i eiendomsskatteloven

Fra og med 2019 opphører eiendomsskattekategorien verk og bruk. Eiendommer som tidligere er taksert som verk og bruk må derfor i løpet av 2018 omtakseres som næringseiendommer. Det er for tidlig å si noe om dette får noen stor betydning for nivået på eiendomsskatten i Skaun. Omtakseringsprosjekt er i gang, og forventes ferdigstilt i løpet av november 2018.

Fra og med 2019 kan skattetaksten økes med maks 1 promille per år, mot 2 promille som er dagens regler. Regelendringen får i praksis ingen betydning for Skaun, men den er med på å innskrenke handlingsrommet noe.

I statsbudsjettet som ble lagt fram i høst varsler regjeringen noen endringer i eiendomsskatteloven som får virkning fra og med 2020. Maksimal skattesats for bolig og fritidseiendommer reduseres fra 7 til 5 promille. Dette får på kort sikt ingen betydning for Skaun kommune, da vi i 2018 har en sats på 3,5 promille. Men også denne regelendringen er med på å innskrenke kommunenes handlingsrom.

I 2018 blir alle boligverdier redusert med en lovbestemt reduksjonsfaktor på 20 %. I 2020 øker denne faktoren til 30 %. I utgangspunktet fører dette til lavere eiendomsskattetakst, men dette kan kompenseres fullt ut gjennom andre kombinasjoner av skattesats og bunnfradrag.

I budsjettet for 2019 er nivået på eiendomsskatten videreført fra 2018. Total inntekt fra eiendomsskatt blir med dette på 22,6 mill. kr i 2019.

For næringseiendommer videreføres satsen på 7 promille i 2019. Dette vil gi en inntekt på 2,7 mill. kr i 2019.

Vi har fått nye boligverdier fra skatteetaten. Ut fra disse vedtar kommunestyret å senke skattesatsen for boliger og fritidsboliger fra 3,5 promille til 3,0 promille. Samtidig reduseres bunnfradraget fra 400 000 kroner per boenhet til 250 000 kroner. Dette vil gi en inntekt på 19,9 mill. kr i 2019.

Gjennomsnittlig eiendomsskatt for boliger vil med dette reduseres fra 7920 kroner til 7430 kroner.

Tabellen under viser utviklingen for en gjennomsnittsbolig i Skaun i perioden 2014-2019:

Illustrasjonsberegning enebolig	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018-2019	Endring 2014-2019
Formuesverdi 2012-2017	707 000	750 000	781 000	800 000	832 000	875 000	5 %	24 %
Boligverdi (formuesverdi x 4)	2 828 000	3 000 000	3 124 000	3 200 000	3 328 000	3 400 000	2 %	20 %
Lovbestemt reduksjonsfaktor	-933 000	-600 000	-625 000	-640 000	-666 000	-680 000	2 %	-27 %
Bunnfradrag	-500 000	-750 000	-650 000	-650 000	-400 000	-250 000	-38 %	-50 %
Eiendomsskattetakst	1 395 000	1 650 000	1 849 000	1 910 000	2 262 000	2 470 000	9 %	77 %
Skattesats (promille)	3,1	3,5	4	4	3,5	3,0	-14 %	-3 %
Utskrevet eiendomsskatt	**4 325**	**5 775**	**7 395**	**7 640**	**7 920**	**7 430**	**-6 %**	**72 %**

I 2016, 2017 og 2018 har kommunestyret vedtatt å ikke kreve inn eiendomsskatten for 4. termin, slik at betalt skatt på boligen i regneeksemplet blir 5940 kroner i 2018.

34 av 47 kommuner i Trøndelag har eiendomsskatt på boliger i 2018. Grafen under viser gjennomsnittlig utskrevet eiendomsskatt på en bolig på 120 kvm. I fylket har Skaun kommune den høyeste eiendomsskatten på boliger. I grafen går det ikke fram hvilke kommuner som bruker skatteetatens boligverdier som grunnlag for beregning av eiendomsskatten, og hvilke kommuner som har egne takster. På landsbasis er det 7 kommuner som har høyere eiendomsskatt på boliger enn Skaun.

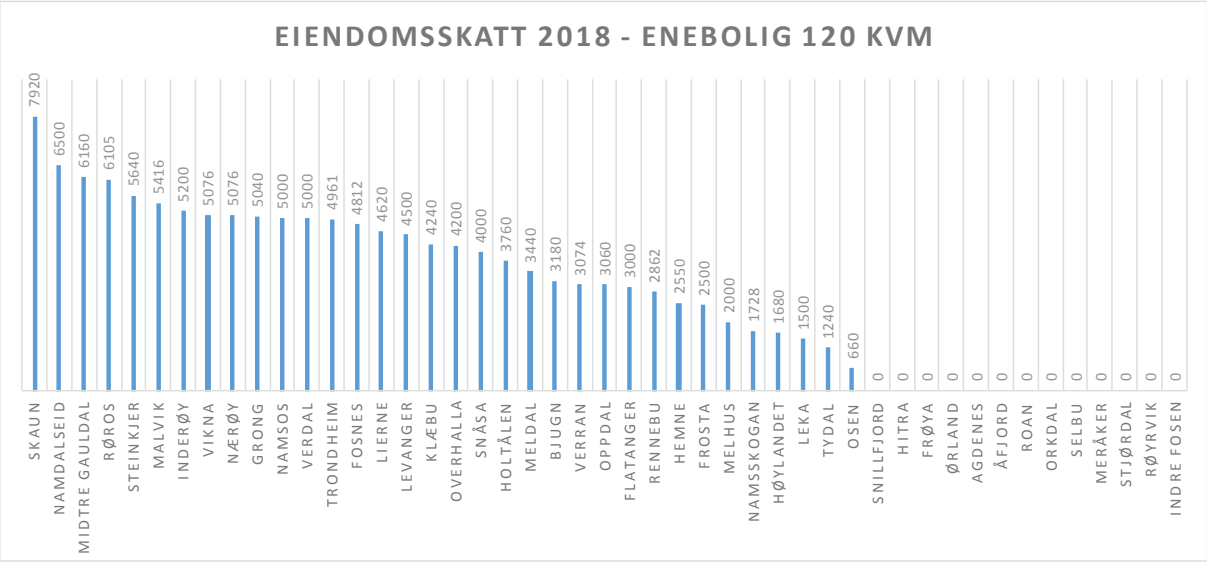

3.3 Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd

Andre generelle statstilskudd, 1,7 mill. kr, er statlige kompensasjonsordninger for rente- og avdragsutgifter knyttet til tidligere investeringer. For Skaun kommune gjelder dette kompensasjon for skolebygg, sykehjemsutbygging og bygging av omsorgsboliger. Faktisk kompensasjon vil være avhengig av rentenivået gjennom året. Deler av tilskuddet overføres til TOBB etter tidligere avtale vedr. Tangen borettslag.

Integreringstilskuddet vedrørende mottak av flyktninger er for 2019 budsjettert under dette kapitlet. Budsjettet baserer seg på dagens bosetting, samt mottak av 10 nye flyktninger i 2019. Dette er enda ikke avklart, men vil komme som egen sak senere.

Utgiftene til arbeidet med integrering og andre tiltak knyttet til flyktningene er spredd over flere budsjett- og tjenesteområder.

3.4 Eksterne finansutgifter/-inntekter

Gjeldsutviklingen siden 2014 framgår av grafen under.

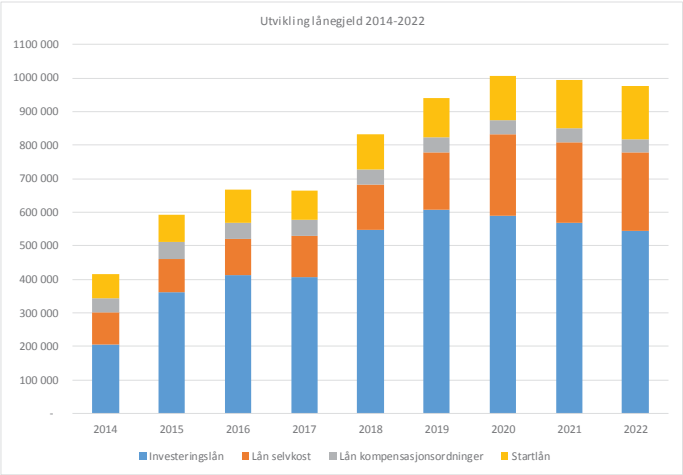

Alle tall i 1000 kroner.

Siden 2014 har den totale gjelda mer enn fordoblet seg. Med det framlagte budsjettet vil lånegjelda nå en topp i 2020 (litt over 1 mrd. kr) før den gradvis reduseres noe. Dette forutsetter ingen større investeringsprosjekter ut over de som ligger inne i økonomiplanperioden.

Lånegjelda som belaster kommunens driftsregnskap direkte øker fra 407 mill. kr i 2017 til 606 mill. kr i 2019 (blå søyler). De orange søylene viser lånegjeld knyttet opp imot vann- og avløpssektoren. Denne gjelda blir i sin helhet belastet vann- og avløpsavgiftene, og blir i neste omgang betalt av kommunens innbyggere. Etter 2019 er det denne gjelda som bidrar mest til den totale økningen i lånegjeld. De grå søylene er lån knyttet til ulike statlige kompensasjonsordninger (se kap. 3.3). Renteendringer på disse lånene fører til tilsvarende endringer på tilskuddene vi får

fra staten. De gule søylene er startlån som vi tar opp i Husbanken for videre utlån.

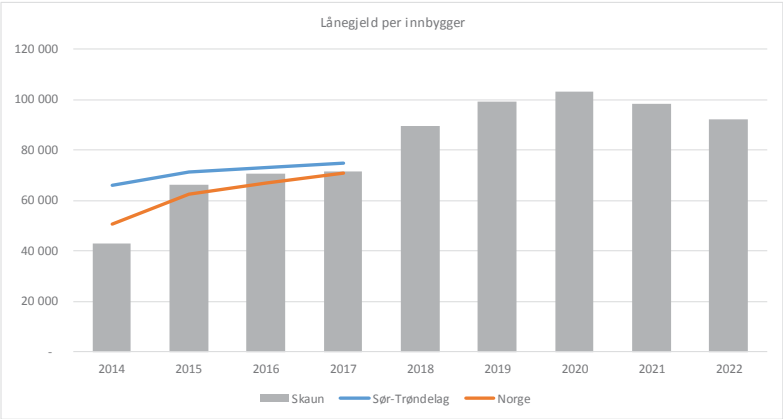

Grafen viser at lånegjelda per innbygger i Skaun øker mye i årene framover til tross for en kraftig befolkningsvekst. I 2014 hadde hver innbygger i Skaun en andel i kommunens lånegjeld på 43 000 kroner. I 2020 er denne økt til over 103 000 kroner.

Grunnlaget for budsjettering av renteutgiftene er en lånegjeld på 728,8 mill. kr ved utgangen av 2018, samt nye låneopptak i perioden. Gjennomsnittlig lånerente på våre lån er i dag på 1,68 %. For 2019 har vi valgt en budsjettrente på 1,85 %. Dette gir en renteutgift på 15,0 mill. kr i 2019. Av dette vil om lag 1,5 mill. kr bli overført til investeringsregnskapet og belastet byggeprosjektet ny skole og kultursenter.

I tillegg er det budsjettert med ei renteutgift på startlån med 1,2 mill. kr, som til sammen gir ei renteutgift i 2019 på nesten 14,7 mill. kr.

Avdrag er beregnet ut fra dagens lånemasse, samt gjennomsnittlig 30 års nedbetaling på nye lån. I 2019 utgjør dette 34,0 mill. kr.

I 2005 plasserte Skaun kommune 19,6 mill. kr i aksjefond og andre rentebærende papirer. Porteføljen forvaltes av Grieg Investor. Per i dag er markedsverdien nærmere 39,1 mill. kr. Det budsjetteres med en årlig avkastning på 1 300 000 kroner, og denne gevinsten settes av med en halvpart hver til henholdsvis bufferfondet og inflasjonsjusteringsfondet.

Av tidligere års avsetning til bufferfondet, budsjetteres det med et bruk av fondet på kr 650 000 i driftsbudsjettet.

For 2019 budsjetteres det med totale renteinntekter på 7 918 000 kroner, som fordeler seg slik:

Utbytte Trønderenergi	2 050 000
Renter formidlingslån	1 173 000
Renter bankinnskudd/ ansvarlig lån Trønderenergi	3 300 000
Gevinst finansplasseringer	1 300 000
Andre renteinntekter	95 000

3.5 Lønns- og prisstigning

Kommunal deflator for 2019 er anslått til 2,8 %, herav en lønnsvekst på 3,25 %.

I likhet med den praksis som har vært vanlig over flere år, har kommunen ikke praktisert en ordning med en generell økning av driftsutgiftene i tråd med prisstigningen. Intensjonen er likevel at enhetene skal oppdatere budsjettgrunnlaget med nye kjente priser på ulike løpende avtaler og engasjement. Øvrige årlige prisstigninger forutsettes inndekket gjennom kontinuerlige effektiviseringstiltak.

Lønnsveksten i statsbudsjettet er anslått til 3,25 %. Ut fra dette er det avsatt en lønnsreserve på 4,0 mill. kr i budsjettet for 2019.

3.6 Pensjonsutgifter

I budsjettet og økonomiplanperioden er følgende satser for beregning av pensjonspremien brukt:

KLP fellesordningen	16,63 %
KLP sykepleierordningen	16,77 %
Statens pensjonskasse	10,72 %

Pensjonspremien, som beregnes på bakgrunn av disse satsene, er en årlig premie som skal dekke de ansattes oppsparte pensjonsrettigheter. Pensjonspremien belastes budsjettet til den enkelte enhet. Pensjonspremien vil svinge fra år til år avhengig av lønnsveksten det enkelte år. I tillegg beregnes det en årlig pensjonskostnad, basert på diverse forutsetninger gitt av departementet. Pensjonskostnaden svinger lite fra år til år. Differansen mellom pensjonspremien og pensjonskostnaden kalles premieavvik. Er premieavviket positivt, blir dette inntektsført i driftsregnskapet det året det oppstår (motsatt hvis negativt). Premieavviket skal imidlertid utgiftsføres over de neste sju årene.

Ved utgangen av 2017 var det oppsamlede positive premieavviket på over 28,8 mill. kr.

Premieavviket blir budsjettert på felleskapitlet; overordna utgifter og inntekter.

I økonomiplanen er det tatt hensyn til utgiftsføringa av premieavviket fra tidligere år og fra 2018.

Tabellen under viser utviklinga i de totale pensjonsutgiftene i perioden 2015-2022:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pensjonspremie KLP	25 594	31 410	41 480	39 889	47 949	53 487	53 728	56 354
Premieavvik	-114	-2 185	-11 280	-7 500	-14 240	-18 852	-17 973	-19 133
Amortisering av tidligere års premieavvik	4 117	3 769	4 181	4 529	5 344	7 224	10 037	11 012
Tilbakeføring overskudd KLP	-7 189	-5 614	-4 475	-5 811	-1 332	-1 332	-1 332	-1 332
Sum utgifter KLP	22 408	27 380	29 906	31 107	37 721	40 527	44 460	46 901
Utgifter Statens pensjonskasse	7 004	7 593	7 067	7 719	9 740	9 740	9 740	9 740
Sum pensjonsutgifter	**29 412**	**34 973**	**36 973**	**38 826**	**47 461**	**50 267**	**54 200**	**56 641**
Alle tall i 1000 kroner								

Siden 2015 har kommunens utgifter til pensjon økt kraftig, og vil fortsette å øke utover i perioden. Det endelige pensjonsregnskapet for 2019, vil først være klart når året er omme. Sentrale elementer i pensjonskostnaden er blant annet den faktiske lønnsutviklingen i 2019, samt hvor mye KLP genererer i overskudd, som i neste omgang tilbakeføres til kundene.

AFP-ordningen for 62-64 åringene er ikke en del av den ordinære pensjonsordningen. Det er kommunene selv som må betale kostnadene til dette basert på antall som faktisk benytter seg av ordningen. I KLP kan vi velge å ta full selvrisiko (betale for egne ansatte) eller å være med på 100% utjevning (alle kommuner spleiser på totale kostnader). Fram til nå har vi vært med på 100% utjevning. Tall for de tre siste årene viser at vi kunne spart om lag 700 000 kroner årlig ved å tatt full selvrisiko. Dette har sammenheng med at vi har en relativt ung arbeidsstokk, samt at det faktiske uttaket av AFP har vært lavere enn gjennomsnittet. Vi har nå valgt å si opp avtalen med 100% utjevning og inngått ny avtale med KLP om full selvrisiko.

3.7 Bruk og avsetninger til fond

Tabellen under viser utviklingen i disposisjonsfondene i økonomiplanperioden med bakgrunn i det vedtatte budsjettet.

	Regnskap	Budsjett	Budsjett/økonomiplan			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
DRIFTSFONDET	115 732	95 579	62 432	40 465	31 319	37 599
NÆRINGSUTVIKLINGSFONDET	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002
BUFFERFOND, FINANSFORVALTNING	5 179	5 179	5 179	5 179	5 179	5 179
RENTEREGULERINGSFOND	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200
FLYKTNINGETJENESTEN	2 653	2 653	2 653	2 653	2 653	2 653
INFLASJONSJUSTERINGSFOND	5 888	5 888	5 888	5 888	5 888	5 888
TOTALT	**140 654**	**120 502**	**87 354**	**65 387**	**56 241**	**62 521**

Alle tall i 1000 kroner

Driftsfondet reduseres, i takt med gjennomføringen av de store investeringene i perioden. I 2022 vil saldo på driftsfondet fremdeles være i tråd med målet i handlingsregel nr 3. Allikevel vil dette, sammen med en for høy lånegjeld (handlingsregel nr 2) begrense handlingsrommet for nye investerings- og driftstiltak.

Et fornuftig og langsiktig mål bør være å kunne avsette om lag 10,0 mill. kr årlig til driftsfondet. Dette vil også være i tråd med målet for handlingsregel nr 1 (netto driftsresultat). Av hensyn til budsjettbalansen har ikke dette vært mulig i den kommende økonomiplanperioden. Tabellen under viser avsetningene til disposisjonsfond i perioden 2019-2022:

	2019	2020	2021	2022
Driftsfondet	7 842 000	7 145 000	7 894 000	11 370 000
Bufferfond	650 000	650 000	650 000	650 000
Inflasjonsjusteringsfond	650 000	650 000	650 000	650 000
Sum avsetning fond	**9 142 000**	**8 445 000**	**9 194 000**	**12 670 000**

Tabellen under viser den planlagte bruken av disposisjonsfond i perioden (de enkelte tiltakene er kommentert under respektive budsjettområder):

Bruk av disposisjonsfond	2019	2020	2021	2022
Plan for gang-/sykkelveger	100 000			
Kvikkleireutredning Hammerdalen	1 500 000			
Utredning framtidige boliger og boformer	300 000			
Prosjekt digitalisering kommunale arkiv	647 000			
Planleggingsmidler aktivitetspark	150 000			
Orkdal folkebad - tilskudd	4 150 000	4 150 000		
Generell drift (uts. Grønneset)	350 000			
Områdeplan Venn	450 000			
Områdeplan Buvika	200 000			
Revisjon arealplan	200 000			
Kommunal andel bredbåndutbygging	1 188 000			
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård	500 000			
Forprosjekt Venn skole	500 000			
Fellesrådet vedlikehold	266 000	266 000		
Bruk av fjorårets avsetning finansfondet	650 000	650 000	650 000	650 000
SUM BRUK AV FOND	**11 151 000**	**5 066 000**	**650 000**	**650 000**

3.8 Betalingsregulativ

Den kommunale deflatoren (kommunal lønns- og prisvekst) er anslått til 2,8 % for 2019. Hvis ikke annet er bestemt gjennom sentrale føringer, vedtak eller praksis legges denne til grunn for å beregne økningen i de ulike satsene for egenbetalinger og gebyrer fra et år til et annet.

Tabellen under viser forslaget til endringer i de viktigste gebyr- og egenbetalingssatser fra 2018 til 2019 (se dokumentet "Betalings-regulativ 2019" for detaljerte priser). Alle priser i betalingsregulativet er rundet av til nærmeste 5 kr, noe som for små beløp kan gi noe utslag i % -satsen.

Type	Endring	Merknader
Hjemmebaserte tjenester	+ 2,8 %	Satsen for de med inntekter under 2G er satt til 210 kr per måned i tråd med forslaget i statsbudsjettet.
Salg av mat	+ 2,8 %	
Barnehager	+ 3,5 %	Maksimalprisen for et heltidstilbud fastsettes av Stortinget, og er i statsbudsjettet foreslått til kr 2990 per måned fra 1. januar til 31. juli. Fra 1. august øker maksimalprisen til kr 3040 per måned. Maksimal betaling per år er 33 140 kroner.
Skolefritidsordning	+ 2,8 %	
Kulturskolen	+ 2,8 %	
Husleie kommunale boliger	+ 3,4 %	Husleie justeres i tråd med utviklingen i konsumprisindeksen. Nye priser gjelder fra 1.5.2019.
Leie P-anlegget	+2,8 %	Uendrede priser for frikjøp og bidrag.
Vann – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Avløp – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Feieavgift	0	I tråd med selvkostregnskap
Slambehandling	+5%	Fastsettes av Hamos IKS
Renovasjonsgebyr	+13%	Fastsettes av Hamos IKS

Illustrasjonsberegning

Eksemplet under viser hvor stor økning en familie med tre barn vil få i eiendomsskatt, gebyrer og brukerbetalinger i 2019 basert på forslaget til betalingsregulativ. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningene:

- Familien har en bolig med boligverdi på 3,4 mill. kr i 2017.
- Familien har to barn med heltidsplass i barnehage og ett barn med heltidsplass i skolefritidsordning
- Familien har en elevplass i kulturskolen
- Familien har en vannmåler og et stipulert forbruk på 150 m^3. For renovasjon forutsettes bruk av en beholder på 140 liter
- Øvrige endringer i betalingsregulativet får ikke konsekvenser for familien

	2017	2018	2019	Endring kr 2018-19	Endring % 2018-19
Eiendomsskatt	7 600	7 920	7 430	-490	-6,4 %
Ett barn i barnehage, full plass inkl. kost	33 530	35 860	37 100	1 240	3,7 %
Ett barn i barnehage, 30 % søskenmoderasjon	24 541	26 257	27 158	901	3,7 %
Ett barn i SFO, full plass inkl. kost	29 810	30 580	31 405	825	2,8 %
Ett barn i kulturskolen	2 690	2 760	2 840	80	3,0 %
Årsgebyr vann, avløp, renovasjon og feiing	14 040	14 040	14 414	374	2,7 %
SUM	112 211	117 417	120 347	2 930	2,6 %

4 Særskilte saker

Digitalisering – digital transformasjon

For å kunne møte større krav til en effektiv, brukervennlig og åpen kommune er det ikke tilstrekkelig å digitalisere arbeidsprosesser og tjenester. Vi må tenke nytt og løse oppgavene på nye måter enten ved å bruke kjent teknologi på nye måter eller å ta i bruk ny teknologi. Innføring og bruk av ny teknologi forutsetter en grunnleggende endring i måten vi arbeider på. Den bransjen som har lyktes best i den digitale transformasjon er bankene, i dag kan de fleste få gjort alt de har behov for av banktjenester ved bruk av mobiltelefonen eller pc.

Digitale teknologier gir muligheter for å involvere kommunens innbyggere både i utviklingen og forvaltningen av tjenestene på nye måter. Innføringen av digital meldebok er et godt eksempel på ny samhandling mellom brukere og kommunen.

Samtidig er det viktig å forstå at digital transformasjon også handler om en kontinuerlig videreutvikling av de systemene og teknologien man allerede har. Digitaliseringen gir også tilgang på langt mere opplysninger og data, og hvordan kan kommunen dele og gjenbruke dette i offentlig sektor for å gi innbyggerne gode tjenester? Hvordan kan søknader og skjema i langt større grad bli ferdigutfylt?

Skaun kommune har fått OU-midler til å utvikle en strategi for digital transformasjon, og dette arbeider starter opp med en samling for alle ledere i desember og en bred involvering av de ansatte utover vinteren. Målet er å ha ferdig en strategi for dette arbeidet i juni, og som vil legges frem for politisk behandling høsten 2019.

Tidligere har vi, sammen med Melhus kommune, fått prosjektmidler til å gjennomføre et robotiseringsarbeid innenfor personalforvaltningen i kommunen, hvor målet er at opplysninger som registreres kan gjenbrukes automatisk til andre systemer, slik at man ikke trenger å gjennomføre egne arbeidsprosesser for å sørge for riktige tilganger til kommunens ulike datasystemer.

Grunnskolen har utarbeidet en egen digitaliseringsstrategi for perioden 2018 – 2022 hvor kjernen er hvordan IKT skal tas inn i skolen for å gi elevene redskaper som både er oppdatert og fremtidsrettet slik at de er i stand til å oppleve livsmestring, og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse.

Velferdsteknologiprosjektet sammen med Midtre Gauldal og Melhus kommune har hatt ekstern finansiering på felles prosjektleder i 100% stilling og en kommunefarmasøyt i 50% stilling. Prosjektet går etter prosjektplanen, og nå i høst skal man fase inn en pilot på elektroniske medisindispensere. For Skaun sin del så omfatter dette mellom 5 og 10 brukere. I 2019 vil man også innføre e-låser hos brukere i hjemmetjenesten, samt gjennomføre overgang til digitale trygghetsalarmer. Vi ser allerede nå at det

forberedende arbeidet knyttet til velferdsteknologi er viktig for å realisere gevinster knyttet til innføring av denne type teknologi.

Rådmannen vil komme tilbake med en egen sak til kommunestyret i 2019 når det gjelder egenbetalinger knyttet til velferdsteknologi siden man ser at drift og bruk vil medføre kostnader man ikke har i dag.

Omlegging av Fv 6634 i Børsa

Det er en målsetting innen senhøsten 2019 å flytte Fv 6634 bort fra skolene i Børsa til en trase vest og sør for skole- og idrettsområdet. Dette er svært viktig for trafikksikkerheten, legger til rette for gående og syklende samt knytter den vestre delen av Børsa mer direkte til kollektivknutepunktet ved E39. Omleggingen av fylkesveien er beregnet til 61,1 millioner kroner eksklusivt mva. og i 2019-priser. Kommunen har bevilget opptil 2,5 millioner kroner til forskuttering av detaljplanlegging av prosjektet og fylkeskommunen forventes å bidra til investeringen i omlegging av Fv 6634. Samtidig med byggingen av denne veien legges i traseen et kommunalt vann- og avløpsanlegg (VA-anlegg) kostnadsberegnet til ca.15,7 millioner kroner eksklusivt mva. og i 2019-priser.

Ulvdalen næringsområde

Saken ble behandlet av formannskapet i møte den 5. september 2018. Rådmannen fikk da i oppdrag å utrede:

- Avklare eventuelle kostnader vedr. flytting av Hamos sin gjennvinningsstasjon i Børsa.
- 5 mill. kroner til disposisjon for konkurranse.
- 7% stigning
- Tomt for kaldtlager
- Gå i forhandlinger om kjøp

Saken skal ut på anbud, og arbeid pågår med å ferdigstille anbudsgrunnlaget.

Sykefravær

Sykefravær koster kommunesektoren store summer hvert år. Det er ulike måter å beregne både sykefraværsprosenten og kostnaden knyttet til sykefravær på. Det er derfor viktig å sammenligne utviklingen med egne tall, da dette gir det beste bildet på lang sikt. Grafen under viser utviklingen i sykefraværet måned for måned så langt i år (2018), sammenlignet med 2017.

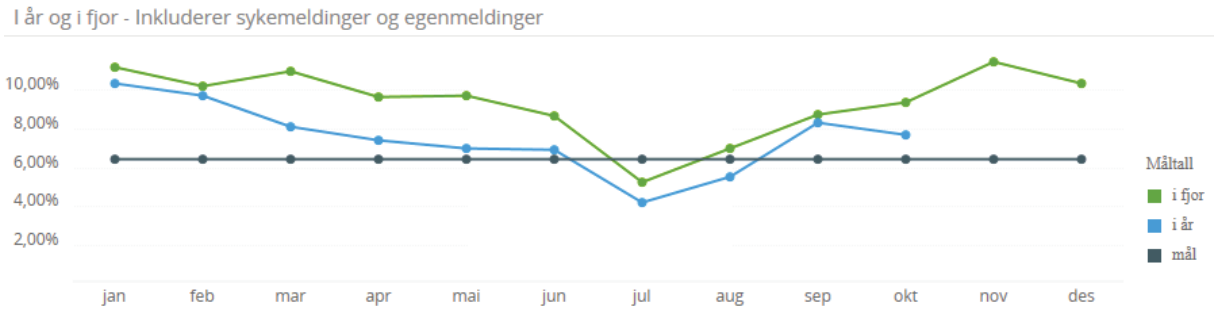

Grønn linje viser tall for 2017, mens blå linje viser tall for 2018. Data for 2018 er oppdatert per utgangen av oktober. Gjennomsnittlig sykefravær så langt i år (januar – oktober) er på 7,4 % (samme tid i fjor: 8,3 %). Som vi ser av grafen over har sykefraværet i år vært lavere enn i fjor alle måneder. Tabellen under viser beregnet kostnad knyttet til sykefraværet i samme periode:

	Total	I arbeidsgiverperioden	Utenfor arbeidsgiverperioden
Lønn i fravær	**19 732 694**	9 605 966	10 126 729
+ Pensjon i fravær	**2 675 129**	1 303 174	1 371 954
+ Feriepenger i fravær	**1 512 602**	735 820	776 782
+ Arbeidsgiveravgift i fravær	**794 100**	401 251	392 849
- Refusjoner	**-11 801 052**	-1 613 060	-10 187 992
- Redusert arbeidsgiveravgift	**-383 982**	-66 024	-317 958
- Refunderte feriepenger	**-175 250**	-48 977	-126 273
= Fraværskostnad	**12 354 241**	10 318 150	2 036 091

Sykefraværet har så langt i år kostet oss om lag 12,4 mill. kr. Dette tilsvarer omtrent 20 årsverk. I regnestykket over er det kun lønn og sosiale utgifter knyttet til den syke som er tatt med. Eventuelle ulempekostnader og inntektstap for den aktuelle virksomheten er ikke beregnet. Heller ikke merkostnaden ved vikarbruken (ressursbruk til å innkalle vikarer, produksjonstap etc) er med i tallene.

I løpet av 2018 har Skaun kommune søkt og blitt med i et samarbeidsprosjekt mellom KS og NAV der et forsterket fokus på sykefravær er tema. NED- prosjektet har vært gjennomført i form av workshops i nesten samtlige av kommunens enheter. Formålet med disse er å finne tiltak og potensial til forbedring på den enkelte enhet. I tillegg til gjennomføring av workshops så bistås 3 av kommunens enheter i form av et innsatsteam som systematisk gjennomgår årsakene til fraværet på den enkelte enhet. Innsatsteamet består av representanter fra NAV lokalt, arbeidslivssenteret og enhetsledere. Innsatsteamet har som hovedformål å samarbeide om enkeltsaker for å få den sykemeldte tilbake i arbeid. I prosjektet så er trepartssamarbeidet sentralt, samtidig som

det er et stort fokus på lederstøtte for bedre oppfølging av den sykemeldte.

Skaun kommune jobber kontinuerlig med å redusere sykefraværet. Det har vært fokus på tidlig og tett dialog med arbeidstakere som står i fare for å bli sykemeldt eller som allerede er blitt sykemeldt. I samarbeid med IA rådgiver, har det vært jobbet målrettet med sentrale og lokale mål i IA avtalen. Kommunen har i samarbeid med bedriftshelsetjenesten jobbet med HMS saker for å bedre arbeidsmiljøet spesielt der sykefraværet har vært høyt. Det er søkt tilretteleggingstilskudd og tilskudd til bruk av bedriftshelsetjeneste der det har vært hensiktsmessig. Kommunen har i løpet av den siste tiden systematisert sin oppfølging av sykemeldte, samt innført tidlig dialogmøte. I tillegg så er det innført en ny rutine der den ansatte der det er mulig bes om å kontakte leder før lege.

Lærlinger

KS' landsting anbefalte i 2016 et ambisiøst måltall om 1 lærling per 1000 innbyggere per år i kommunene. Flere læreplasser er både viktig for å sikre nok fagarbeidere til sektoren framover, og for å sikre ungdom som starter i fagopplæringen en mulighet til å gjennomføre og få et fagbrev.
Lærlinger er en styrke for kommunen. De bidrar til at enhetene får et nytt og skjerpet blikk på sine fagområder og bidrar positivt inn i tjenesten og utviklingen av faget de representerer.

Skaun kommune ønsker å bidra til at flest mulig kan ta fagbrev i kommunen. Gjennom å tilby læreplasser i flere fag, ønsker vi å ha et mangfold av lærlinger. Pr i dag har vi lærlinger innen helsefag og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Vi har kompetanse og erfaring med å tilby læreplasser ved driftskontoret som anleggsgartner og byggdrifterfaget og kontorfag. Kommunen har også et ønske om å kunne ta imot lærling i renholdsfaget.

Det siste året har det vært færre søkere på lærlingestillinger som har vært utlyst. Kommunen ønsker derfor å ha et økt fokus på rekruttering av lærlinger i de ulike fagområdene.

I budsjettet for 2019 er det i alt satt av midler til 8 lærlinger. Per i dag har disse lærlingeplass på følgende enheter: Rossvollheimen (2 stk), Hammerdalen barnehage, Ilhaugen barnehage, Oterhaugen barnehage, Børsa barnehage, Jåren-Råbygda oppvekstsenter og Børsa skole.

Lønnskostnader til lærlinger utgjør om lag 1,4 mill. kr. Av dette blir i overkant av 0,6 mill. kr refundert av fylkeskommunen som lærlingetilskudd.

Kapasitetsøkning for VA-anlegg i Børsa

Et viktig overordnet mål er å legge til rette for gode kommunale tjenester for innbyggerne på kort og ikke minst lang sikt. Et viktig middel for å nå denne målsettingen er å øke folketallet til et nivå som gir muligheter for en rasjonell tjenesteyting. Dette betinger økt boligbygging og store kommunale investeringer i bygg og teknisk infrastruktur som veier, vann- og avløpsanlegg. Med utgangspunkt i begrenset kommunal investeringsevne og forventet veksthastighet har en utviklet et kommunalt infrastrukturfond - KIF. Boligbyggernes innbetaling til KIF gir finansiering av kommunal teknisk infrastruktur og slik muliggjør innen rimelig tid boligbygging, folketalsvekst og dermed gode kommunale tjenester også på lang sikt.

Innbetalingen til fondet skal gjøres ved innvilget søknad om byggetillatelse. Ofte er en i den situasjonen at infrastrukturen må være ferdigbygd til boligene skal tas i bruk.

For å kunne starte boligbyggingen i vestre del av Børsa er det i tillegg til vann- og avløpsanlegget (VA-anlegget) bygd samtidig med Fv 6634, nødvendig å ytterligere bygge ut VA-anlegget i Børsa. Denne investeringen er beregnet til 39 millioner kroner eksklusivt mva. og 2018-priser. Utbyggingen forutsettes finansiert ved det kommunale infrastrukturfondet for Børsa vest kalt KIF Børsa. Andre byggeprosjekter i Børsa som er betinget av dette VA-anlegget forutsettes å bidra til finansieringen. Ut fra henvendelser fra utbyggere er det i kommunens økonomiplan god grunn til å forutsette planlegging av dette VA-anlegget i 2019 – 2020 og bygging i perioden 2020 – 2022.

Seniorpolitikk

Mangel på arbeidskraft vil være en av samfunnets største utfordringer de neste tiårene. Skaun kommune ønsker å ha en seniorpolitikk som bidrar til at flere seniorer både kan og vil fortsette å jobbe i kommunen.

Tredje delmål i intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) handler om å øke den gjennomsnittlige avgangsalderen i arbeidslivet. I Skaun kommunes delmål for å kunne oppfylle IA avtalens intensjon om å få voksne ansatte til å stå lenger i jobb har vi satt opp fem punkter:

- Tilrettelegge arbeidsplasser og motivere arbeidstakere til å fortsette i hel- eller del stilling frem til pensjonsalder.

- Holde milepelsamtaler som del av de årlige medarbeidersamtalene ved fylte 55 og 58 år.

- Bedre bevisstheten om arbeidsgivers og arbeidstakers og de tillitsvalgtes felles ansvar for inkluderende seniorpolitikk.

- Ha en aktiv livsfasepolitikk og utarbeide tiltak ut i fra dette.

Seniorene har verdifull erfaring og kompetanse. Samfunnet og næringslivet er avhengig av denne arbeidskraften for å sikre verdiskaping, gode offentlige tjenester og et trygt velferdssystem. For den enkelte senior kan god seniorpolitikk bidra til en bedre seniorkarriere. For den enkelte virksomhet kan en god seniorpolitikk bidra til å beholde verdifull kompetanse. Samtidig kan virksomheten styrke omdømmet sitt ved å ta vare på seniorene. Slik kan god seniorpolitikk bidra til både å sikre og å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft

Regionrådet i Orkdal og SIO

I fra 1.1.2019 overtar St Olavs hospital driften av legevakt og KAD (kommunale akuttdøgn-senger) for kommunene i SiO (samarbeidet i Orkdalsregionen) samtidig som Skaun kommune blir kontorkommune for daglig leder av regionrådet samt SiO utvikling.

Målet med dette er å få utnytte ressursene i den akuttmedisinske kjeden bedre enn i dag og en mer fleksibel oppgaveløsning i dag. Når det gjelder utviklingsoppgaven så ønsker man å skille denne fra drift av legevakt og KAD, og at dette skjer i en tettere samhandling mellom rådmanns-kollegiet og koordinatornettverket i SiO (helse og omsorgsledere). For 2019 har man også valgt å forlenge prosjektet regional kreftkoordinator, men dette skal evalueres i løpet av høsten 2019.

SiO kommunene har også lyktes i å få til en desentralisert sykepleieutdanning i samarbeid med NTNU. Det betyr at det tilbys undervisning på tre ulike steder; Meldal, Hemne og Hitra/Frøya, og det er 33 studieplasser som tilbys. For SiO-kommunene så betyr det et spleiselag for å tilby fasiliteter som studielokaler med nødvendig infrastruktur og å kunne tilby praksisplasser i kommunehelsetjenesten, mens NTNU står for det faglige innholdet. Ved opptaket i høst ble en innbygger fra Skaun tatt opp.

Mulighetsstudie helse og mestring

Høsten 2017 ble Agenda Kaupang engasjert for å gjøre en utredning av fremtidige behov for boliger og boformer innen helse og mestring. Sluttrapport ble behandlet av kommunestyret i mai, og det ble vedtatt en oppfølging av dette arbeidet. Rådmannen har valgt å kalle denne oppfølgingen for Mulighetsstudie helse og mestring, og man som skal se på hvordan kapasiteten kan øke med 20 plasser på Rossvollheimen, bygge 15 boliger med mulighet for døgnbemanning og hvordan man sikrer fremtidig kapasitet på både kjøkken og vaskeri. I tillegg så vil man her se på lokaler og romprogram for hjemmetjenesten inkludert lokalt hjelpemiddelager, samt nye lokaler for å

samle ulike dagaktivitetstilbud og gruppebaserte treningsgrupper. Rådmannen ønsker også at man ser på en helhetlig og fremtidig bruk av arealene mellom Rossvollheimen, Solbakken og dagens trygdeboliger, jf kommunestyrets vedtak i mai 2018.

For å gjennomføre Mulighetsstudien så er Oslo Works valgt som leverandør, og arbeidet har startet opp og man forventer å være ferdig med dette arbeidet innen utgangen av april, og at man legger frem saken til politisk behandling før sommeren i 2019 og at eventuelle tiltak og oppfølging blir tatt med i budsjett 2020 og i økonomiplan for 2021 – 2023.

Organisasjonsutvikling

Det er satt i gang et eget organisasjonsutviklingsprosjekt. Tiltaket skal evaluere dagens organisasjonsmodell med mål om å sikre at kommunen har en god og fornuftig ledelsesstruktur, samt rasjonell og effektiv drift. Arbeidet skal oppsummeres i en rapport som viser hvordan ulike organisasjonsstrukturer kan svare på dagens utfordringsbilde i Skaun kommune, og samtidig danne grunnlaget for et helhetlig lederutviklingsprogram. Tiltaket avsluttes i februar 2019 og finansieres av OU-midler. Prosjektet må ses i sammenheng med implementering av ny utviklingsstrategi og oppstart av digitaliseringsprosjektet.

Solbakken helse- og mestringsboliger

Solbakken helse- og mestringsboliger stod ferdig høsten 2017. I ettertid av prosjektet har det oppstått en uenighet om sluttoppgjøret. Entreprenør har så langt sendt et varsel om søksmål til kommunen. Utover det er saken uavklart.

Forventet boligbygging 2019-2022/boligplaner

Totalt sett er det et høyt boligpotensiale i Skaun, men mye av dette er avhengig av ferdigstillelse av områdeplaner og infrastruktur. Oversikten under er et estimat på mulig boligbygging i perioden basert på områder der det i dag er noe aktivitet. Oversikten omfatter i alt 177 potensielle boliger.

	Forventet bygging 2019-2022
Buvika	40
Børsa	129
Viggja	2
Jåren & Venn (ink. Eggkleiva)	6

Befolkningsutvikling

Skaun kommune har hatt en kraftig befolkningsvekst de siste årene, og det er forventet at økningen vil fortsette frem til 2040, med om lag 2 prosent årlig. Dette medfører at Skaun kommune vil ha i underkant av 13 000 innbyggere i 2040. Til sammenligning er det forventet at befolkningen i Norge vil få en årlig økning på om lag 0,6 prosent frem til 2040.

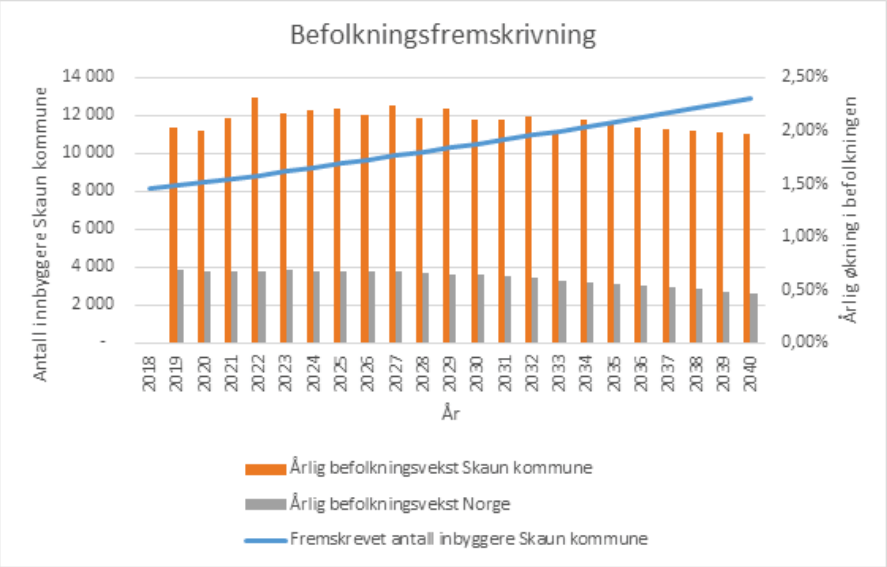

En så stor økning i befolkningen betyr samtidig at kommunens kostnader også vil øke som følge av at flere bruker de kommunale tjenestene. Imidlertid kan ikke kommunen legge til grunn en tilsvarende inntektsøkning. Kommunens fremtidige hovedutfordring vil være å organisere og utøve den kommunale tjenesteyting mer effektivt enn i dag, uten at dette går på bekostning av forventet kvalitet. Digitalisering vil være et tiltak og stikkord for kommunens fremtidige satsing.

Utvikling av skolekretsene Jåren-Råbygda og Venn

Kommunestyret ba rådmannen i sak 80/16 om å sette i gang en prosess i forbindelse med utvikling av skolekretsene for Jåren-Råbygda og Venn. Det har blitt holdt møter ved enhetene, samt at det har blitt holdt felles møter for foreldreutvalgene ved oppvekstsentra. Saken har vært behandlet i HOKU i sak 17/17, 53/17 og 5/18, samt i Kommunestyret i sak 25/17 og 2/18. Norconsult har utarbeidet to rapporter i løpet av prosessen, der ulike investeringsbehov og driftskostnader blir redegjort for ut i fra størrelse på skoler og barnehager.

Det framkom at en ny skole på Venn for 200 elever og ny barnehage med 132 plasser

ville medført en investeringskostnad på kr 163 000 000,-. En slik løsning ville gitt en årlig innsparing knyttet til drift på kr 1 700 000 kr. Det ville også kunne redusere årlige driftsutgifter ved å drifte en felles skole ved Jåren-Råbygda oppvekstsenter, mens investeringskostnadene ville, ifølge rapporten blitt lavere da Jåren-Råbygda oppvekstsenter ble vurdert mer funksjonell og med en bedre bygningsmessig standard. Det ble i rapporten presisert at det ikke var blitt gjennomført en grundig levetidsvurdering for bygget. Rådmannen har bestilt en grundig gjennomgang av levetidsbetraktninger ved Jåren-Råbygda oppvekstsenters bygningsmasse mht renovering/oppgradering og potensial for utbygging. Dette omfatter vurdering av teknisk tilstand, samt byggets egnethet og tilpasningsdyktighet for framtida, inkludert kalkyler for alternativene. Kommunen har mottatt utkast, men venter fremdeles på endelig rapport. For å kunne gjøre mer eksakte vurderinger om investeringer knyttet til utbygging/ombygging av Jåren-Råbygda oppvekstsenter ser rådmannen det som nødvendig at en slik levetidsvurdering foreligger.

Kommestyret bestilte en vurdering av kapasitetskonsekvens ved en sterk befolkningsvekst i skolekretsene Venn og Jåren-Råbygda, og med en høyere boligutbygging enn det som ligger til grunn for prognosen fra 2017. En felles skole på Venn med 250 elever og en barnehage dimensjonert for 172 barnehageenheter vil gi et estimert investeringsbehov på kr 192 000 000,-. Elevtallet vil gi en høy klassedeling og gir et redusert innsparingspotensial. Et slikt scenario vil redusere driftsutgiftene årlig med kr 500 000,-.

Så snart rådmannen mottar endelig rapport for levetidsvurderingen ved Jåren-Råbygda oppvekstsenter vil det bli lagt fram en samlet sak for kommunestyret om mulighetsstudie for skolekretsene Venn og Jåren-Råbygda.

Det er i økonomiplanen satt av 500 000 kroner til forprosjekt Venn skole i hvert av årene 2019 og 2020.

Salg av kommunale eiendommer

Rådmannen vil i løpet av 2019 kartlegge kommunale eiendommer, bygg og andre aktiva som kan være aktuelle å selge.

Formålet med dette vil være å skaffe til veie alternativ finansiering av investeringer, samt å frigjøre ressurser til vedlikehold.

5 Kommunens tjenesteproduksjon

I dette kapitlet beskrives forslag til budsjett 2019, og økonomiplan 2019-2022, nærmere for hvert enkelt budsjettområde. Det er forsøkt lagt vekt på hva som er spesielt for det enkelte område, samt interessante nøkkeltall der dette er aktuelt.

Netto driftsutgifter fordelt på budsjettområder gir et bilde av hvordan kommunen prioriterer bruken av sine midler. Diagrammene under viser netto driftsutgifter fordelt per budsjettområde, og per utgiftsart i 2019:

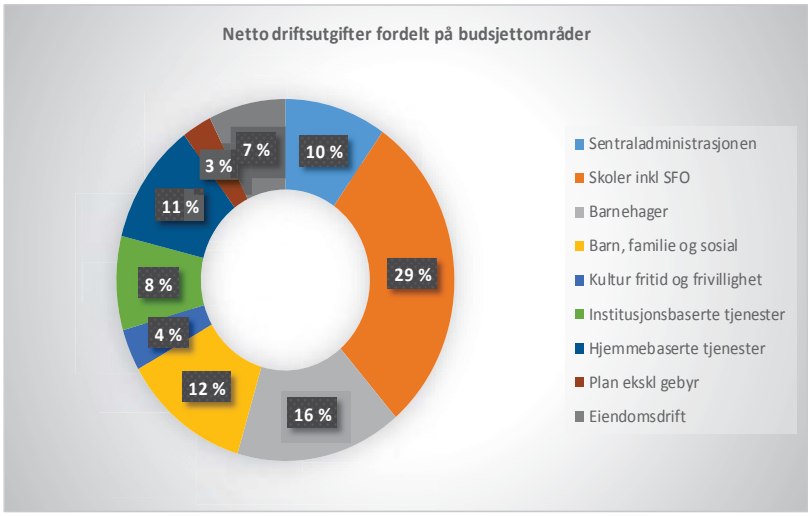

Tre store tjenesteområder; barnehage, skole, helse og omsorg står for rundt 76 % av kommunens totale netto driftsutgifter.

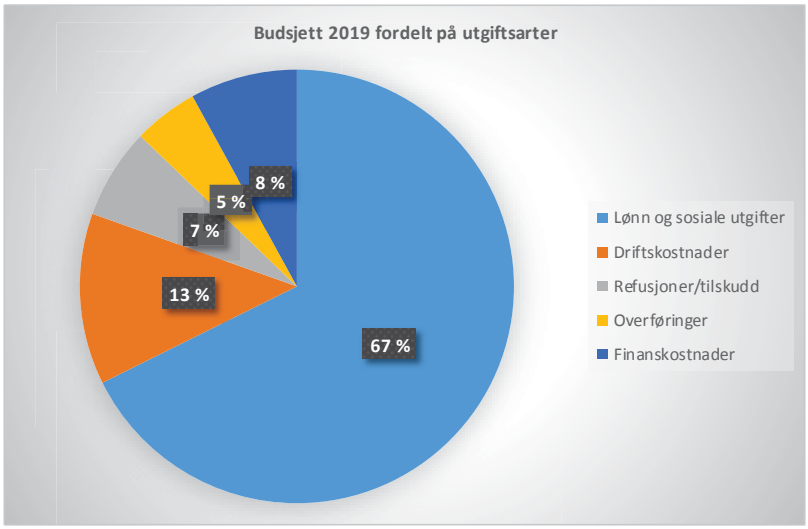

Kommunesektoren er generelt arbeidsintensiv, og om lag 67 % av budsjettet går med til å betale lønn og sosiale utgifter for de ansatte.

5.1 Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	55 507	63 998	66 100	62 011	62 533	61 955
Driftsinntekter	-6 353	-4 024	-5 042	-3 674	-3 674	-3 674
Netto driftsutgift	**49 154**	**59 974**	**61 058**	**58 337**	**58 859**	**58 281**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Regionrådet i Orkdal - 2 nye tiltak			136	56	28	
Valgkampstøtte			100	0	100	0
Prosjekt digitalisering av komm. arkiv			-647	-652	-652	-652
Bredbåndutbygging - kommunal andel			1188			
Merkantile stillinger			-200	-200	-200	-200
Statsbudsjettet - øremerkede midler			-1000	-1000	-1000	-1000
Kirkeverge 20 %			120	120	120	120
Sommerjobb ungdom			200	200	200	200
Sum tiltak			**-103**	**-1 476**	**-1 404**	**-1 532**

Alle tall i 1000 kroner

Tilskudd til fellesrådet, totalt 3 464 000 kroner er flyttet fra budsjettområde eiendomsdrift og over til budsjettområde sentraladministrasjonen og fellesutgifter. Tall for 2018 er korrigert ihht dette.

Status tjenester og utfordringer

Budsjettområdet omfatter blant annet utgifter til økonomi- og personalkontoret, og servicekontoret. Videre ligger alle utgifter knyttet til rådmannen med rådgivere her. Alle utgifter til politisk aktivitet, samt tilskudd til revisjon og kontrollutvalgssekretariatet, hører også til budsjettområdet.

Vi har et omfattende IKT-samarbeid med Melhus kommune, hvor Melhus er hovedkontorkommune. Videre har vi felles innkjøpsansvarlig med Melhus, hvor Skaun er kontorkommunen.

Tabellen under viser hvor mange årsverk som er knyttet til budsjettområdet:

Enhet/område:	Årsverk
Ordfører/varaordfører	1,25
Kommuneledelsen	5,40
Økonomi- og personalktr.	9,0
IKT	4,75
Innkjøp	1,00
Servicekontoret	7,00
Tillitsvalgte/MOT	1,40
Prosjekt	2,80
TOTALT	**32,60**

Inkludert i budsjettområdet er en rekke fellesutgifter, som ikke kan knyttes opp imot den enkelte enhet. Dette gjelder blant annet skoleskyss, utgifter til skoleelever bosatt i Skaun, men som går på skole i andre kommuner, og tilskudd til private barnehager. Totalt utgjør de nevnte felleskostnadene om lag 16,6 mill. kr.

Driftskostnader til sentrale IKT-løsninger er budsjettert her. Disse utgjør 5,4 mill. kr. Budsjettet til politisk aktivitet (formannskap, kommunestyre, andre politiske utvalg, revisjon og kontrollutvalg) utgjør om lag 5,7 mill. kr. I valgårene 2019 og 2021 er det lagt inn kostnader til valgavvikling på om lag 450 000 kroner.

Tiltak 2019-2022

De fleste av planene og tiltakene beskrevet i kapittel 4 hører til under kommuneledelsens ansvarsområde. De blir ikke beskrevet nærmere her, men vi henviser til hver enkelt sak i kapittel 4.

Skaun kommune blir kontorkommune for regionrådet i Orkdal og SiO Utvikling fra og med 2019. I utgangspunktet skal ikke dette medføre merkostnader sammenlignet med dagens kostnader, hvor vi overfører et tilskudd til Orkdal kommune i størrelsesorden 200 000 kroner. I 2019 legges det imidlertid inn en økning på til sammen 136 000 kroner for å dekke opp to nye tiltak; kreftkoordinator og vår andel til desentralisert sykepleierutdanning.

Det legges inn et tiltak i alle fremtidige valgår (2019, 2021, 2023 osv) for valgkampstøtte på kr 100 000. Dette reverserer delvis rådmannens forslag til kutt. Det er viktig å gi et bidrag til å fremme lokaldemokratiet. Man ønsker å få debatten ut fra kommentarfeltet i sosiale medier, til et aktivt valgkamparbeid ute blant folk. Støtten fordeles med 50 % likt på alle parti som har godkjent liste til aktuelt valg, og 50 % fordelt i forhold til andel stemmer ved forrige tilsvarende valg.

I 2018 har det pågått et prosjekt for å digitalisere de kommunale arkivene. Total ressurs er 1,8 årsverk, hvor deler blir dekket av NAV. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2019, og tas derfor ut i økonomiplanperioden 2020-2022. Kostnaden vår i 2019 foreslås finansiert ved bruk av driftsfondet.

Kommunestyret vedtok i sak 42/18 å stille inntil 1,0 mill. kr til disposisjon som lokal medfinansiering til bredbåndutbygging i Venn sentrum og på østsida av Laugen. Vedtaket ble gjort under forutsetning av at prosjektet kom inn i den nasjonale tilskuddsordningen. Søknad er sendt. Revidert kostnadsoverslag for hele prosjektet er på 8,9 mill. kr. Det medfører at kravet til lokal medfinansiering øker til 1 188 000 kroner. Dette beløpet er lagt inn i budsjett 2019 og finansiert ved bruk av driftsfondet.

I budsjettet for 2018 ble det initiert et omstillingsprosjekt med ei ramme på 15 mill. kr. Mange av tiltakene i dette budsjettet har sitt utspring fra dette prosjektet. Det har så langt ikke lyktes å finne tiltak til en verdi av 15 mill. kr. budsjettet for 2019 og årene fram til 2021 er saldert med redusert avsetning til driftsfondet, med henholdsvis 2,2 – 2,9 og 1,4 mill. kr. Arbeidet med stadig effektivisering og tilpasning av drifta til inntektsnivået må derfor fortsette framover.

Nøkkeltall og indikatorer

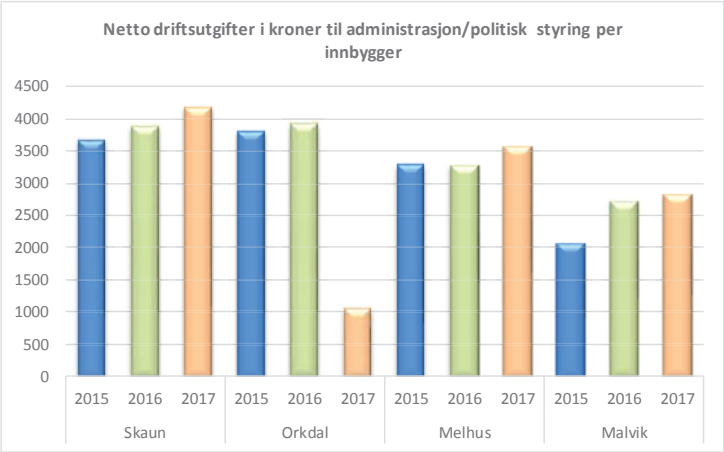

Grafen viser kommunenes utgifter til administrasjon og politisk styring målt per innbygger. Det er naturlig at mindre kommuner bruker mer til dette formålet enn større kommuner.

5.2 Skoler inkl. SFO.

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	141 432	141 682	147 790	145 839	145 839	145 539
Driftsinntekter	-28 216	-20 892	-19 259	-19 259	-19 259	-19 259
Netto driftsutgift	**113 216**	**120 790**	**128 532**	**126 580**	**126 580**	**126 280**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Reduksjon 1 årsverk Skaun ungdomsskole			-352	-704	-704	-704
Reduksjon 1 årsverk Børsa skole			-320	-640	-640	-640
Reduskjon 1 årsverk Venn skole			-320	-640	-640	-640
Børsa skole - samordning bibliotek			-200	-400	-400	-400
Tuva aktivitetssenter - ny avtale			0	-259	-259	-259
Sum tiltak			**-1 192**	**-2 643**	**-2 643**	**-2 643**

Alle tall i 1000 kroner

Status tjenester og utfordringer

Skaun kommune har fem barneskoler og en ungdomsskole. Jåren-Råbygda, Venn og Viggja er organisert som oppvekstsenter.

Skaun kommune er vertskommune for 9 gjesteelever.

Tabellen under viser elevtallene per skole per oktober 2018:

Buvik skole	Børsa skole	Jåren-Råbygda skole	Venn skole	Viggja skole	Skaun ungdomsskole
406 elever	255 elever	53 elever	142 elever	61 elever	319 elever

Sektoren fortsetter å vokse. I 2015 var 1051 elever registret i grunnskolen i Skaun kommune. Pr 1. oktober 2018 er det 1236 elever. Dette har medført en økning i årsverk til undervisning. Tid til ledelse har ikke blitt økt. Dette utfordrer da både enhetslederrollen og rektorrollen har endret seg betraktelig siden to-nivå organiseringen ble innført i 2009. Alle satsinger knyttet til pedagogisk utviklingsarbeid er såkalt skolebaserte. Dette betyr at skolelederne skal drive utviklingsprosesser på egen enhet. Enhetslederne ved de største enhetene har personalansvar for over eller opp mot 50 ansatte. Dette utfordrer på en slik måte at det bør vurderes om man kan organisere lederskapet på operativt nivå på en mer hensiktsmessig måte, som styrker både den faglige ledelsen og personalledelsen. Rektors ansvar knyttet til ny lovgivning om skolemiljø krever også at det er rektor som i stor grad går inn i tidkrevende skolemiljøsaker.

Økt elevtall medfører et større mangfold i elevgruppa. Skaun kommune har de siste årene fått et økt antall elever med særskilte opplæringsbehov. Dette er elever som har behov for «en til en»-oppdekning både på skole og SFO.

Gjennomføring av *Digitaliseringsstrategi for grunnskolene i Skaun kommune 2018 – 2022* utfordrer både i forhold til tid til å lede en digital transformasjon, kompetanse hos de ansatte og utfordringer knyttet til infrastruktur.

Et økt elevtall utfordrer grunnskolens støttefunksjoner. PPTs mandat er nedfelt i opplæringslovens § 5-6, som beskriver plikter både for systemretta arbeid og for arbeid med elevenes individuelle rettigheter. P.t har tjenesten ventelister på sakkyndige vurderinger og det er ikke kapasitet til utviklingsarbeid og kompetanseheving knytta til systemarbeid.

Sektorplan for grunnskole

Sektorplan for grunnskole Skaun kommune 2015 – 2018 inneholder tre fokusområder vedtatt av kommunestyret. Et fjerde fokusområde velges ute på den enkelte skole. Sektorplanen er et grunnlagsdokument for skolenes egne kvalitetsplaner. Sektorens tre fokusområder er skolemiljø, vurdering for læring og tilpassa opplæring/tidlig innsats. Arbeidet med revideringen av sektorplanen har startet og blir sett i sammenheng med sektorplan for barnehage i fortsettelsen. Det er en målsetting å utarbeide en sektorplan for oppvekst i løpet av 2019.

Det ble vedtatt en digitaliseringsstrategi for grunnskolene i Skaun kommune i 2018. Digitaliseringsstrategien skal peke ut retningen for bruk av IKT i opplæringen for elever og ansatte i Skaun kommune. I kjernen av strategien står elevenes læring. Læring som skal gi elevene redskaper til å mestre livene sine nå og i framtida

Nasjonale satsingsområder – vår status

Opplæringsloven har i løpet av det siste året blitt endret i forhold til elevenes rettigheter og skolens plikter knyttet til tidlig innsats på 1. – 4. trinn og retten til et trygt og godt skolemiljø. Det har blitt arbeidet med begge satsningsområdene både på skoleeiernivå og på skolenivå.

Regjeringen har i sitt forslag til statsbudsjett sagt at 200 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med regjeringens satsing på tidlig innsats i skolen. Midlene kan blant annet brukes til flere lærerårsverk. Kommunestyret har ikke funnet rom for å prioritere økt innsats på dette feltet i budsjettet for 2019.

Tiltak 2019-2022

Bruken av TUVA aktivitetssenter

I 2017 brukte Skaun ungdomsskole 656 000 kroner på TUVA aktivitetssenter. I dette beløpet ligger lønn til 100% ansatt ungdomsveileder på 535 000 kroner samt kjøp av tilbud på TUVA pålydende 249 000 kroner i 2017, 164 000 kroner så langt i 2018. Høsten 2018 har også en lærer vært på TUVA en dag i uka, tilsvarende 20% stilling – 104 000 kr i helårseffekt.

Tilbudet på Tuva videreføres. Kommunestyret ber om at det utarbeides en ny avtale mellom Skaun kommune og Tuva med sikte på å tilby «Inn på tunet» til også andre brukergrupper.

Redusere antall årsverk ved Skaun ungdomsskole, Venn oppvekstsenter og Børsa skole

Konsekvenser ved å redusere antall årsverk vil bli å øke elevtallet i enkelte klasser, samt at det vil kunne gå utover tilbudet som man i dag har i knyttet til tidlig innsats, valgfag og arbeidslivsfag. Man har valgt å nedbemanne ved disse enhetene på bakgrunn av gruppestørrelser i ordinær undervisning, samt at man har hatt en nedgang i elevtall knyttet til klassedeling ved Børsa skole. Gruppestørrelsen ved de minste enhetene er betraktelig mindre enn ved de enhetene som må gå ned i årsverk, men handlingsrommet er ikke tilstede på samme måte ved drift av små enheter. Dersom tiltakene gjennomføres fra høsten 2019 kan det trolig

gjøres uten oppsigelser, men ved at vikariater ikke forlenges.

Oversikt over gruppestørrelse i ordinær undervisning, såkalt gruppestørrelse 2 (jf forskriftsfestet lærertetthetsnorm fra høsten 2019):

	1-4	5-7	8-10
Buvik	17,6	18,7	
Børsa	17,4	16,5	
Jåren-råbygda	11,7	11,9	
Venn	13,1	16,3	
Viggja	10,4	10,5	
SUS			16,6

Trivselslederprogrammet

Grunnskolene i Skaun kommune har, etter vedtak i kommunestyret i 2012, vært trivselslederskoler. Trivselslederprogrammet et tiltak som skal bidra til økt aktivitet i friminuttene, bedre samhold og et tryggere skolemiljø. Elever som er trivselsledere har et særskilt ansvar for å inkludere elever som går alene og igangsette og lede lek og aktivitet i friminuttene.

Trivselslederprogrammet videreføres. Kommunestyret ber om at TL-ansvarlig i Skaun kommune samler de andre ansvarlige på de enkelte skolene for programmet til erfaringsutveksling og evt. utvikling av tilbudet. HOKU holdes orientert.

Klassedelinger/økt elevtall

Vi har per i dag ikke mottatt nye befolkningstall fordelt på aldersgrupper og bosted fra SSB. Det er derfor vanskelig å si noe eksakt om framtidige behov for klassedelinger. Per i dag ser det ikke ut til å bli behov for nye klassedelinger i løpet av 2019. For årene framover er tallene mer usikre, og dette vil rådmannen komme tilbake til i budsjettet for 2020.

Tidligere år har skolene vært kompensert for driftskostnader knyttet til økt elevtall. For 2019 utgjør dette om lag 170 000 kroner. Kommunestyret har valgt å ikke gjøre dette i 2019.

Kommunestyret ba i sak 28/18 rådmannen om å legge fram en sak hvor kostnader for innføring av 100 % administrasjonsressurs for enhetsleder ved oppvekstsentra var beregnet. I sum vil dette tilsvare en økt ressurs tilsvarende 1 årsverk. I 2019 ville dette bety en økt kostnad på 400 000 kroner, med helårseffekt 800 000 fra og med 2020. Tiltaket økt adm. ressurs for oppvekstsentrene bes innarbeides i ØR1-2019.

Nøkkeltall og indikatorer

Lønnsutgifter pr. elev ved barneskolene i Skaun kommune etter fordeling i mai 2018:

	Buvik	Børsa	Jåren-Råbygda	Viggja	Venn
Lønnsutgifter pr. elev	71 783	78 556	100 556	114 547	76 385

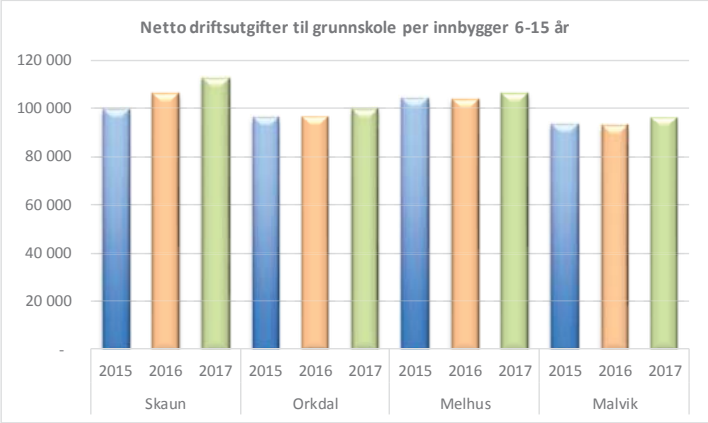

Grafen viser netto driftsutgifter som brukes til grunnskole per innbygger i målgruppen 6-15 år. I 2015 brukte vi mindre ressurser per elev enn Melhus, men i 2017 bruker vi over 6000 kroner mer per elev. Ingen av kommunene har hatt en større vekst i utgifter per elev enn Skaun. I 2017 bruker vi 13000 kroner mer per elev enn hva vi brukte i 2015.

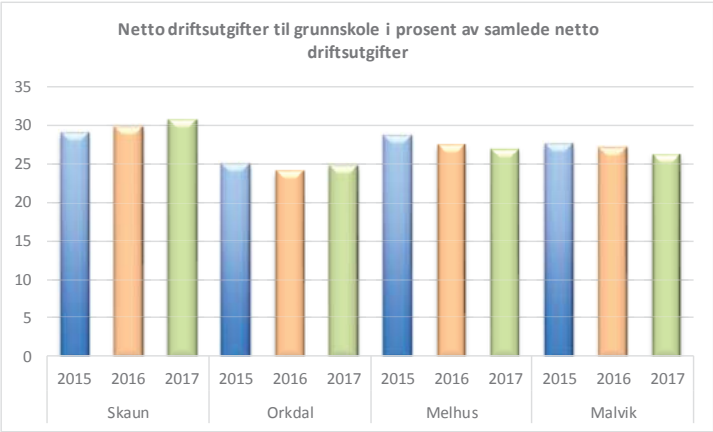

Grafen viser hvor stor andel av den totale potten vi bruker til grunnskole. Skaun har i hele treårs-perioden prioritert grunnskole høyere enn de tre andre kommunene. Skaun er også den eneste kommunen som har økt andelen brukt til grunnskole. De tre andre kommunene har hatt en nedgang i perioden.

5.3 Barnehager.

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	84 650	79 029	82 703	82 703	82 703	82 703
Driftsinntekter	-22 422	-15 716	-17 261	-17 261	-17 261	-17 261
Netto driftsutgift	**62 228**	**63 313**	**65 422**	**65 442**	**65 442**	**65 442**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Sommerstengte barnehager			-750	-750	-750	-750
Julestengte barnehager			-324	-324	-324	-324
Påskestengte barnehager			-320	-320	-320	-320
Paviljonger Venn 2. avd.			800	300	300	
Sum tiltak			**-594**	**-1 094**	**-1 094**	**-1 394**

Alle tall i 1000 kroner

Status tjenester og utfordringer

Skaun kommune har sju kommunale barnehager og en privat barnehage. Tre av de kommunale barnehagene er tilknyttet oppvekstsenter. Dette gjelder henholdsvis Venn, Jåren-Råbygda og Viggja. Størrelsen på barnehagene varierer fra en avdeling til åtte avdelinger.

Pr 01.10.2018 er det 581 barn som har plass i barnehagene i Skaun hvorav 36 barn i Fredly private barnehage. Det er per samme dato 13 plasser ledig hvorav 12 i Buvika og 1 i Børsa. Barnehagene på oppvekstsentrene har ikke ledig kapasitet. Det forventes at ledig kapasitet blir utnyttet da det er 37 barn uten opphold på venteliste som ønsker oppstart første halvdel av 2019. Disse søkerne har ikke krav på plass ifølge lovverket

En utfordring i barnehagene for 2019 kommer som følge av skjerpet pedagognorm som ble innfør 01.08.2018. Normen sier at det skal være minst en pedagogisk leder pr 7 barn under tre år og minst en pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Tidligere var minstekravet en pedagogisk leder per 7 – 9 barn under tre år og en pedagogisk leder per 14 – 18 barn over tre år. Med regjeringens skjerping av pedagognormen vil 43 prosent av de ansatte være barnehagelærere. Barnehagene i Skaun har rekruttert tilstrekkelig med pedagoger, men melder om at dette fører til overtallighet i barne- og ungdomsarbeider/fagarbeidergruppa. Til sammen utgjør denne overtalligheten pr 01.10.2018 7,4 årsverk fordelt på Børsa, Hammerdalen, Oterhaugen og Ilhaugen barnehager. Overtalligheten er løst internt inneværende år, men er ventet å skape utfordringer i 2019.

Det er økt krav til ledelse på barnehagene. God ledelse er nødvendig for å skape god kvalitet. Styreren leder og følger opp barnehagens endrings- og utviklingsprosesser for kompetanseutvikling. Styreren motiverer, inspirerer og legger til

rette for kompetanseutvikling hos personalet. Lovmessig stilles det samme krav til implementering og kvalitet i en liten enhet som en stor enhet. Styrerne på oppvekstsentrene opplever at tid til ledelse er en utfordring og at de ikke i tilstrekkelig grad får gjennomført de lovpålagte oppgavene som kreves. Det meldes om behov for mer ressurs til administrative oppgaver.

Sektorplan for barnehagene

Sektorplan for barnehagene gjelder i perioden 2015 – 2018.
Hovedfokusområdene har vært *Barn med spesielle behov og tidlig innsats, Læringsmiljø, danning og kulturelt mangfold, Pedagogisk ledelse – barnehagen som lærende organisasjon og Et godt språkmiljø for alle.* Disse områdene bygger på sentrale områder i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og stortingsmeldinger. Satsningsområdet for barnehagene i Skaun er *pedagogisk dokumentasjon.* Dette er i trå med både sektorplan og implementering av ny rammeplan for barnehagene som ble gjeldende 01.08.2017.
Det er igangsatt arbeid med sektorplan for 2019 - 2022.

Hammerdalen, Børsa og Oterhaugen barnehager er med i et pilotprosjekt gjennom RVTS som heter SNAKKE MED BARN. Hensikten er å skolere ansatte på å snakke med barn om overgrep, vold og traumer. Prosjektet vil kreve noe mer aktivitet på kveldstid første halvdel av 2019 som kan føre til økte overtidsutgifter.

Nasjonale satsingsområder – vår status

Stortinget har vedtatt en ny bemanningsnorm og en skjerping av pedagognormen. Bemanningsnormen stiller krav om minimum en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år. Skjerpet pedagognorm innebærer minst en pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst en pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Barnehagene må innfri ny bemanningsnorm innen 1. august 2019, og pedagognorm innen 1. august 2018.
Barnehagene i Skaun kommune innfridde ny bemanningsnorm allerede før det ble lovpålagt. Pr 15.12.2017 hadde barnehagene ett snitt per ansatt på 5,7 barn per voksen, nasjonalt gjennomsnitt på samme tidspunkt var 6,0 (tall hentet fra barnehagefakta.no).
Barnehagene har rekruttert nye pedagoger fra og med 1. august 2018. Slik status er per 01.10.2018 har de fleste barnehagen knyttet til seg den kompetansen som de har behov for. Dette fører til noe høyere lønnsutgifter enn tidligere. Det er innvilget en dispensasjon (30%) ved Hammerdalen barnehage. Det er fortsatt behov for å knytte til seg barnehagefaglig kompetanse i barnehagene.

Kompetanse for framtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018 – 2022. Store endringer i barnehagesektoren

har ført til et økt kompetansebehov i barnehagene. Rammeplanen er tydelig på personalets forpliktelser for å kunne gi alle barn et kvalitativt godt barnehagetilbud, og stiller høye krav til barnehagepersonalets kompetanse. Barnehagebasert kompetanseheving er å legge til rette slik at alle blir med på kompetansehevingstiltak.

Orkdal/Øy regionen har satt fokus på *pedagogisk dokumentasjon* og barnehagene i Skaun har kommet godt i gang med dette prosjektet. Selv om det blir brukt kompetansemidler gjennom regionsamarbeidet vil det føre til økt kostnad på kompetanse for barnehagene i Skaun.

Tiltak 2019-2022

Kommunestyret foreslår å stenge barnehagene to eventuelt tre uker på sommeren, i påska og i jula som del av omstillingsprosjektet. Barnehagene på oppvekstsentrene samt Ilhaugen barnehage har allerede stengt i disse periodene. Ved å stenge de øvrige barnehagene i samme tidsrom vil dette utgjøre en stor del av barnehagene sitt omstillingsprosjekt i 2019. En stenging av barnehagene i nevnte tidsrom fører til at barnehagetilbudet blir likt for brukerne i kommunen. I tillegg vil det føre til et redusert budsjett på ferievikarer.

Det er som beskrevet over en overtallighet på 7,4 årsverk i barnehagene i Skaun. Det foreslås at overtallig årsverk tas ned i løpet av 2019.

HOKU ba i sak 32/18 om en vurdering om det er mulig å etablere en midlertidig 2-avdelings barnehage på Venn i påvente av et eventuelt nytt oppvekstsenter. I saken ble det lagt fram ulike kostnadsalternativer, hvor det mest realistiske gikk ut på leie av brakker. Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret den 14. februar med konkret forslag til løsning for barnehagekapasiteten på Venn gjeldende fra høsten 2019.

Nøkkeltall og indikatorer

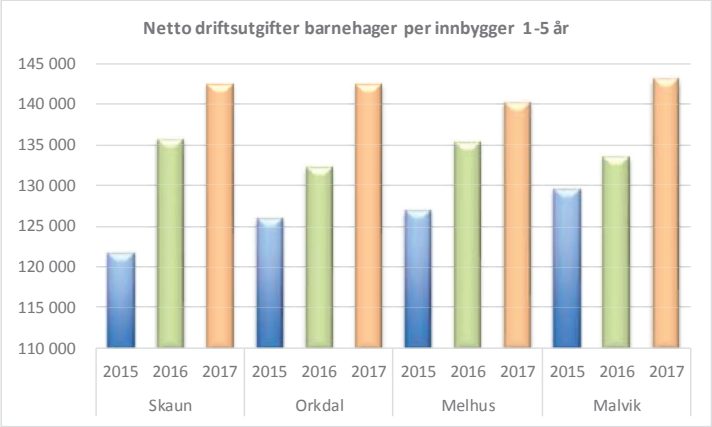

Grafen viser at mens vi i 2015 brukte minst ressurser per barn i barnehagen, har dette jevnet seg ut i 2017. Alle kommunene har hatt en økning i perioden. I 2017 bruker vi over 20000 kroner mer per barn i barnehagen sammenlignet med 2015.

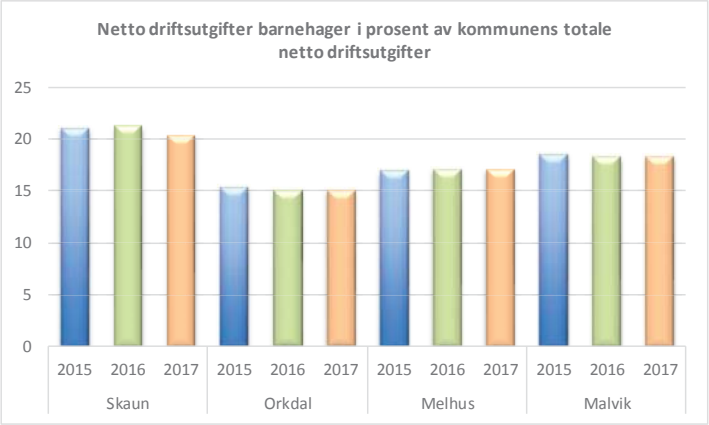

Grafen viser at vi bruker en større andel av den totale potten til barnehager enn de andre kommunene. Til tross for en liten nedgang i 2017 hos oss, har andelen vært relativt stabil hos alle kommunene i perioden

5.4 Kultur, fritid og frivillighet

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	15 208	14 118	18 658	19 375	14 525	14 525
Driftsinntekter	-3 044	-1 132	-1 133	-1 483	-1 133	-1 133
Netto driftsutgift	**12 164**	**12 986**	**17 525**	**17 892**	**13 392**	**13 392**
Bruk av avsetninger	-264	-15	-15	-15	-15	-15
Avsetninger	10	0	0	0	0	0
Netto utgift	**11 910**	**12 971**	**17 510**	**17 877**	**13 377**	**13 377**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Kultur - økt stillingsressurs 100%			533	800	800	800
Orkdal folkebad - tilskudd			4 150	4 150		
Jubileumsbok Skaun ungdomsskole			100			
Planleggingsmidler aktivitetspark			150			
SommerSkaun			300	300	300	300
Lag og foreninger			100	100	100	100
Grønneset - oppgradering (netto)			0	350		
Sum tiltak			**5 333**	**5 700**	**1 200**	**1 200**

Alle tall i 1000 kroner

Status tjenester og utfordring

Budsjettområdet er sammenfallende med enhet for kultur, fritid og frivillighet. Området omfatter mange ulike tjenester innenfor kultursektoren som bibliotek, frivilligsentral, ungdomsklubb, kulturskole, idrett og friluftsliv. I tillegg forvalter enheten mange tilskuddsordninger rettet mot frivillige lag og organisasjoner. Tabellen under viser antall årsverk for enheten fordelt på funksjoner:

Bibliotek	2,50
Fritidsassistenter	0,25
Klubb1	0,49
Kulturadministrasjon	2,45
Frivilligsentral	1,00
Kulturskole	5,75

Enhetens utfordringer for kommende planperiode vil være fortsatt å levere gode tjenester til alle innbyggerne innenfor det brede feltet av kulturområdet. Med de mål og ambisjoner kommunen har om fortsatt vekst i innbyggertall medfører dette flere utfordringer. En hovedutfordring er å øke tjenestekapasiteten innenfor området kultur, fritid og frivillighet i takt med økt folketall i kommunen.

Høsten 2019 vil bibliotek, kulturskole, ungdomsklubb, frivilligsentral, kultursal og deler av kulturadministrasjonen flytte over i et nytt bygg, i sambruk med Skaun ungdomsskole. Kultursenteret vil ha som hovedformål å være et sentrum for varierte kulturaktiviteter, en kulturformidlingsarena og en viktig møteplass for innbyggerne i kommunen. En god driftsmodell for samspill mellom kulturenheten, Skaun ungdomsskole og det frivillige vil være essensiell for å utnytte byggets og fasilitetenes potensiale til fulle.

Sektorplan for kultur

Rullering av sektorplan 2019-2022 er under arbeid, og vil bli behandlet politisk i løpet av våren 2019.

Sektorplan kultur 2014-2017 bygger på Skaun kommunes samfunnsplan 2013-2024, vedtatt i Skaun kommunestyre 14.2.2014. De ti hovedmålene i Sektorplan kultur bidrar til å oppfylle de overordnede målene i samfunnsplanen for Skaun kommune. Disse målene består i å være blant de beste bokommunene i Midt-Norge, utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltakelse og gjennom økt fokus på kultur.

Sektorplanen har som mål å styrke den kulturelle grunnmuren, med hovedvekt på bibliotek og kulturskole.

Sektorplanen 2019-2022 vil også ta opp i seg målsetninger og tiltak for det nye kultursenteret.

Nasjonale satsningsområder – vår status

Kulturområdet i Norge er kjent for å være lite lovregulert. I 2007 fikk Norge sin kulturlov, en rammelov som legger stort ansvar på det offentlige for tilrettelegging for og gjennomføring av kultur. I NOU 2013: 4 - Kulturutredningen 2014 ble det lagt vekt på bibliotek, kulturskole og frivillige organisasjoner som den kulturelle grunnmuren.

I *Nasjonal bibliotekstrategi 2015–2018 - Statens oppgaver og ansvar for utvikling av folkebibliotekene* blir det satt fokus på folkebibliotekenes rolle. Dokumentet har to deler; bakgrunn for strategien etterfulgt av vurderinger og tiltak. Det etableres tiltak knyttet til fire områder:

- Nasjonalbibliotekets rolle som utvikler
- Statlige prosjekt- og utviklingsmidler
- Digitalt innhold i folkebibliotekene
- Felles infrastruktur

Skaun folkebibliotek har fått utviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket i flere omganger, og er i 2019 med på fylkesbibliotekets søknad for midler for Leseåret 2019 sammen med 13 andre trønderske kommuner. I det nye kultursenteret vil biblioteket bli et meråpent bibliotek, noe som vil gi innbyggerne en utvidet tilgang til bibliotekets lokaler og mediesamling. Kulturminister Trine Skei Grande har bebudet en ny bibliotekstrategi i 2019.

I arbeidet med utvikling av kulturskolen er det søkt om deltakelse i et utviklingsarbeid ledet av Norsk Kulturskoleråd over en periode på 1,5 år, fra januar 2019 til mai 2020. Arbeidet vil kunne gjennomføres innenfor eksisterende ramme.

Skaun kommune er også en av 15 kommuner, og den eneste fra Trøndelag, som er med i Telemarkforsknings prosjekt Kulturkommune. Prosjektet fikk dessverre ikke midler fra Forskningsrådet til oppstart i 2018. Dette forskningsprosjektet som vil gå over tre år, og vil om det starter opp i 2019 kunne bidra til styrking av kompetanse og bidra til retning i arbeidet med kultur i vår kommune.

Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Skaun kommune har mange aktive idrettslag i aktive bygder. Disse idrettslagene bidrar til at ca. halvparten av alle kommunens innbyggere er medlemmer i et idrettslag. Idrettslagsdeltakelsen er viktig som sosial møteplass, det bidrar til ei meningsfull fritid og deltakelsen er også viktig i et folkehelseperspektiv.

Skaun kommune bidrar med 15 % av brutto investeringsregnskap for bygging og rehabilitering av idrettsanlegg. For kommende periode vil kommunen måtte bidra med midler til blant annet utendørs miniatyrskytebane på Ramsjøen og ved skifte av kunstgras og lys på den gamle kunstgrasbane i Buvika.

Videre er det en spennende periode for interkommunale idrettsanlegg. Trolig vil både Orkdal folkebad og Skaun motorsenter kunne realiseres i løpet av få år. Begge plasser vil Skaun kommune måtte gå inn med 5 % av brutto investeringer.

Kulturminneplan

Planprogram for kulturminneplan skal til politisk behandling 20. november i HOKU. Om programmet vedtas som forslaget sendt ut på høring vil arbeidet med kulturminneplan starte opp umiddelbart. Det er tenkt at arbeidet vil kunne skje innenfor eksisterende budsjett.

Tiltak 2019 - 2022

I sitt møte den 18. oktober vedtok kommunestyret (sak 57/18) å øke stillingsressursen til kultur med 1,5 årsverk, knyttet til det nye kultursenteret, samt andre kulturformål. I budsjettet for 2019 har kommunestyret lagt inn midler til å øke stillingsressursen tilsvarende 1 årsverk. Det er ikke funnet rom innenfor de økonomiske rammene å følge opp hele vedtaket.

Formannskapet ble (sak 36/18) orientert om status i arbeidet med byggingen av Orkdal folkebad i Orkanger. En sak om Skaun sitt engasjement i saken vil bli fremmet til politisk behandling senere i år eller tidlig i 2019. Så langt kan det tyde på at Skaun går inn med et tilskudd for å sikre statusen som et interkommunalt anlegg, noe som utløser en større andel offentlige tilskuddsmidler. Rådmannen har i budsjettet lagt inn et tilskudd på 8,3 mill. kr fordelt over to år, som Skaun kommunes andel i prosjektet. Tilskuddet finansieres ved bruk av driftsfondet.

Reguleringsplan for Skaun motorsenter ble godkjent i oktober. Med de vedtatte endringene åpnes det når for en interkommunal avtale for Skaun motorsenter, og oppstart i 2019/2020. Kommunal andel for deltakelse i motorsenteret vil være i størrelsesorden kr. 2 – 2,5 millioner. Et vedtak om deltakelse og inngåelse av interkommunal avtale vil medføre at kommunal andel vil kunne legges inn i budsjett- og økonomiplan med overføring av tilskudd i årene 2020 – 2022.

Planleggingsmidler til etablering av en aktivitetspark (Skate-/treningspark) i Buvika er lagt inn i budsjettet med 300 000 kroner fordelt over to år (2018-2019). Søknad om midler til nyskapende nærmiljøanlegg vil sendes innen 1. september 2019. Buvik skole med 7. trinn med flere er involvert i arbeidet. Det har vært orientert om tiltaket i HOKU. Foreløpig anleggskostnad er stipulert til 4,0 mill. kr hvorav halvparten finansieres gjennom tilskudd. Anlegget forventes å stå ferdig i 2020.

Formannskapet hadde saken om reguleringsplan for Ramsjøen og Ramsjøområdet oppe til behandling i høst (sak 29/18). Formannskapet sendte saken tilbake til rådmannen og ba om at det ble gjennomført en mulighetsstudie for området. Ny sak om eventuell regulering av deler (etablering leirduebane på sørsiden av fylkesveg) eller hele området vil komme til behandling når mulighetsstudien er levert.

Det er i økonomiplanperioden (2020) lagt inn midler til oppgradering av sanitæranlegget, samt noen andre mindre tiltak på Grønneset friluftsområde. Dagens sanitæranlegg er fra 1991/92 da området ble åpnet som friluftsområde, og er ikke tilpasset dagens bruk, og er heller ikke tilpasset dagens krav til hygieneforståelse. Kostnaden er beregnet til 700 000 kroner, og det forutsettes 50 % ekstern finansiering før prosjektet igangsettes. Vår andel 350 000 kroner finansieres ved bruk av driftsfondet.

Arbeidet med ei jubileumsbok for Skaun ungdomsskole ble igangsatt i 2018 og det settes av 100 000 kroner til ferdigstillelse i budsjettet for 2019.

Tiltak som det ikke er funnet rom for i budsjettet for 2019 er meråpent bibliotek i det nye kultursenteret (200 000 kroner), og styrking av Klubb1 tilsvarende dobling av dagens stillingsressurs (280 000 kroner).

Nøkkeltall og indikatorer

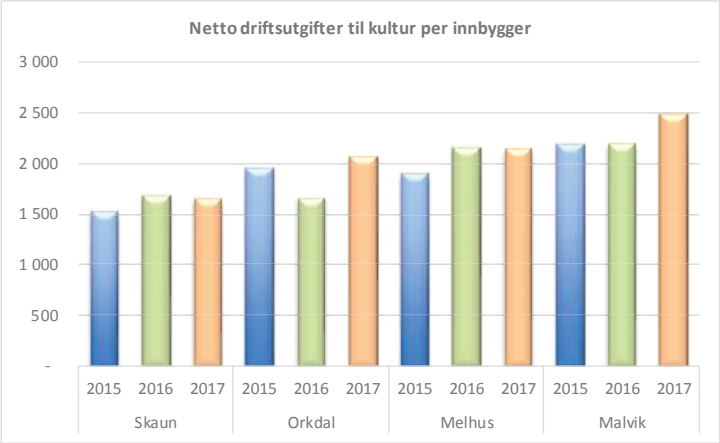

Grafen under viser at Skaun kommune bruker færrest kroner per innbygger til kulturformål av de utvalgte sammenlignings-kommunene.

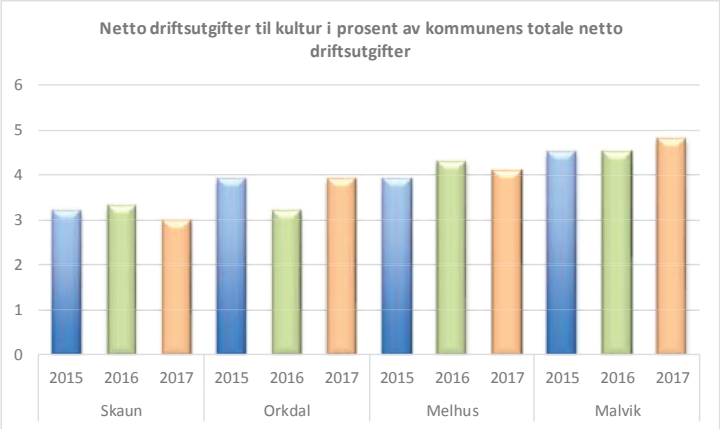

Grafen viser hvor stor del av den totale potten som vi bruker til kulturformål. Ut fra begge disse to grafene kan det tyde på at Skaun prioriterer kultur lavere enn de andre kommunene.

Per oktober/november 2018 står det på 74 barn på venteliste til kulturskolen. Tilsvarende tall i fjor var 58 barn. Det er størst venteliste på piano hvor 28 barn står på venteliste. Dette tilsvarer en økning på nesten 50 % stilling for å kunne gi alle et tilbud. Videre er det noe venteliste på slagverk, gitar/bass, sang og dans, mens det er noe ledig kapasitet på blåseinstrumenter.

5.5 Helse og mestring

Status tjenester og utfordring

Nasjonale kartlegginger viser at helsetilstanden for innbyggerne i Skaun i all hovedsak er likt med landsgjennomsnittet. De største helseutfordringene er et resultat av levevaner og livsstil, og er knytte til lite fysisk aktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler. I tillegg så har vi blant både ungdommer og unge voksne en gruppe som sliter med lettere psykiske lidelser og tilpasningsvansker. Utfordringen er å kunne sette inn riktige tiltak for å forebygge og understøtte mestring for å delta i samfunnet for de med kjente problemer, og drive et godt helsefremmede arbeid for å hindre at barn og unge utvikler psykisk sykdom.

Selv om vi har hatt som mål å dreie ressurser inn mot helsefremmede og forebyggende tiltak, ser man at det er krevende når man samtidig opplever behov for økt kapasitet innenfor behandlende virksomhet når ventelistene øker. En del av løsningen kan være tilby behandling til kronikere i grupper.

I rapporten fra Agenda Kaupang 2018 så viser de til en økning av pleie- og omsorgstjenester i 2040 på 110%, altså mer en dobling i forhold til i dag. Det som først og fremst utløser dette er at de store etterkrigskullene gradvis blir eldre, og at økningen blant de eldste eldre slår kraftig ut.

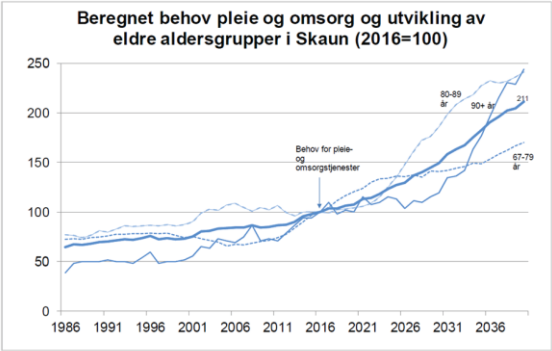

Figur 3.5 Beregnet behov for pleie- og omsorgstjenester (2016=100) i Skaun kommune og utvikling av tre aldersgrupper eldre (2016=100) som sentral del av grunnlag for beregning av behovet

Figuren sier at hvis vi ikke får gjort vesentlige endringer så vil vi trenge dobbelt så mye ressurser for å løst utfordringene i 2040. En satsning på hverdagsmestring og velferdsteknologi vil bety at flere kan bo lenger hjemme, og at når økt hjelpebehov oppstår så kan man sette inn flere tjenester i hjemmet. Et viktig grep for å ha et forutsigbart kostnadsbilde er å ha en satsing på hjemmebasert omsorg.

En ser også at systematisk opplæring i lokalsamfunnet på f.eks demens vil det være enklere for både den syke, pårørende og lokalsamfunnet å vite hvordan man kan håndtere følgene av sykdommen på en trygg og verdig måte, slik at den syke ikke blir stigmatisert.

Samtidig må man også se sammenhengen mellom å utvikle lokalsamfunn og tettsteder med god bokvalitet og som muliggjør sosialkontakt mellom bebeoer som gjør at man kan bli eldre og fortsatt oppleve mestring og trygghet i egen bolig.

Sektorplan for helse og mestring

I utgangspunktet var målet å få utarbeidet helse- og mestringsplan første halvdel av 2018, men pga manglende kapasitet har arbeidet dessverre blitt litt forskjøvet i tid. I høst har man hatt workshoper og arbeidsmøter på ulike temaer, og grunnlaget for planen er på plass. Målet er å få planen klar til politisk behandling tidlig i 2019.

Selv om planen ikke er ferdig så ligger de strategiske føringene, i fra forrige plan, med dreining av ressurser fra i institusjon til hjemmebaserte tjenester samt økt satsning på helsefremmede og forebyggende helsearbeid fast. Utfordringsbildet viser at behovet for tjenester innen helse og mestring vil mer enn dobles innen 2040 hvis man fremskriver dagens behov og tjenester. Det betyr også at man er nødt til å se på struktur, oppgavefordeling og organisering innen sektoren for at fremtiden skal være bærekraftig.

Nasjonale satsningsområder – vår status

Den overordnete satsningen fra regjeringen har vært å skape pasientens helse- og omsorgstjeneste. Målet er å sikre at alle innbyggere skal ha trygghet for gode offentlig finansierte helsetjenester.

Helsedirektoratet har utarbeidet flere nye nasjonale retningslinjer og de gir tydelige faglige anbefalinger for virksomheten samtidig som de stiller tydelige krav til internkontroll og ledelse. En av de nyeste er retningslinjer for Helsestasjon- og skolehelsetjeneste, her er det også anbefalte bemanningsnormer. For vår del så har vi lavere bemanning enn disse normene. Helsestasjon og skolehelsetjeneste er viktige arenaer for å nå barn og unge, og er viktige tjenester for å utvikle helsefremmede og forebyggende helsearbeid.

Psykiske plager og lidelser er en av våre største folkehelseutfordringer, og regjeringen har innlemmet psykisk helse som en del av folkehelsearbeidet. Barn og unge er prioriterte målgrupper i dette arbeidet. Dette er oppgaver som må løses på tvers av sektorer og fag, og for Skaun kommune sin del så må vi også ha en gjennomgang av både organisering og oppgaveløsningen av dette arbeidet.

I årets statsbudsjett så foreslår regjeringen å øke rekrutteringstilskuddet til kommunene for å ansette psykologer, i Skaun kommune har vi ansatt psykolog i 100% innenfor psykisk helse og rus. Og fra 1.1.2020 skal alle kommuner ha psykologkompetanse. Det foreslås også å øke kommunenes frie inntekter for å styrke arbeidet på rusfeltet.

Det er også foreslått å øke tilskuddssatsen til kommunene for å etablere opprettelsen av nye dagaktivitetsplasser til hjemmeboende personer med demens. Vi vet at fra man får diagnostisert demens som sykdom til død så er levetiden i gjennomsnitt 6 år for menn og 7 år for kvinner. Det er viktig å gi denne gruppen gode og meningsfulle dagaktivitets

opphold under trygge rammer. Vi har dette tilbudet i dag på Rossvollheimen, men dagens lokaler gir ikke noen mulighet for å utvide tilbudet. Generelt er gode og lett tilgjengelige dagaktivitetstilbud viktig for at innbyggere skal kunne på bo hjemme lengst mulig. Og mulighetsstudien ser på hvordan vi skal kunne utvikle dette tilbudet i Skaun kommune.

Helseministeren har i høst også lagt frem Stortingsmeldingen «Leve hele livet!». Meldingen skal bidra til at eldre skal mestre livet lengst mulig, og legge til rette for en trygg, verdig og aktiv alderdom. Det er ingen endringer i faglig utførelse, men at man skal utvikle de tjenestene man har og legge til rette for gode dialogmøter mellom eldre, pårørende og fagpersoner.

Nøkkeltall og indikatorer

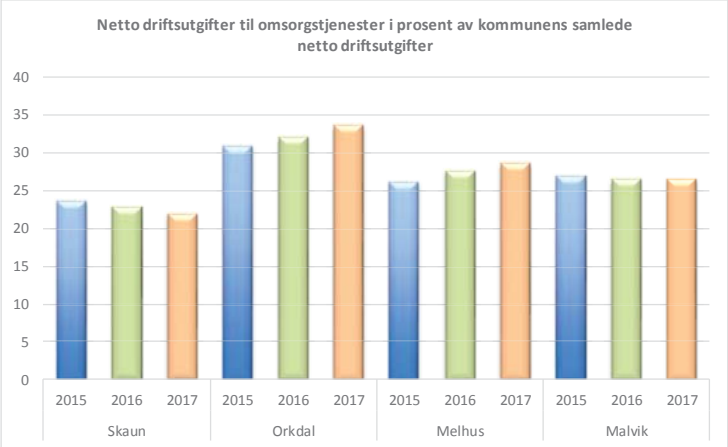

Grafen viser hvor stor andel av den totale potten som vi bruker på tjenestene innenfor helse- og mestringsområdet. Vi ligger lavere enn alle de andre kommunene, noe som ikke er helt unaturlig med tanke på befolknings-sammensetningen i Skaun.

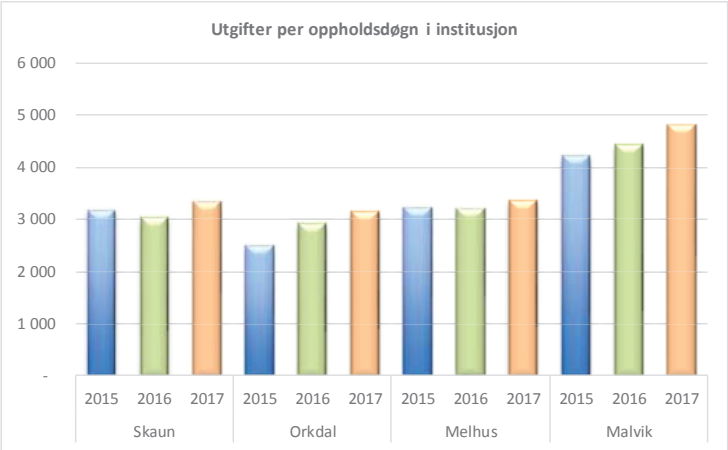

Grafen viser kostnaden per døgn for en oppholdsplass på Rossvolheimen. Vi ligger omtrent på samme nivå som Melhus, men over Orkdal. Våre kostnader har vært relativt stabil i perioden, mens både Orkdal og Malvik har hatt en økning år for år.

Tabellen under viser andelen av innbyggere over 80 år som benytter seg av hjemmetjenester og/eller har plass på Rossvollheimen.

	Skaun			Orkdal	Melhus	Malvik
	2015	2016	2017	2017	2017	2017
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester	36,7	37,2	37,0	28,1	36,1	35,0
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem	13,3	12,4	12,2	14,1	11,6	6,4

Tabellen under viser antall årsverk innen ulike yrkestyper i et utvalg kommuner. For å kunne sammenligne er alle årsverk omregnet til årsverk per 10 000 innbygger. Tallene er hentet fra Kostra 2017.

	Skaun	Orkdal	Melhus	Malvik
Årsverk helse og omsorg per 10000 innbygger	208,1	267,2	281,4	186,7
Legeårsverk per 10000 innbygger	7,1	10,9	10,4	10,2
Fysioterapeutårsverk per 10000 innbygger	6,6	9,7	6,6	8,8
Årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10000 innbyggere 0-20 år	41,2	42,3	48,7	27,0

Budsjettområde: Institusjonsbaserte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	54 144	49 962	49 850	49 650	49 650	49 650
Driftsinntekter	-12 409	-8 577	-9 925	-9 925	-9 925	-9 925
Netto driftsutgift	**41 735**	**41 385**	**39 925**	**39 725**	**39 725**	**39 725**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Dagtilbud - økt egenandel			-200	-200	-200	-200
Vederlagsberegning - redusert fradrag			-400	-400	-400	-400
Sykepleierstilling			670	670	670	670
Reduksjon 1 seng			-267	-468	-468	-468
Sum tiltak			**-197**	**-398**	**-398**	**-398**

Alle tall i 1000 kroner

Tiltak 2019 - 2022

Egenbetalingen på dagtilbudene vedtas økt slik at brukerene her betaler for måltiden, det betyr en økning fra 80,- kr til 180,- kr. Det vil gi en økt inntekt på 200 000 kroner og egenbetalingen vil da være på omtrent samme nivå som våe nabokommuner. Også når det gjelder vederlagsberegning så foreslår man å endre dette slik at fradrag for boutgifter opphører, dette gir vel 400 000 kroner i økte inntekter. Samtidig så tar man ned antallet senger med 1, og det det utgjør i 2019 reduserte lønnskostander på 270 000 kroner og med en helårsvirkning fra 2020 på 480 000 kroner. Sengepost på Rossvollheimen vurderes også i forbindelse med ØR1.

Av tiltak det ikke er funnet plass til er en ny sykepleierstilling på korttid og skjermet enhet, og dette utgjør 670 000 kroner.

Skjermet enhet har i perioder mye uro knyttet til personer med alvorlig demens og som er er fysisk oppegående, som et alternativ til økt stillingsressurs så kunne man her ha tenkt velferdsteknlogi som f.eks elektroniske dørlåser og annen sensorteknologi. For å kunne ta i bruk dette må man investere i nytt pasientvarslingsanlegg og kablet nettverk, men siden vi samtidig er avhengig av resultatene fra Mulighetstudien for å kunne prosjektere disse investeringen velger man å avvente velferdsteknologi på Rossvollheimen.

Budsjettområde: Hjemmebaserte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	57 392	58 769	57 981	56 981	56 981	56 981
Driftsinntekter	-11 276	-6 819	-7 969	-7 969	-7 969	-7 969
Netto driftsutgift	**46 115**	**51 951**	**50 012**	**49 012**	**49 012**	**49 012**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Hjemmetjenesten - rammereduksjon			-1000	-2 000	-2000	-2000
Sum tiltak			**-1 000**	**-2 000**	**-2 000**	**-2 000**

Alle tall i 1000 kroner

Tiltak 2019 - 2022

I 2019 vil man gå over til nye digitale trygghetsalarmer som vil gi en økt årlig kostnad på 70 000 kroner sammenlignet med i dag. Med overgangen til digitale trygghetsalarmer vil det også tilkomme en årlig tilknytingsavgift som ikke er klar. På bakgrunn av dette og planlagt innfasing av elektroniske medisindispenere og e-lås så mener rådmannen at det er naturlig å prisette disse tjenestene og samtidig legge frem en sak hvor man innfører egenandeler på velferdsteknologi.

Det er ikke funnet plass til nytt årsverk på tildelingskontoret i årets budsjett. Tildelingskontoret skal sikre en lik tildelingspraksis, og en lik tilgang til helse- og omsorgstjenester for innbyggerne, og skal tildele alle tjenester innenfor helse og mestring. I dag har teknisk kontor ansvaret for tildeling av kommunale boliger og bostøtte. Dette er oppgaver som bør ligge til tildelingskontoret. I dag ligger tildelingskontoret på Rossvollheimen, og man har erfart at en slik funksjon bør være mer avskilt fra tjenesteytende enheter. Enheten har de siste årene hatt et underforbruk, og man har nå fått gjort et mer realistisk budsjettarbeid som gjenspeiler driften.

Budsjettområde: Barn, familie og sosial

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	59 341	60 859	60 148	59 847	59 847	59 847
Driftsinntekter	-4 053	-813	-1 483	-1 483	-1 483	-1 483
Netto driftsutgift	**55 289**	**60 046**	**58 665**	**58 364**	**58 364**	**58 364**
Bruk av avsetninger	-277	0	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075
Avsetninger	1 329	0	0	0	0	0
Netto utgift	**56 340**	**60 046**	**57 590**	**57 289**	**57 289**	**57 289**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
PPT - økt stillingsressurs 50%			400	400	400	400
Avtale St. Olavs - besparelse KAD			-250	-250	-250	-250
Rammereduksjon tilsvarende 1 årsverk			-400	-800	-800	-800
Flyktningetjenesten			300	400	400	400
Sum tiltak			**50**	**-250**	**-250**	**-250**

Alle tall i 1000 kroner

Tiltak 2019 - 2022

Flere av tjenestene her sliter med kapasitet og ventelister. Det er funnet plass til en økning av kapasiteten innen PPT med en 50% stilling i 2019 i tråd med tidligere vedtak i kommunestyret.

En ny gjennomgang av utbetalingene til introduksjonsstønad viser at det tidligere anslaget var 1 000 000 kroner for høyt, mens det heller ikke var tatt hensyn til refusjoner fra fylkesmannen til stillinger innen barnevernet på 1 800 000 kroner. Ny driftsform for kommunale akuttdøgn senger (KAD) gir også en innsparing på 250 000 kroner. Det har også vært en nedgang i antall flyktninger og kommunestyret ønsker å redusere rammen med 100 000 kroner i 2019 og 400 000 kroner i 2020-2022.

Enheten har også sendt inn tiltak på flere fagstillinger som ikke har blitt prioritert i årets budsjett. Tiltakene som er foreslått ville bidratt til økt kapasitet og kortere ventelister innenfor de ulike områdene.

NAV Skaun

Nav Skaun er en egen enhet, men ligger budsjettmessig under Barn, familie og sosial. Det er en partnerskapsavtale med NAV Trøndelag om drift av kontoret.

I budsjettet for 2019 er det lagt opp til 6 deltakere i Kvalifiseringsprogrammet.

Det er også mulig å yte mindre tjenester innenfor gjeldsrådgiving, slik at man kun bistår personer med alvorlige gjeldsproblemer, og innsparingen her vil utgjøre inntil 200 000 kroner. Dette er kutt som vil ramme de svakeste, og man ønsker ikke å gjennomføre dette for 2019.

Det er foreslått tiltak på ny stilling for å arbeide med økonomisk sosialhjelp, men dette er ikke priroitert som tiltak i 2019.

5.6 Plan, eksl. gebyr

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	11 602	20 014	16 686	15 851	15 351	15 351
Driftsinntekter	-1 596	-3 376	-2 315	-2 315	-2 315	-2 315
Netto driftsutgift	**10 006**	**16 638**	**14 370**	**13 536**	**13 036**	**13 036**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Lensa-nettverk avvikles			-60	-60	-60	-60
Forprosjekt Venn			500	500		
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård			500			
Rammereduksjon tilsvarende 1 årsverk			-334	-668	-668	-668
Sum tiltak			**606**	**-228**	**-728**	**-728**

Alle tall i 1000 kroner

Status tjenester og utfordringer

Budsjettområdet omfatter de deler av Teknisk kontor som ikke arbeider innenfor selvkostområdene. Dette er følgende fagområder: arealplanlegging, vegplanlegging, trafikksikkerhet, adressering, GIS, oppgradering og vedlikehold av kart, eiendomsutvikling, utbyggingsavtaler, jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, bostøtte, startlån, utleie av trygde- og utleieboliger og gjennomføring av kommunens bygge- og anleggsprosjekter.

Flere av fagområdene har for liten kapasitet i forhold til de oppgaver som forventes levert.

Teknisk kontor har derfor fremmet ønske om utvidelse av stillingen som veg- og trafikksikkerhetsansvarlig fra 50% til 100%.

På mange av fagområdene er det bare én medarbeider, og ved sykdom kan dette være et problem fordi vi da ikke er i stand til yte gode nok tjenester.

I 2018 har det pågått en prosess sammen med Melhus kommune for å vurdere mulighetene for et interkommunalt samarbeid på landbruk.

Sektorplan for budsjettområde

Trafikksikkerhetsplan 2017-2020 ble vedtatt i august 2016 og revideres hvert år.

Nasjonale satsingsområder – vår status

Regjeringens mål for trafikksikkerhetsarbeidet er beskrevet i Nasjonal transportplan 2014-2023, og der står det at trafikksikkerhetsarbeidet skal bygge på en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i transportsektoren. Fylkeskommunen har også "0-visjonen" som ledestjerne for alt trafikksikkerhetsarbeid i Trøndelag, og dette legges til grunn for alt trafikksikkerhetsarbeid i Skaun kommune.

Kommunens trafikksikkerhetsplan beskriver våre visjoner og prioriterer tiltak.

Kommunen er lokal viltmyndighet på vegne av Fylkesmannen. Dette innebærer ansvar for viltfondet og en viktig rolle i forvaltning av hjorteviltet.

Kommunen har også en viktig rolle i å følge opp skogeiers plikt til å legge til rette for naturlig foryngelse og/eller nyplanting.

Tiltak 2019-2022

I 2018 ble det bevilget midler til å gjennomføre en rekke planer (områdeplan Venn og Buvika, plan for gang- og sykkelveger, samt en mindre revisjon av arealplanen). Totalt kostnadsoverslag for disse tiltakene var 1,1 mill. kr. Av disse tiltakene er det bare områdeplanen for Venn som er startet opp. Det tas derfor sikte på å gjennomføre planene i løpet av 2019. Ubrukte midler fra 2018 er satt av i budsjettet for 2019 med finansiering bruk av driftsfondet. Det samme gjelder den planlagte utredningen for å se på behov for tiltak knyttet til kvikkleireutredning i Hammerdalen. Også dette tiltaket planlegges gjennomført i 2019 (kostnad 1,5 mill. kr).

I budsjettet for 2019 er det lagt inn en reduksjon av budsjettramma tilsvarende ett årsverk. Tiltaket får først helårsvirkning i 2020.

Lensa er et nettverkssamarbeid i Sør-Trøndelag, som skal stimulere til økt aktivitet blant skogeiere gjennom å bygge gode systemer og verktøy for næringen. Prosjektet har gått over tre år, og har vært delvis finansiert av Fylkesmannen, samt de deltagende kommunene. Prosjektet ble opprinnelig startet som et mottiltak på nedbyggingen av det offentlig veiledningsapparatet. Prosjektperioden er ferdig, og Fylkesmannen har ikke avsatt egne midler til å videreføre dette. Selv om det er

et ønske fra teknisk kontor å videreføre den kommunale andelen på 60 000 kroner, har kommunestyret foreslått å ta dette ut av budsjettet.

Teknisk kontor har lenge ønsket å styrke stillingsressursen innenfor veg og trafikksikkerhetsarbeid med et halvt årsverk. Kommunestyret har ikke funnet rom for dette i budsjettet for 2019.

Nøkkeltall og indikatorer

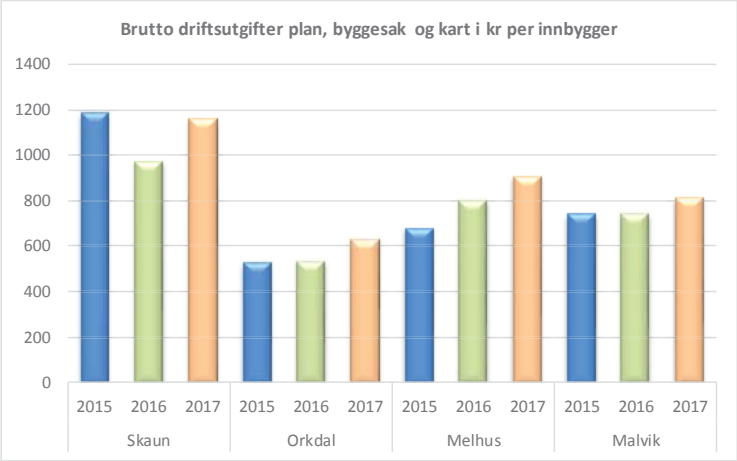

Grafen viser de samla brutto driftsutgiftene vi bruker på de tre gebyrområdene plansaker, kart og oppmåling, samt byggesak. Som grafen viser bruker vi større utgifter til områdene enn de andre kommunene.

Tabellen under viser status og utvikling for tre utvalgte nøkkeltall innenfor området veg.

År 2017	Antall km Kommunal vei	Andel kommunal vei med fast dekke	Netto driftsutgifter per km komm. vei
Skaun	47 km	62 %	245 936
Orkdal	148 km	72 %	134 547
Melhus	75 km	31 %	271 920
Malvik	77 km	40 %	180 649

5.7 Plan, gebyrbelagte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	21 128	21 518	21 990	21 990	21 990	21 990
Driftsinntekter	-29 694	-29 477	-29 444	-29 444	-29 444	-29 444
Netto driftsutgift	**-8 566**	**-7 960**	**-7 454**	**-7 454**	**-7 454**	**-7 454**
Bruk av avsetninger	-182	-105	0	0	0	0
Avsetninger	3 410	2 318	1 703	1 703	1 703	1 703
Netto utgift	**-5 337**	**-5 747**	**-5 751**	**-5 751**	**-5 751**	**-5 751**

Alle tall i 1000 kroner

Status tjenester og utfordringer

Budsjettområdet omfatter gebyrbelagte tjenester innenfor både Teknisk kontor og Driftskontorets uteseksjon. Dette omfatter plan- og byggesak, kart- og oppmåling, feiing, vann og avløp.

Øvre ramme for inntektene til området er selvkost som beregnes etter retningslinjer fastsatt av departementet. Eventuelle overskudd ett år settes av på fond til dekning av senere underskudd eller til å holde gebyrnivået nede.

Innenfor kart/oppmåling og plan- og byggesak er det med dagens priser og aktivitet i markedet ikke mulig å få full dekning av kostnadene.

Skaun kommune er i gang med forberedelser til innføring av e-byggesak for å effektivisere dette arbeidet.

Kapasiteten til eksisterende vann- og avløpsnett er ikke tilstrekkelig på sikt når utbyggingsområdene i arealplanen realiseres. Dette medfører at vann- og avløpsnettet blir en flaskehals som hindrer utbygging.

Kommunen har ingen reservevanns-forsyning og har fått pålegg om å utrede dette. I 2018 startes det opp en konseptstudie for å vurdere hvilke alternativer som skal utredes videre. Utredningsarbeidet gjennomføres i 2019 og 2020.

I 2018 er det gjennomført en mulighetsstudie for å utrede muligheter for interkommunalt samarbeid på infrastruktur, og da spesielt vann og avløp. Trondheim, Skaun, Melhus, Malvik og Stjørdal har i fellesskap engasjert en ekstern rådgiver for å gjennomføre denne studien. Rapporten skal være ferdig i løpet av 2018. Videre utredninger kan være aktuelt i 2019.

Sektorplan for budsjettområdet

Skaun kommune har en hovedplan for vann, avløp og vannmiljø, som ble vedtatt i 2016. Denne inneholder de tidligere planene «hovedplan VA» og «Vannforvaltningsplan». I forbindelse med revideringen av disse to planene, ble det bestemt at Skaun kommune ikke hadde god nok informasjon om tilstanden på vassdragene i Skaun. Det ble derfor satt i gang et prosjekt for å sjekke vannkvaliteten i bekker og vassdrag. Resultatene fra denne vassdrags-undersøkelsene har gitt innspill til de prosjekter som er prioritert i hovedplan vann, avløp og vannmiljø. I tillegg har det blitt sett på hvilke områder det er hensiktsmessig å utvide kommunalt avløp, og hvor det er flaskehalser for vann m.m. Planen benyttes til å prioritere hvilke prosjekter som igangsettes, og den revideres jevnlig.

Vi er nå i gang med en prosess for å utarbeide tilsynsplan for spredt avløp. Denne tar utgangspunkt i Vanndirektivet og en tiltaksanalyse for vannmiljø. Tiltaksanalysen forventes vedtatt i løpet av 2018.

Skaun kommune har vedtatt en Tilsynsstrategi i tråd med nasjonale føringer og har stort fokus på ulovlighetsoppfølging.

Nasjonale satsingsområder – vår status

EUs rammedirektiv for vann (Vanndirektivet) krever at tilstanden i overflatevann og grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at alle vannforekomstene skal ha god eller bedre økologisk og kjemisk tilstand innen utgangen av 2021. For vannforekomster hvor miljømålet er oppnådd, må det vurderes tiltak for å hindre forverring, og i de vannforekomster som ligger under kravet skal det settes i gang nødvendige tiltak for å oppnå miljømålet. I Skaun kommune har 16 av de 20 vannforekomstene som ble undersøkt i 2016 risiko for å ikke oppnå miljømålet, og det må derfor settes i gang tiltak. Opprydning og oppgradering av spredt avløp er en viktig del av dette. I 2018 har Skaun kommune fått vedtatt en forskrift for gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket. Dette har gitt oss muligheten til et løft på området spredt avløp gjennom ansettelse av en ingeniør med en fast stillingsprosent dedikert til opprydning i spredt avløp. Dette vil i årene fremover gjøre at Skaun kommune vil få et bedre vannmiljø i bekker og vassdrag.

Regjeringen vedtok i 2014 nasjonale mål for vann og helse. Gjennomføringsplanen er revidert i 2017 og omtaler flere tiltak for å sikre rent drikkevann. De nasjonale målene har til hensikt å sikre tilstrekkelig forsyning av rent vann og tilfredsstillende sanitære forhold for alle. Her er det fokus på leveringssikkerhet. De nasjonale målene for drikkevann og helse fastslår kommunens overordnede ansvar for å sikre innbyggerne trygt drikkevann fra pålitelige kilder. Skaun kommune fikk i 2018 pålegg fra Mattilsynet

om å utrede reservevanns-løsninger, og dette pålegget er blant annet hjemlet i de nasjonale målene for drikkevann og helse. I tillegg er pålegget hjemlet i drikkevannsforskriftens §9 om leveringssikkerhet.

Både overføringsledningen «Eggkleiva-Børsa», saneringsprosjekter slik som Brekka I-V, utvidelse avløp Husby, Viggja renseanlegg, fremtidige prosjekter som utvidelse høydebasseng, m.m. bidrar til å følge opp disse overordnede målene.

Nøkkeltall og indikatorer

Tabellen under viser selvkostgraden av de ulike tjenestene; plan, byggesak, kart og oppmåling, vann, avløp og feiing:

	Plansaker	Byggesaker	Kart/oppmåling	Vann	Avløp	Feiing
Direkte driftsutgifter	1 501 000	4 178 000	777 000	7 563 000	6 539 000	1 089 000
Kalkulatoriske kostnader	0	15 000	64 000	2 833 000	5 701 000	69 000
Indirekte kostnader	87 000	432 000	195 000	279 000	267 000	138 000
Gebyrgrunnlag	**1 588 000**	**4 625 000**	**1 036 000**	**10 675 000**	**12 507 000**	**1 296 000**
Gebyrinntekter	-200 000	-2 000 000	-800 000	-11 105 000	-13 781 000	-1 285 000
Selvkostresultat	**1 388 000**	**2 625 000**	**236 000**	**-430 000**	**-1 274 000**	**11 000**
Selvkostgrad	**13 %**	**43 %**	**77 %**	**104 %**	**110 %**	**99 %**

For de tre områdene vann, avløp og feiing har vi tilnærmet full kostnadsdekning i 2019. Overskuddet innenfor vann og avløp vil bli avsatt på et bundet fond, og vil blant annet bli brukt til å dempe økningene i avgiftene framover. I 2019 vedtas det ingen økning av de kommunale avgiftene, mens det må forventes en økning på 10 % i løpet av de tre neste årene. Det er de relativt høye investeringene innenfor sektoren som er hovedårsaken til dette.

For de tekniske områdene; plan, bygg, kart og oppmåling vil gebyrinntektene i stor grad være bestemt av aktiviteten i markedet. Med dagens gebyrsatser vil vi være langt unna kostnadsdekning på disse områdene. Slik tabellen over viser vil vi i 2019 subsidiere disse tjenestene med over 4,2 mill. kr.

5.8 Eiendomsdrift

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Driftsutgifter	56 695	44 039	47 291	47 062	47 062	47 062
Driftsinntekter	-16 560	-14 118	-12 823	-12 823	-12 823	-12 823
Netto driftsutgift	**40 134**	**29 921**	**34 468**	**34 240**	**34 240**	**34 240**
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Rammereduksjon tilsvarende 1 årsverk			-228	-456	-456	-456
Bilordning			-300	-300	-300	-300
Sum tiltak			**-528**	**-756**	**-756**	**-756**

Alle tall i 1000 kroner

Tilskudd til fellesrådet, totalt 3 344 000 kroner er flyttet fra budsjettområde eiendomsdrift og over til budsjettområde sentraladministrasjonen og fellesutgifter. Tall for 2018 er korrigert ihht dette.

Status tjenester og utfordringer

Eiendomsforvaltning er et omfattende område, og krever et bredt spekter av kompetanse. For kommunen vil det alltid være en vanskelig avveining mellom midler til vedlikehold av bygningsmassen og midler til de øvrige tjenestene som kommunen er pålagt å tilby innbyggerne. Det er viktig å huske på at godt bevarte bygninger legger mye av grunnlaget for produksjonen av gode tjenester. *Revisjonsrapport 31.01.2011, Revisjon Midt-Norge IKS.*

Byggeprosessen har stor betydning for eiendomsforvaltningen og legger de viktigste rammebetingelsen for den etterfølgende forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling. Figur 3.1 illustrerer at bygningens tilstand, omfang av skader og verdiforringelse grovt sett er avhengig av tre hovedfaktorer, *byggeprosessen, påkjenninger fra bruk og andre ytre påvirkninger, drift og vedlikehold.*

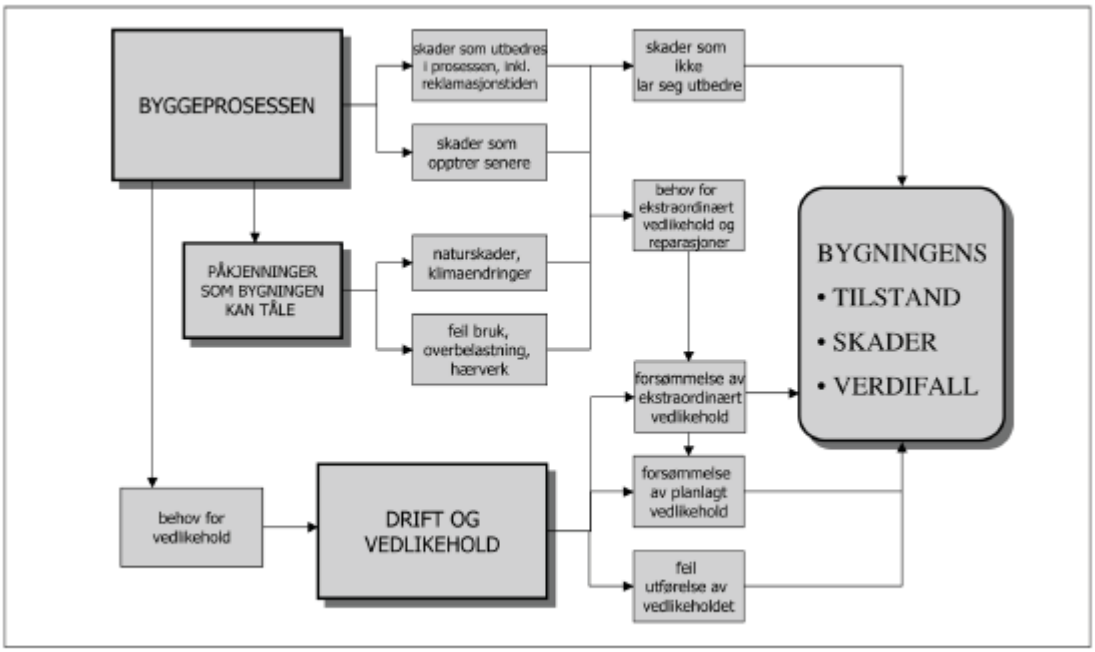

Figur 3.1 Hovedfaktorer som påvirker bygningenes tilstand

Planmessig vedlikehold på et faglig riktig nivå er lønnsomt og vil over tid føre til at forvaltningskostnadene blir lavere enn ellers. Utsettelse av vedlikeholdet for å spare penger er altså kortsiktig og fører til økte kostnader i det lange løp. *NOU 2004:22 Velholdte bygninger til alle.*

Skaun kommune har mange komplekse og eldre bygninger, men etter hvert også flere komplekse og nye bygninger. Kommunestyret er eier av alle disse bygningene, mens rådmann ved teknisk kontor og driftskontoret ivaretar kommunens rolle som forvalter. Teknisk kontor har ansvar for byggeprosessen, salg, erverv, tomtefeste og inn- og utleie av eiendommer. Driftskontoret har ansvar for drifts- og vedlikeholdsoppgavene til både bygninger og kommunale veger. I tillegg har Kultur, fritid og frivillighet ansvar for utleie av idrettshaller.

Utfordringen til driftskontoret er å finne den gode balansen mellom daglig drift, løpende vedlikehold og utvikling av bygningene. Vi har en felles utfordring med å finne en samarbeidsform som styrker eiendomsforvaltningen, forbedrer tjenesteytingen til brukeren, øker kompetansen og forbedrer arbeidsmiljøet blant ansatte.

Medarbeiderundersøkelse fra 2017 viser et forbedringspotensial på faktorer som

- Mestringsorientert ledelse
- Rolleklarhet
- Relevant kompetanseheving

Workshop ifm. NED-prosjekt fra 2018 ga oss fokusområder å jobbe videre med

- Forventning av hver enkelt
- Tilbakemelding og anerkjennelse
- Rutiner internt og med teknisk kontor

Målsetningen for 2019 er derfor

1. Mål- og utviklingssamtaler med alle ansatte
2. Organisasjonsutvikling og styrking av eiendomsforvaltningen
3. Vedtatt eiendomsstrategi og vedlikeholdsplan for bygninger

Sektorplan for budsjettområde

Prioriteringer i tråd med vedtatt utviklingsstrategi, eiendomsstrategi og vedlikeholdsplan:

- Organisasjonsutvikling
- Strategisk kompetanseplan
- Lederutviklingsprogram
- 10 faktor, mestringsorientert ledelse og digitalisering
- Arbeidsmiljøtiltak (NED-prosjekt)
- Eiendomsstrategi
- Vedlikeholdsplan bygninger

Nasjonale satsingsområder – vår status

Prioriteringer i tråd med vedtatt utviklingsstrategi, eiendomsstrategi og vedlikeholdsplan:

- Klima, miljø og digitalisering

Tiltak 2019-2022

I 2019 legges det inn en forventet innsparing på overgang til Led-lys i rådhuset. Tiltaket gjennomføres i løpet av 2018, slik at effekten av tiltaket får helårsvirkning allerede fra og med 2019.

Som en del av omstillingsprosjektet legges det inn en reduksjon av budsjettramma tilsvarende ett årsverk. Tiltaket får først helårseffekt i 2020. Tiltaket forutsettes gjennomført gjennom effektivisering av dagens oppgaver.

Gjennom arbeidet med eiendomsstrategien og vedlikeholdsplanen er det avdekket et stort vedlikeholdsetterslep på kommunale bygninger. Det er imidlertid ikke funnet dekning for dette i forslaget til budsjettet for 2019 og framover. Dette er tiltak som eventuelt må gjøres i tillegg til den ordinære budsjettramma for vedlikehold. Et anslag på vedlikeholdsetterslepet er i størrelsesorden 20-25 mill. kr. Eiendomsstrategien og vedlikeholdsplanen vil forhåpentligvis komme til politisk behandling i løpet av 2018.

Det er et behov for oppgradering og nyinnkjøp, blant annet rengjøringsmaskiner,

for å opprettholde et moderne og effektivt renhold. Noen av maskinene er gamle og må skiftes ut da vi begynner å få store reparasjoner på dem, og noen er allerede defekte. Enkelte enheter mangler maskiner for et godt renhold. Anslått kostnad er 50 000 kroner. Det er ikke foreslått noen ekstra bevilgning til dette, men det forutsettes at dette eventuelt kan dekkes innenfor allerede tildelt budsjettramme.

Solbakken helse- og mestringsboliger, samt Børsa skole har ikke tilstrekkelig og nødvendig sone for effektivt renhold. Det ønskes derfor innkjøpt renholdssoner for å lette arbeidet med renhold. Anslått kostnad er om lag 90 000 kroner. Dette er så langt ikke lagt inn i budsjettet.

Nøkkeltall og indikatorer

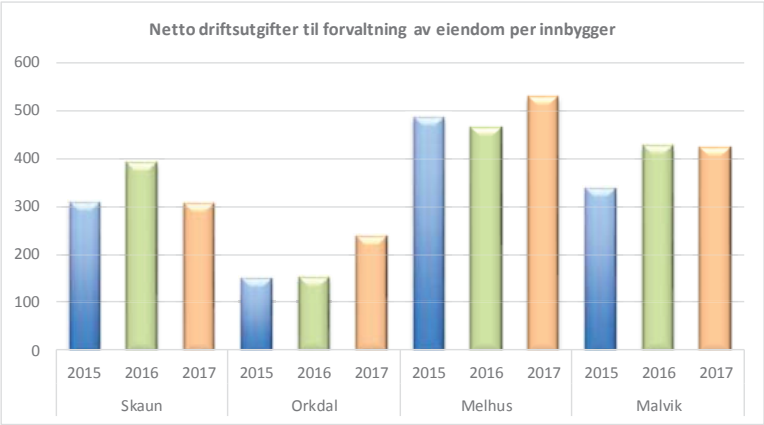

Grafen under viser hvor mye kommunene (netto driftsutgifter) bruker til blant annet vedlikehold og andre driftskostnader, på kommunale bygg. Her inngår alle utgifter knyttet til aktiviteter definert i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3554 om livssyklus-kostnader for bygg.

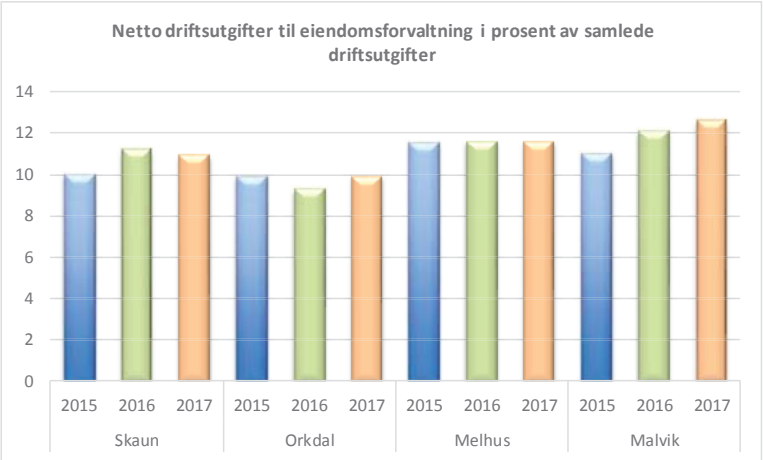

Andelen av den totale potten som vi bruker til forvaltning av våre eiendommer er relativt stabil (10-11%). Orkdal bruker en mindre andel enn oss, mens Melhus og Malvik bruker mer enn oss.

5.9 Skaun kirkelig fellesråd.

Kirkelovens § 15 regulerer kommunens økonomiske ansvar overfor fellesrådet.

Følgende utgifter skal kommunen utrede på bakgrunn av budsjettforslaget fra Skaun kirkelige fellesråd:

a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellesråd
d) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
f) Utgifter til kontorhold for prester

I sitt budsjettforslag søker fellesrådet Skaun kommune om ei bevilgning på 3 382 000 kroner. Opprinnelig bevilgning til fellesrådet i 2018 var på 2 834 000 kroner (inkl. 300 000 til diakonstilling). I løpet av 2018 ble det gitt to tilleggsbevilgninger til fellesrådet; først 56 000 kroner til konfirmantarbeid (engangsbevilgning), deretter 154 000 kroner for å dekke opp lønnskostnadene til diakonstillingen.

For 2019 vedtas det et ordinært tilskudd til fellesrådet på **3 191 000 kroner**. Dette tilsvarer pris- og lønnsjustering (2,8%) av 2018-tilskuddet, samt 120 000 kroner til økt stillingsressurs (+20%) for kirkevergen. I tillegg bevilges det **273 000** kroner til ekstra vedlikehold ihht sist vedtatte økonomiplan. Dette er lavere enn det behov som fellesrådet har beskrevet i vedlikeholdsplanen.

I sitt budsjettforslag har fellesrådet lagt inn et ønske om opptrapping av både sekretær- og diakonstillingen fra 50% til 100% stilling. Kommunestyret har ikke funnet rom for å imøtekomme disse ønskene fra fellesrådet i kommunens budsjettforslag for 2019-2022.

For øvrig følger Skaun kirkelig fellesråds budsjett som vedlegg til saken.

Grafen under viser hvor mye vi bruker til kirkeformål (netto driftsutgifter) per innbygger, sammenlignet med utvalgte kommuner. Netto driftsutgifter til kirkeformål består hovedsakelig av det kommunale tilskuddet til fellesrådet, samt verdien av tjenesteytingsavtalen.

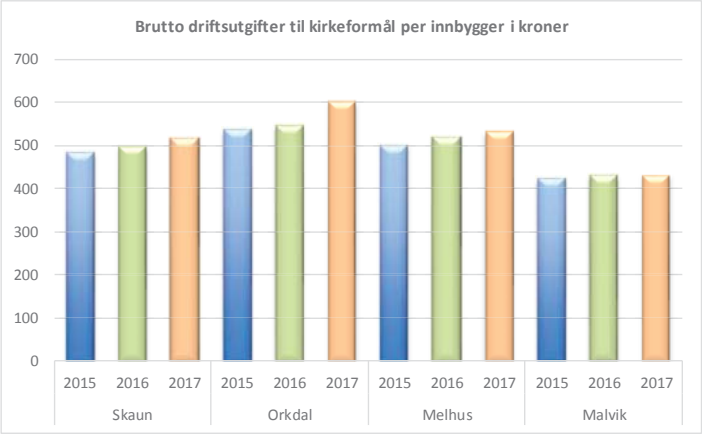

Grafen viser hvor mange kroner per innbygger vi bruker til kirkeformål (overføringer til fellesrådet + tjenesteyting). Orkdal bruker mer enn oss, mens vi ligger på samme nivå som Melhus, og over Malvik.

6 Investeringer 2019-2022

I vedtatt investeringsbudsjett for de neste fire årene, har er følgende prinsipper/prioriteringer lagt til grunn:

- Tiltak allerede lagt inn i sist vedtatte økonomiplan (2018-2021)
- Tiltak med politiske føringer/vedtak i løpet av 2018
- Tiltak som er viktige med hensyn til blant annet arbeidsforhold og HMS

Skjema 2 B under viser forslaget til totale investeringsutgifter i økonomiplanperioden.

		Budsjett	Økonomiplan		
	Skjema 2B	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
500	IKT investeringer generelt	4 400	1 500	1 500	1500
501	IKT investeringer skolene	2 550	2 550	2 550	2550
536	Skaun ungdomsskole og kultursenter	109 000	10 000		
541	Ny brannstasjon	2 000	15 000	15 000	
543	Ølsholmskjæret friluftsområde	4 000			
553	Lærerarbeidsplasser Børsa skole	2 300			
560	Moan - opparbeidelse parkeringsplass	2 000			
561	Aktivitetspark Buvika		4 000		
562	Innkjøp av utstyr veg på driftskontoret	600			
645	Vannledning, forlengelse Sildvær-Sandløkk	200	1 800		
654	Overtakelse Rossvatnet	400	400		
656	Forsterkning vannledning Eggkleiva-Børsa	11 000	24 000		
658	Forsterkning vannforsyning Trøvegen	1 900			
660	Ringledning Buvika		6 000		
661	Høydebasseng Viggja		5 000		
666	Renovering vannkummer Finnmyrvegen	625	625		
729	Viggja renseanlegg	11 820	20 000		
754	Overføringsledning Eggkleiva-Børsa	15 500	10 000		
755	Renovering avløpskummer Finnmyrvegen	625	625		
758	Overvannsledning Trøvegen	1 900			
760	Avløp Sand-Nygård		600		
761	Utvide avløp Presthus Valsetbekken		4 600		
763	Utvide avløp Skjellbekken	2 500			
764	Avløp Solstadlia			2 300	
766	Avløpsledning, forlengelse Sildvær-Sandløkk	200	1 800		
767	Avløp Saltnesbakken			4 200	
768	VA-anlegg langs Fv 6634 Børsa sentrum	15 700			
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	2 195	3 140		
841	Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	2 290			
	SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	193 705	111 640	25 550	4 050

Alle tall i 1000 kroner

500: IKT-investeringer generelt
Skaun og Melhus kommuner har etablert et interkommunalt IT-samarbeid (K-sak 79/17). I samme sak ble det bevilget 5 mill. kr til oppbygging av felles infrastruktur og grunnplattform. Bevilgningen ble fordelt over 2018 og 2019. Forslaget til budsjett for 2019 er siste del av denne bevilgningen (3,0 mill. kr). I tillegg videreføres samme nivå som tidligere på øvrige investeringer innenfor IKT

501: IKT-investeringer skolene.
Digitaliseringsstrategi for grunnskolen i Skaun ble vedtatt av kommunestyret i sak 72/17. Som et ledd i å oppfylle denne, foreslås det en årlig bevilgning på 0,9 mill. kr framover.
I tillegg foreslås det en årlig bevilgning på 1,65 mill. kr for å nå en målsetting for tetthet for PC på 1:1 for elevene på ungdomstrinnet og pedagoger, samt 1:2 på barnetrinnet.

Bevilgningen per år i økonomiplanperioden 2019-2022 oppsummeres slik:

Digitaliseringsstrategi: Større tetthet PC'er. Utskifting PCer 7. klasse	1 650 000
Utskifting/flere datamaskiner til elever og lærere, smartboard og annet datautstyr, elevservere	900 000

536: Skaun ungdomsskole og kultursenter
Vedtatt kostnadsramme er 356 mill. kr inkl. prisjustering. Innflytting i nytt bygg vil skje høsten 2019, mens uteområdene ferdigstilles våren 2020. Prosjektet finansieres ved bruk av lån- og fondsmidler, utover mottatt momskompensasjon (65,0 mill. kr) og anslag på tilskudd (18 mill. kr.).
Tilskudd/spillemidler vil ikke bli utbetalt før etter at prosjektene er ferdige. I påvente av at vi skal få disse utbetalt må vi forskuttere tilsvarende ved økt låneopptak en periode.

541: Ny brannstasjon
Arbeid med å finne en permanent løsning på brannstasjonsproblematikken i rådhuset pågår. Det forutsettes at planlegging og vedtak om plassering gjøres i løpet av 2019, mens nybygg vil stå ferdig i 2021. Beløpet som er satt opp i investeringsbudsjettet er heftet med stor usikkerhet.

543: Ølsholmskjæret friluftsområdet
Reguleringsplanen for området er ferdigstilt, men ennå ikke behandlet og stadfestet av kommunestyret. Det er ikke gjennomført fysiske tiltak i området. Tidligere bevilgning, totalt 4,0 mill. kr videreføres, men må betraktes som foreløpige.

553: Lærerarbeidsplasser Børsa skole
Det er i 2018 bevilget 2,5 mill. kr til prosjektet. Planlegging er i gang. Det forventes at prosjektet ferdigstilles i 2019. Bevilgning ført opp i investeringsbudsjettet for 2019 er ubrukte midler som forventes overført fra 2018.

560: Moan – opparbeidelse parkeringsplass
Gjennomføring av prosjektet må ses i sammenheng med en eventuell flytting av Fv 6634.

561: Aktivitetspark Buvika
Planlegging pågår og forventes ferdig første halvår i 2019. Søknad om midler til nyskapende nærmiljøanlegg vil sendes innen 1. september 2019. Buvik skole med 7. trinn med flere er involvert i arbeidet. Det har vært orientert om tiltaket i HOKU. Det forventes at anlegget kan ferdigstilles i løpet av 2020 til en kostnad av 4,0 mill. kr., hvorav halvparten dekkes av tilskudd.

562: Innkjøp av utstyr veg på driftskontoret
Det settes av midler til innkjøp av utstyr til økt effektivisering av vegvedlikehold. Innkjøp av en klippearm m/kjettinghode vil

redusere behovet for å kjøpe eksterne tjenester. Dette er midler som kan omdisponeres til andre nødvendige formål.

645-767: Prosjekter innenfor vann- og avløpssektoren
Foreslåtte prosjekter innenfor sektoren, er delvis oppfølging av tidligere igangsatte prosjekter, og prosjekter som er prioritert i den vedtatte hovedplanen for vann, avløp og vannmiljø (K-sak 3/17).

768: VA-anlegg langs Fv 6634 gjennom Børsa sentrum
Dette prosjektet må ses i sammenheng med flytting av Fv 6634 gjennom Børsa sentrum. Samtidig med byggingen av denne veien legges i traseen et kommunalt vann- og avløpsanlegg (VA-anlegg) foreløpig kostnadsberegnet til om lag 15,7 mill. kr.

840: Trafikksikkerhetsplan kommunale veger
Budsjettforslaget er i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 36/18 (2. revisjon av gjeldende trafikksikkerhetsplan). I 2019 søkes gjennomført veglys langs Fv301 (Hesthåggåvegen), fortau langs Trøvegen og fortau i nedre del av Brubakken. Det forutsettes et fylkeskommunalt tilskudd på 60 % av investeringskostnaden.

841: Trafikksikkerhetsplan fylkesveger
Budsjettforslaget er i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 36/18 (2. revisjon av gjeldende trafikksikkerhetsplan). I 2019 søkes gjennomført veglys langs Fv 6634 Gullhaugen-Hammersbakken, tiltak langs Fv 6636 v/Viggja skole og ventelommer for skolebuss ved Fv 709. Tiltakene forutsetter 100 % fylkeskommunal finansiering.

Totale investeringer i anleggsmidler (skjema 2B) for perioden 2019-2022 er på 334,9 mill. kr. Tabellen under viser forslag til hvordan disse investeringene skal finansieres:

Skjema 2 A	Budsjett 2019	Økonomiplan 2020	2021	2022
Investeringer i anleggsmidler	193 705	111 640	25 550	4 050
Utlån og forskutteringer	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 700	1 750	1 800	1 850
Avdrag på lån	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	**218 405**	**136 390**	**50 350**	**28 900**
Bruk av lånemidler	155 700	99 000	26 500	20 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	3 607	3 884	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	25 370	5 810	3 810	810
Andre inntekter	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	30 728	24 696	17 040	5 090
Sum finansiering	**218 405**	**136 390**	**50 350**	**28 900**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle tall i 1000 kroner.

I 2019 er det vedtatt investeringer i anleggsmidler (bygg, transportmidler, IKT) for 193,7 mill. kr. Disse finansieres ved en blanding mellom egenkapital (momskompensasjon og bruk av fond), tilskudd (trafikksikkerhetstiltak) og låneopptak. Se skjema 2 B foran for en mer detaljert oversikt over hvilke prosjekter dette er.

Utlån (husbankens startlånsordning) foreslås med 20,0 mill. kr årlig med bakgrunn i økt etterspørsel og behov. Utlånene finansieres ved tilsvarende låneopptak i Husbanken. Dette er i utgangspunktet en selvfinansierende ordning ved at avdrag vi betaler for våre lån i Husbanken, over tid dekkes fullt ut av avdrag som vi mottar fra våre låntakere.

Kjøp av aksjer og andeler gjelder pliktig egenkapitalinnskudd i KLP, som finansieres ved bruk av fond.

Totalt låneopptak for 2019 er på 155 700 000 kroner inkludert 20,0 mill. kr til startlån.

Figuren under viser summen av alle investeringer som er gjennomført fra 2013 og til i dag, samt investeringer som er planlagt resten av økonomiplanperioden:

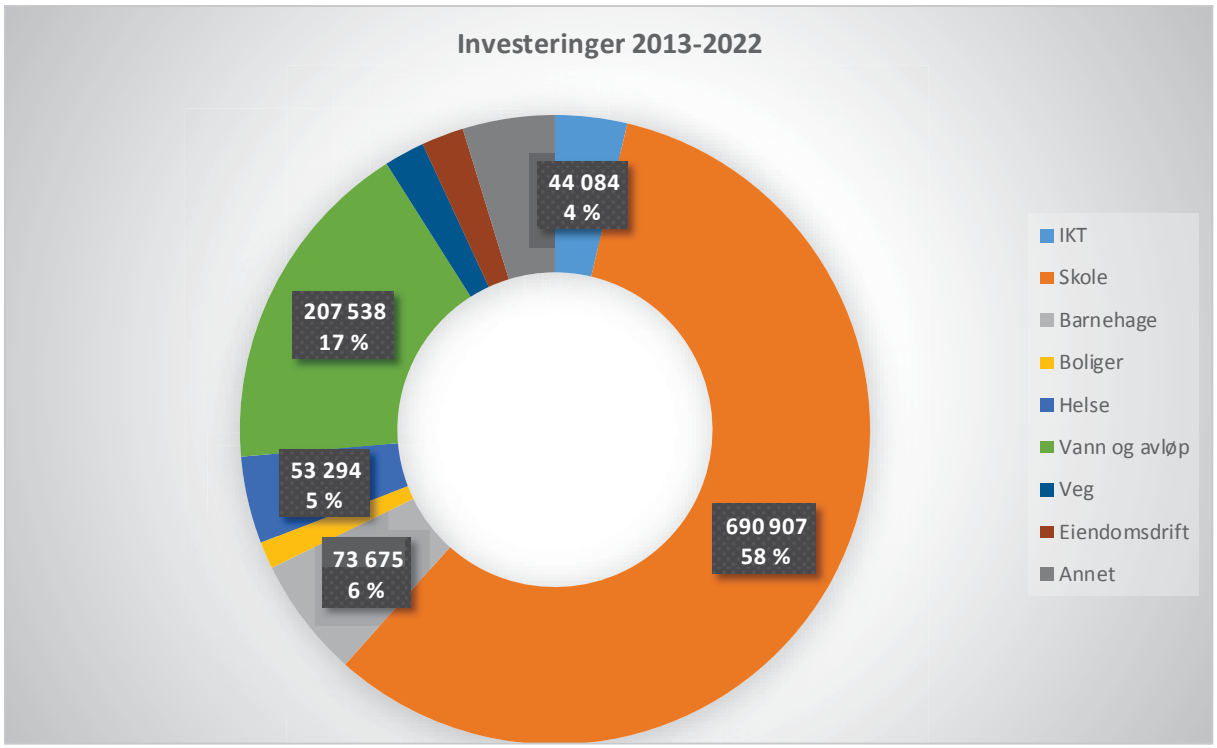

Total investeringssum i perioden er nesten 1,2 mrd. kroner. Nesten 60 % av investeringene har gått til skoleformål. Mer enn 764 mill. kr har blitt brukt til skole- og barnehageutbygging i perioden.

7 Sammenstilling – økonomiske oversikter

Budsjettskjema driftsbudsjettet

Skjema 1A	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skatt på formue og inntekt	-185 256	-186 988	-195 000	-197 800	-201 500	-203 500
Eiendomsskatt	-14 905	-17 000	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
Ordinært rammetilskudd	-237 740	-249 052	-264 219	-268 300	-266 414	-267 234
Andre generelle statstilskudd	-1 811	-1 770	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Statstilskudd flyktninger	-17 512	-16 800	-12 125	-12 125	-12 125	-12 125
SUM FRIE INNTEKTER	**-457 224**	**-471 610**	**-495 594**	**-502 475**	**-504 289**	**-507 109**
Renteinntekter og utbytte	-6 708	-7 800	-6 618	-6 581	-6 542	-6 503
Gevinst finansielle instrumenter	-2 277	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Renteutgifter,oa finansutgifter	10 954	-12 732	14 678	20 340	22 112	22 754
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	24 061	25 158	34 044	36 706	36 022	35 563
NETTO FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER	**26 031**	**28 790**	**40 804**	**49 165**	**50 292**	**50 514**
Dekning tidl års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	36 411	38 623	9 142	8 445	9 194	12 670
Til bundne avsetninger	5 404	0	0	0	0	0
Bruk tidl års mindreforbruk	-28 401	-30 827	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-997	0	0	0	0	0
Bruk ubundne avsetninger	-21 071	-22 601	-11 151	-5 066	-650	-650
NETTO AVSETNINGER	**-8 654**	**-14 805**	**-2 009**	**3 379**	**8 544**	**12 020**
Overført investbudsjett	0	0	0	0	0	0
Sum fordelt til drift	409 021	457 625	456 799	449 931	445 453	444 575
TIL FORDELING DRIFT	-439 848	-457 625	-456 799	-449 931	-445 453	-444 575
Merforbrukmindreforbruk	**-30 827**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle tall i 1000 kroner

Skjema 1B	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sentrale inntekter/utgifter						
Driftsutgifter	-12 250	-6 110	-6 357	-6 357	-6 357	-6 357
Driftsinntekter	-1 522	-1 260	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	-13 772	-7 370	-6 357	-6 357	-6 357	-6 357
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter						
Driftsutgifter	55 506	60 957	66 100	62 011	62 533	61 955
Driftsinntekter	-6 396	-4 024	-5 042	-3 674	-3 674	-3 674
Netto driftsutgifter	49 110	56 933	61 058	58 337	58 859	58 281
Skoler inkl SFO						
Driftsutgifter	141 513	141 682	147 790	145 839	145 839	145 539
Driftsinntekter	-28 229	-20 892	-19 259	-19 259	-19 259	-19 259
Netto driftsutgifter	113 284	120 790	128 532	126 580	126 580	126 280
Barnehager						
Driftsutgifter	84 650	79 029	82 703	82 703	82 703	82 703
Driftsinntekter	-22 422	-15 716	-17 261	-17 261	-17 261	-17 261
Netto driftsutgifter	62 228	63 313	65 442	65 442	65 442	65 442
Barn, familie og sosial						
Driftsutgifter	60 713	60 859	60 148	59 847	59 847	59 847
Driftsinntekter	-4 373	-813	-2 558	-2 558	-2 558	-2 558
Netto driftsutgifter	56 340	60 046	57 590	57 289	57 289	57 289
Kultur fritid og frivillighet						
Driftsutgifter	15 218	14 118	18 658	19 375	14 525	14 525
Driftsinntekter	-3 308	-1 147	-1 148	-1 498	-1 148	-1 148
Netto driftsutgifter	11 910	12 971	17 510	17 877	13 377	13 377
Institusjonsbaserte tjenester						
Driftsutgifter	54 299	49 962	49 850	49 650	49 650	49 650
Driftsinntekter	-12 527	-8 577	-9 925	-9 925	-9 925	-9 925
Netto driftsutgifter	41 772	41 385	39 925	39 725	39 725	39 725
Hjemmebaserte tjenester						
Driftsutgifter	57 562	58 769	57 981	56 981	56 981	56 981
Driftsinntekter	-11 276	-6 819	-7 969	-7 969	-7 969	-7 969
Netto driftsutgifter	46 286	51 951	50 012	49 012	49 012	49 012
Plan ekskl gebyr						
Driftsutgifter	11 833	20 014	16 686	15 851	15 351	15 351
Driftsinntekter	-1 696	-3 376	-2 315	-2 315	-2 315	-2 315
Netto driftsutgifter	10 137	16 638	14 370	13 536	13 036	13 036
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder						
Driftsutgifter	24 538	23 836	23 693	23 693	23 693	23 693
Driftsinntekter	-29 875	-29 582	-29 444	-29 444	-29 444	-29 444
Netto driftsutgifter	-5 338	-5 747	-5 751	-5 751	-5 751	-5 751
Eiendomsdrift						
Driftsutgifter	56 689	47 080	47 291	47 062	47 062	47 062
Driftsinntekter	-16 560	-14 118	-12 823	-12 823	-12 823	-12 823
Netto driftsutgifter	40 129	32 963	34 468	34 240	34 240	34 240

Alle tall i 1000 kroner

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brukerbetalinger	-30 443	-32 202	-33 861	-33 861	-33 861	-33 861
Andre salgs- og leieinntekter	-39 102	-40 200	-39 372	-39 372	-39 372	-39 372
Overføringer med krav til motytelse	-63 863	-28 593	-31 073	-30 055	-29 705	-29 705
Rammetilskudd	-237 740	-250 066	-264 219	-268 300	-266 414	-267 234
Andre statlige overføringer	-19 914	-20 320	-14 525	-14 525	-14 525	-14 525
Andre overføringer	-1 715	-25	-10	-10	-10	-10
Skatt på inntekt og formue	-185 257	-185 559	-195 000	-197 800	-201 500	-203 500
Eiendomsskatt	-14 905	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	**-592 939**	**-579 514**	**-600 610**	**-606 473**	**-607 937**	**-610 757**
Lønnsutgifter	320 421	314 355	326 809	324 362	324 489	324 362
Sosiale utgifter	84 250	86 222	88 924	88 208	88 226	88 208
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	79 785	76 625	78 712	76 307	75 412	74 807
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	32 838	40 509	41 239	41 209	41 181	41 153
Overføringer	27 574	30 167	27 155	24 867	20 817	20 717
Avskrivninger	33 327	30 265	33 323	33 323	33 323	33 323
Fordelte utgifter	-88	-1 664	-1 638	-1 638	-1 638	-1 638
SUM DRIFTSUTGIFTER	**578 106**	**576 479**	**594 525**	**586 638**	**581 810**	**580 932**
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	**-14 833**	**-3 035**	**-6 085**	**-19 834**	**-26 126**	**-29 824**
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-6 708	-5 350	-6 618	-6 581	-6 542	-6 503
Gevinst på finansielle instrumenter	-2 277	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Mottatte avdrag på utlån	-44	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER	**-9 028**	**-6 650**	**-7 918**	**-7 881**	**-7 842**	**-7 803**
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	10 954	13 081	14 678	20 340	22 112	22 754
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	24 061	27 304	34 044	36 706	36 022	35 563
Utlån	0	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	**35 015**	**40 385**	**48 722**	**57 046**	**58 134**	**58 317**
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	**25 987**	**33 735**	**40 804**	**49 165**	**50 292**	**50 514**
Motpost avskrivninger	-33 327	-30 265	-33 323	-33 323	-33 323	-33 323
NETTO DRIFTSRESULTAT	**-22 173**	**435**	**1 396**	**-3 992**	**-9 157**	**-12 633**
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-28 401	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-21 071	-9 633	-11 151	-5 066	-650	-650
Bruk av bundne fond	-997	-120	-1 090	-1 090	-1 090	-1 090
SUM BRUK AV AVSETNINGER	**-50 469**	**-9 753**	**-12 241**	**-6 156**	**-1 740**	**-1 740**
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	36 411	7 000	9 142	8 445	9 194	12 670
Avsetninger til bundne fond	5 404	2 318	1 703	1 703	1 703	1 703
SUM AVSETNINGER	**41 815**	**9 318**	**10 845**	**10 148**	**10 897**	**14 373**
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	**-30 827**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle tall i 1000 kroner

Budsjettskjema investeringsbudsjettet

Skjema 2 A	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Økonomiplan 2020	2021	2022
Investeringer i anleggsmidler	93 001	253 090	193 705	111 640	25 550	4 050
Utlån og forskutteringer	11 368	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 400	1 455	1 700	1 750	1 800	1 850
Avdrag på lån	11 397	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	9 094	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	**126 260**	**277 545**	**218 405**	**136 390**	**50 350**	**28 900**
Bruk av lånemidler	49 708	190 000	155 700	99 000	26 500	20 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	40	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	18 134	0	3 607	3 884	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	14 505	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	14 198	46 166	25 370	5 810	3 810	810
Andre inntekter	116	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	29 559	38 379	30 728	24 696	17 040	5 090
Sum finansiering	**126 260**	**277 545**	**218 405**	**136 390**	**50 350**	**28 900**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle tall i 1000 kroner

		Budsjett	Økonomiplan		
	Skjema 2B	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
500	IKT investeringer generelt	4 400	1 500	1 500	1500
501	IKT investeringer skolene	2 550	2 550	2 550	2550
536	Skaun ungdomsskole og kultursenter	109 000	10 000		
541	Ny brannstasjon	2 000	15 000	15 000	
543	Ølsholmskjæret friluftsområde	4 000			
553	Lærerarbeidsplasser Børsa skole	2 300			
560	Moan - opparbeidelse parkeringsplass	2 000			
561	Aktivitetspark Buvika		4 000		
562	Innkjøp av utstyr veg på driftskontoret	600			
645	Vannledning, forlengelse Sildvær-Sandløkk	200	1 800		
654	Overtakelse Rossvatnet	400	400		
656	Forsterkning vannledning Eggkleiva-Børsa	11 000	24 000		
658	Forsterkning vannforsyning Trøvegen	1 900			
660	Ringledning Buvika		6 000		
661	Høydebasseng Viggja		5 000		
666	Renovering vannkummer Finnmyrvegen	625	625		
729	Viggja renseanlegg	11 820	20 000		
754	Overføringsledning Eggkleiva-Børsa	15 500	10 000		
755	Renovering avløpskummer Finnmyrvegen	625	625		
758	Overvannsledning Trøvegen	1 900			
760	Avløp Sand-Nygård		600		
761	Utvide avløp Presthus Valsetbekken		4 600		
763	Utvide avløp Skjellbekken	2 500			
764	Avløp Solstadlia			2 300	
766	Avløpsledning, forlengelse Sildvær-Sandløkk	200	1 800		
767	Avløp Saltnesbakken			4 200	
768	VA-anlegg langs Fv 6634 Børsa sentrum	15 700			
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	2 195	3 140		
841	Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	2 290			
	SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	**193 705**	**111 640**	**25 550**	**4 050**

Alle tall i 1000 kroner

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	40	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	116	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	1 514	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	14 198	46 166	25 370	5 810	3 810	810
Statlige overføringer	13 770	0	0	0	0	0
Andre overføringer	4 364	0	3 607	3 884	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	**34 001**	**46 166**	**28 977**	**9 694**	**3 810**	**810**
Utgifter						
Lønnsutgifter	1 613	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	581	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	76 375	206 924	168 335	105 830	21 740	3 240
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	14 432	46 166	25 370	5 810	3 810	810
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	**93 001**	**253 090**	**193 705**	**111 640**	**25 550**	**4 050**
Finanstransaksjoner						
Avdrag på lån	11 397	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Utlån	11 368	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 400	1 455	1 700	1 750	1 800	1 850
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	9 094	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	**33 260**	**24 455**	**24 700**	**24 750**	**24 800**	**24 850**
Finansieringsbehov	**92 259**	**231 379**	**189 428**	**126 696**	**46 540**	**28 090**
Dekket slik:						
Bruk av lån	49 708	190 000	155 700	99 000	26 500	20 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	12 991	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	22 060	38 379	30 728	24 696	17 040	5 090
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	7 500	0	0	0	0	0
Sum finansiering	**92 259**	**231 379**	**189 428**	**126 696**	**46 540**	**28 090**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Alle tall i 1000 kroner

8 Risikovurdering

Risikofaktor	Vurdering og kommentarer
Skatteinngang	Skatteinntekter utgjør 32 % av inntektsgrunnlaget. Lokale endringer kompenseres mot landsgjennomsnittet, men dette forutsetter at skattenivået i landet holder seg opp. Den nasjonale samlede skatteinngangen er derfor svært viktig for kommunens skatteinntekter, og vi er sårbare for endringer. Graden av skatteutjevning er meget viktig for alle skattesvake kommuner, og endringer her kan slå vesentlig ut på kommunens inntekter
Befolkningsutvikling	Kommunens innbyggertall virker direkte inn på inntektsoverføringene (skatt/ramme). Rammeoverføringene tar utgangspunkt i kjente befolkningstall pr. 1.juli, mens inntektsutjevningen innen skatt beregnes ut fra befolkningstall pr. 1. januar. I tillegg til inntektsoverføringene fra staten, er befolkningsvekst viktig for kommunens utvikling på mange andre områder. I tillegg til en samlet vekst er det av stor betydning i hvilke aldersgrupper veksten kommer i. Forskyvninger mellom aldersgruppene kan gi store utslag i utgiftsutjevningen i inntektssystemet Veksttilskuddet gis til kommuner med en gjennomsnittlig befolkningsvekst de tre siste årene over 1,4 %. Lav befolkningsvekst i ett enkelt år vil gi utslag på vektstilskuddet, så lenge det året er med i beregningsgrunnlaget. Variabel vekst fra år til år vil derfor føre til endringer i veksttilskuddet fra et år til et annet.
Inntektssystemet	Endringer i inntektssystemet (oppgaveendringer og endringer som får omfordelingsvirkninger) kan få konsekvenser for kommunens inntektsnivå som er vanskelig å forutse.
Regjeringens politikk	Inntektsoverføringene fra staten bestemmes ut fra politiske prioriteringer og kan endres med skiftende regjeringer og den politiske dagsorden. Vi har valgt å legge til grunn de politiske signaler dagens regjering kommer med for hele planperioden, men en må være klar over at stortingsvalg kan bety endrede økonomiske rammebetingelser for kommunen
Pris- og lønnsvekst	Dersom pris- og lønnsvekst endrer takt, kan det slå mye ut på handlingsrommet, og det blir da avgjørende hvorvidt statens overføringer følger med tilsvarende
Renterisiko	Rentenivået har ligget lavt siden 2009. En renteøkning på 1 % vil gi store utslag på våre rentekostnader. Per i dag har vi et rentebufferfond på 10,2 mill. kr, som kan brukes til å kjøpe oss tid til omstilling. En kraftig renteøkning vil imidlertid raskt spise opp denne reserven.
Arbeidsledighet	Vi har i lang tid hatt lav ledighet, og vi legger til grunn at dette bildet kan videreføres i økonomiplanperioden – selv om situasjonen i Europa/ny finanskrise kan få virkning for ledigheten her til lands på sikt.

9 Saksprotokoll – kommunestyrets behandling

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunestyret
Møtedato:	13.12.2018
Sak:	85/18

Resultat: Innstilling m/tillegg vedtatt

Arkivsak: 18/2582
Tittel: **SAKSPROTOKOLL - SKAUN KOMMUNES BUDSJETT 2019 OG ØKONOMIPLAN 2019-2022**

Behandling:

Siri Grøttjord, Ap fremmet på vegne av flertallgruppa følgende forslag:

- Forprosjekt Venn skole kr. 500.000,-
- Utvidelse Buvik kirkegård kr. 500.000,-

Finansieres fra driftfond 1 mill.

Det ble stemt samlet over begge forslagene og de ble enstemmig vedtatt.

Erik Fenstad fremmet på vegne av H og KrF følgende budsjettforslag:
Gruppen sitt utgangspunkt er rådmannens budsjettforslag for 2019, samt økonomiplanen for 2019-22. Alle endringer er i forhold til dette.

Vi mener at rådmannens budsjettnotat adresserer de viktig utviklingstrekk i kommunen. Videre har man synliggjort de tøffe prioriteringene som må gjøres politisk. Vi skal ikke gjenta det rådmannen selv skriver, men vil understreke at det er viktig å få gode tjenester ut til folket, og at man i hovedsak bør konsentrere denne satsningen rundt tyngdepunktene. Dette slik at man kan bo overalt i kommunen, og likevel ha tilgang til gode, stabile tjenester.

Det må arbeides videre med den digitale transformasjon. Det vil ikke nødvendigvis gi store besparelser i kroner og ører, men man kan få snudd tjenesteproduksjonen fra «analogt kontorarbeid» til varme hender i oppvekst og omsorg.

For å få rom i budsjettet til ting vi ønsker å prioritere, så må man enten ta ut noe, eller finne flere penger. Her kommer blant annet Stortingets behandling av statsbudsjett inn. Når man skal prioritere, så må man stille saker opp mot hverandre. Det som er viktig for KrF og Høyre er at man sikrer gode tjenester slik at alle skal få «en mulighet» her i Skaun.

Vi er fornøyd med at rådmannen foreslår å redusere eiendomsskatten ved at man justerer på bunnfradrag og promille-sats.

Det er i budsjettnotatet gjort inndekninger ved bruk av fond, og redusert avsetning til fond. Dette er litt som å leke med ild. Det kan gå bra, men vi får et handlingsrom som bare blir mindre og mindre. Avsetning til fond er en av tre handlingsregler vi skal ha. En ytterligere bruk av fond må derfor unngås.

Det er ikke med letthet, men vi ser det nødvendig å kutte og/eller utsette følgende:

1. Kulturstilling: Gir en årlig innsparing
2. Aktivitetspark i Buvika har gått langt utover det som opprinnelig var tenkt. Vi ønsker å prioritere skolen på Venn foran dette tiltaket.
3. Kutt innen hjemmetjenesten da det i formannskapets innstilling sies at det her er årlige underforbruk. Vi kutter mindre en i det foreslåtte tiltaket. Hjemmetjenesten følges opp i ØR1 og ØR2 i 2019 for eventuelle korrigeringer.
4. Formannskapets innstilling på kutt ved Børsa skole.
5. Samarbeid om svømmehall på Orkanger. Hvis rådmannen finner eiendom/aktiva som kan finansiere minst halvparten av beløpet så kan man vurdere denne saken på nytt.

Det vi ønsker å prioritere er:

1. Økt stillingsandel på kirkeverge
2. Starte planleggingen av skole på Venn. Her må man starte med å få på plass områdeplanen for Venn. Denne har ikke fått den nødvendige politiske prioritering, men den må på plass som er forutsetning for videre arbeid med planleggingen av skolen på Venn. Videre må man ha en beslutning om skolekretsene Jåren og Venn. Når dette er avklart må rådmannen komme med forslag til mandat til prosjektet Skole på Venn. Dette antar vi ikke vil starte før i 2020, og at det vil gå over noen år. Da det er lenge til 2021, så har vi ikke i budsjettet tatt med selve skolen. Dette skyldes blant annet handlingsreglene som ligger i budsjettnotatet. Men alt av frigjorte midler sette av øremerket til finansiering av utbyggingen.
3. Det etableres en barnehagepaviljong på Venn i perioden fram til ny barnehage er bygget.
4. Innen Barn, Helse og Familie ønsker vi at stillingen innen psykisk helse og rus blir tatt inn. Hvis rådmannen mener at en av de andre BFH-stillingene er viktigere og gir mer effekt på folkehelse og oppvekst, så er vi åpne for det.
5. Trivselsleder-programmet mener vi har effekt ut over selve «leken» i skolegården. Det velges ledere av og blant elevene som får et ansvar for å administrere leken. De har også ansvar for å hjelpe elever inn i lek med andre.
6. Sommer i Skaun er et program som vi mener er viktig som et minimumsprogram om sommeren. Målet må være at alle elever kan komme tilbake til skolen og være stolte av i hvert fall en ting de har gjort denne sommeren, uavhengig av situasjonen til familien for øvrig.

	2019	2020	2021	2022
	(alle tall i tusen kroner)			
Innsparing:				
Kulturstilling	-533	-800	-800	-800
Hjemmetjenesten	-500	-500	-500	-500
Børsa skole jfr form innst.	-320	-640	-640	-640
Statbud. øremerkede midler	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum innsparinger	-2 353	-2 940	-2 940	-2 940
Prioriteringer:				
+20% kirkeverge	100	100	100	100
Psykisk helse og rus	335	670	670	670
Paviljong Venn	800	300	300	300
Planlegging Venn skole	0	500	500	0
Trivselslederprogrammet	75	150	150	150
Sommer Skaun	300	300	300	300
Sum prioriteringer	1 610	2 020	2 020	1 520

	2019	2020	2021	2022
Netto endringer	-743	-920	-920	-1 420
Utsatt folkebad	-4 150	-4 150		
Aktivitetspark Buvika	-150	-4 000		
Rest avsettes til utbygging	5 043	9 070	920	1 420
Sum endring	0	0	0	0
Sum avsatt til Venn skole	16 453 000			

Innsparingene over er på kr 11.173.000, og våre prioriteringer koster kr 7.170.000. Dette gir en innsparing i perioden på kr 4.003.000. Sammen med utsatt folkebad, og aktivitetspark i Buvika, så gir dette en total avsetning på kr 16.453.000. Dette kan enten brukes til å betale de første årene av skoleutbyggingen på Venn, eller så kan de avsettes øremerket til denne utbyggingen. Inntil mandat, framdrift og den totale kostnaden er klar, så velger vi å sette av dette i øremerket fond. Hvis det viser seg at skolen på Venn er så teknisk dårlig, og at områdeplanen viser at man delvis skal bygge ny skole der den gamle står, så kan man allerede nå vurdere om man skal bruke noe av de avsatte midlene til midlertidig skolebygning.

Selvstendige forslag fremmet av H og KrF:

1. Det skal utarbeides et mandat for utbygging av nye brannstasjon før prosjektet starter. Mandatet skal vise behov og finansiering. Mandatet skal fremmes via formannskapet og til kommunestyret.

- **Forslaget fikk 6 stemmer og falt dermed. De som stemte for var Møyfrid Rud halgunset KrF/V, Erik Fenstad og Johanne Hammer H, Anita Gilde og Ole Kristian Fosli FrP og Bjørn Hammer Bl.**

2. Det legges inn et tiltak i alle fremtidige valgår (2019, 2021, 2023 osv) for valgkampstøtte på kr 100.000. Dette reverserer delvis rådmannens forslag til kutt. Det er viktig å gi et bidrag til å fremme lokaldemokratiet. Man ønsker å få debatten ut fra kommentarfeltet i sosiale medier, til et aktivt valgkamparbeid ute blant folk. Støtten fordeles med 50% likt på alle parti som har godkjent liste til aktuelt valg, og 50% fordelt i forhold til andel stemmer ved forrige tilsvarende valg.

- **Forslaget ble enstemmig vedtatt.**

Siri Grøttjord fremmet på vegne av flertallsgruppa følgende budsjettforslag:

Drift	2019	2020	2021	2022
Bilordning	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Grønneset	-350 000	350 000	0	0
Merkantile stillinger	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Hjemmetjenesten	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Børsa skole samordning bibliotek	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
Påskestengte barnehager	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
Statsbudsjettet øremerkede midler	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
	-3 370 000	-3 870 000	-4 220 000	-4 220 000
Trivselslederprogram	75 000	150 000	150 000	150 000
SFO	215 000	215 000	215 000	215 000
Sommer Skaun	300 000	300 000	300 000	300 000
Sommerjobb ungdom	200 000	200 000	200 000	200 000
Tuva	258 000	258 000	258 000	258 000
Trygghetsalarmer	200 000	200 000	200 000	200 000
Økt barnehagekapasitet på Venn	800 000	300 000	300 000	0
Kirkeverge 20%	120 000	120 000	120 000	120 000
Sykepleierstilling RSV	670 000	670 000	670 000	670 000
Lag og foreninger	100 000	100 000	100 000	100 000
Flyktningetjenesten	300 000	400 000	400 000	400 000
	3 238 000	2 913 000	2 913 000	2 613 000
Differanse til driftsfond	-132 000	-957 000	-1 307 000	-1 607 000

Verbalforslag fremmet av flertallsgruppa ved Siri Grøttjord:

1. Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret den 14. februar med konkret forslag til løsning for barnehagekapasiteten på Venn gjeldende fra høsten 2019. **Enstemmig vedtatt.**

2. Trivselslederprogrammet videreføres. Kommunestyret ber om at TL-ansvarlig i Skaun kommune samler de andre ansvarlige på de enkelte skolene for programmet til erfaringsutveksling og evt. utvikling av tilbudet. HOKU holdes orientert. **Enstemmig vedtatt.**

3. Tilbudet på Tuva videreføres. Kommunestyret ber om at det utarbeides en ny avtale mellom Skaun kommune og Tuva med sikte på å tilby «Inn på tunet» til også andre brukergrupper.
Vedtatt mot 3 stemmer.
Møyfrid Ruud Halgunset KrF/V og Johanne Hammer og Erik Fenstad H, stemte i mot.

4. Tiltaket økt adm. ressurs for oppvekstsentrene bes innarbeides i ØR1 2019.
Vedtatt mot 5 stemmer.
Møyfrid Ruud Halgunset KrF/V, Anita Gilde og Ole Kristian Fosli, Frp, og Johanne Hammer og Erik Fenstad H, stemte i mot.

5. Sengepost på Rossvollheimen vurderes også i forbindelse med ØR1.
Vedtatt mot 2 stemmer.
Johanne Hammer og Erik Fenstad H, stemte i mot.

Anita Gilde fremmet følgende budsjettforslag på vegne av Frp:

Reduksjon av eiendomsskatt

FrP har alltid vært garantisten for at eiendomsskatt ikke skulle innføres her i kommunen. Eiendomsskatt er en uverdig dobbeltbeskatning av innbyggere og næringsliv i kommunen. En skatt som verken tar hensyn til den enkeltes inntekt eller gjeldsgrad. Vi vil ha et meget godt tjenestetilbud i Skaun kommune, men ikke sende regningen til kommunens innbyggere i form av eiendomsskatt. Vi presenterer et alternativt budsjett med økonomiplan der eiendomsskatten senkes til 2,5 promille i 2019 med mål om utfasing i sin helhet.

Salg av eiendommer

Rådmannen sier at det pr i dag ikke er noen samlet oversikt over salgbare eiendommer, men har angitt hvor mange boliger Skaun kommune totalt disponerer i dag:

Flyktningeboliger: 20 stk
Trygde- og omsorgsboliger: 58 stk
Omsorgsboliger innskudd: 16 stk
Bofellesskap nedsatt funksjonsevne: 17 stk
Bolig nedsatt funksjonsevne: 5 stk
Utleieboliger: 19

Rådmannen vil i løpet av 2019 kartlegge kommunale eiendommer, bygg og andre aktiva som kan være aktuelt å selge, Skaun FrP ønsker å selge noe eiendom allerede i 2019 for å redusere

gjeldskostnader på driftsbudsjettet.

Skaun kommunes målsetting må være salg av eiendom og nedbetaling av gjeld for å gi handlingsrom til å prioritere lovpålagte oppgaver.

-Kommunestyret ber rådmannen igangsette arbeidet med salg av aktuelle eiendommer snarest mulig. Inntektene fra salget skal utelukkende gå til nedbetaling av lån, rente- og avdragslettelsen for å skaffe handlingsrom på driftsbudsjettet. Ved å selge eiendom for 10 millioner allerede i 2019, anslår vi at dette vil gi oss 250.000 kr mer på driftsbudsjettet.

Venn Oppvekstsenter

Skaun FrP mener det er på høy tid å gjøre noe med både skolen og barnehagen på Venn, og foreslår derfor at prosjektering av ny skole starter i 2019, byggestart planlegges i 2020 og kostnader innarbeides i økonomiplanen for 2020 og 2021. Det er pr i dag brakker som skulle være en midlertidig løsning.

Det etableres en barnehagepaviljong på Venn i perioden fram til ny barnehage er bygget.

-Kommunestyret ber rådmannen starte prosjektering av ny Venn oppvekstsenter i 2019. Det innarbeides 500.000 kr til prosjektering i 2019, med målsetting om byggestart på slutten av økonomiplanen.

Vi foreslår følgende i vårt forslag:

-Kulturstilling: kuttes, gir en årlig innsparing (se tabell)

-Grønneset, tas ut.

-Folkebadet Orkanger, med bakgrunn i den økonomiske situasjonen bør vi ikke delta i prosjektet. Vi bør fortsette å kjøpe svømmetilbud.

-Statsbudsjettet medfører øremerkede midler bl. a til helse og lærernorm sum: 1 mill.

-Kutt innen hjemmetjenesten da det i formannskapets innstilling sies at det her er årlige underforbruk. Hjemmetjenesten følges opp i ØR1 og ØR2 i 2019 for eventuelle korrigeringer.

-FrP ønsker å starte planleggingen av skole på Venn. Her må man starte med å få på plass områdeplanen for Venn. Videre ønsker vi å slå sammen skolekretsene Jåren og Venn. Vi gjør avsetninger til fond for å forberede bygging.

-Det etableres en barnehagepaviljong på Venn i perioden fram til ny barnehage er bygget.

-Trivselslederprogrammet mener vi er svært positivt og har en effekt ut over selve leken i

skolegården.

-SommerSkaun er et program som vi mener er viktig som et minimumsprogram i sommermåneden. Alle elever vil med dette ha mulighet til å delta på aktiviteter i sommerferien.

	2019	2020	2021	2022
Innsparing				
Kulturstilling	-533000	-800000	-800000	-800000
Hjemmetjenesten	-2000000	-2000000	-2000000	-2000000
Utvikling Grønneset	-350000	0	0	0
Orkdal folkebad	-4150000	-4150000	0	0
Reduksjon renter/avdrag salg	-250000	-500000	-500000	-500000
Merkantile stillinger	-200000	-200000	200000	200000
Statsbudsjettet øremerkede midler	-1000000	-1000000	-1000000	-1000000
Sum innsparinger	-8483000	-8650000	-4100000	-4100000
Prioriteringer:				
Trivselslederprogram	75000	150000	150000	150000
Redusert eiendomsskatt 2,5%	3288000	3288000	3288000	3288000
Sommerskaun	300000	300000	300000	300000
Forprosjekt Venn	500000	500000	0	0
Paviljong Venn 2.avd	800000	300000	300000	300000
Sum prioriteringer	4963000	4538000	4038000	4038000
Differanse til driftsfond	-3520000	-4112000	-62000	-62000
	Verdi	Redusert rente/avdrag		
Salg av fast eiendom 2019	10000000	250000		

<u>Ordfører Jon P. Husby fremmet følgende forslag:</u>
1 mill. utbytte Trønderenergi.
Budsjettmessige konsekvenser av forslaget; Styrker driftsfond 1 mill.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Først ble det stemt over de enkelte forslagene.

- Fremskrittpartiets forslag til budsjett fikk 2 stemmer og falt. Det var Frp sine representanter Anita Gilde og Ole Kristian Fosli som stemte for.

- KrF/H sitt budsjettforslag fikk 5 stemmer og falt: Det var Møyfrid Ruud Halgunset KrF/V, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H og Anita Gilde og Ole Kristian Fosli, Frp som stemte for.

- Flertallsgruppas forslag fikk 14 stemmer og ble dermed vedtatt.
  5 stemte i mot forslaget fremmet av flertallsgruppa. De som stemte i mot var Møyfrid Ruud Halgunset KrF/V, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H og Anita Gilde og Ole Kristian Fosli, Frp.

Verbalforslag: resultatet står bak forslagene.

Til slutt ble formannskapets innstilling inkludert de endringene som ble vedtatt i møtet avstemt.

Formannskapets innstilling inkludert de endringene som ble vedtatt i møtet ble vedtatt mot 5 stemmer i mot De som stemte i mot var Møyfrid Ruud Halgunset KrF/V, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H og Anita Gilde og Ole Kristian Fosli, Frp.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-2022 med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokument 1.
2. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2019 (saksdokument 2). Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på full kostnadsdekning (selvkostprinsippet).
3. Kommunestyret vedtar følgende handlingsregler og økonomiske måltall for Skaun kommune:
   1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter; mål: minimum 1,75 %.
   2. Netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter; mål: maks 80 %.
   3. Driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter; mål: minimum 5 %.
4. Inntekts- og formuesskatt for 2019 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2019.

   For næringseiendommer (og tidligere verk og bruk), kraftverk og kraftnett er skattesatsen 7,0 promille.

   Det skrives ut eiendomsskatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal i 2019 reduseres med én syvendedel (jfr. overgangsregel til §§3 og 4 første punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.

For boliger og øvrige eiendommer er skattesatsen 3,0 promille. For boliger gis et bunnfradrag på 250 000 kroner per boenhet. For boliger brukes skatteetatens boligverdier som grunnlag for eiendomsskatt.

Gjeldende takster (for alle eiendommer unntatt boliger med boligverdi fra skatteetaten) kontorjusteres med 10% i 2019 med hjemmel i eiendomsskatteloven § 8 A-4.

Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2019:

- Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller stat (§7a)
- Bygninger som har historisk verdi (§7b)
- Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil boligverdi fra skatteetaten foreligger.

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med kommunale eiendomsavgifter

6. Kommunestyret bevilger netto budsjettramme til de ulike budsjettområdene i 2019 ihht skjema 1B (kapittel 7 i saksdokument 1).
7. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, 4 000 000 kroner, i 2019.
8. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2019 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 7 i saksdokument 1).
9. Kommunestyret vedtar et låneopptak på 155 700 000 kroner, inkl. 20 000 000 kroner i startlån i 2019, til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene ihht gjeldende finansreglement.
10. Vedtatte endringsforslag til rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for 2019-2022:

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsregnskapet i forhold til rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for 2019-2022:

Driftsregnskapet	2019	2020	2021	2022	Kommentar
Bilordning	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	
Grønneset	-350 000	350 000	0	0	
Merkantile stillinger	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	
Hjemmetjenesten	-1 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	
Børsa skole samordning bibliotek	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000	
Påskestengte barnehager	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000	
Økt utbytte TrønderEnergi AS	-1 000 000	-1 000 000-	-1 000 000	-1 000 000	
Statsbudsjettet øremerkede midler	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	
Sum reduserte utgifter/økte inntekter	**-4 370 000**	**-4 870 000**	**-5 220 000**	**-5 220 000**	
Trivselslederprogram	75 000	150 000	150 000	150 000	
SFO	215 000	215 000	215 000	215 000	
Sommer Skaun	300 000	300 000	300 000	300 000	
Sommerjobb ungdom	200 000	200 000	200 000	200 000	
Tuva	258 000	258 000	258 000	258 000	
Trygghetsalarmer	200 000	200 000	200 000	200 000	
Forprosjekt Venn		500 000	0	0	
Paviljong Venn 2 avd.	800 000	300 000	300 000	0	
Kirkeverge 20%	120 000	120 000	120 000	120 000	
Sykepleierstilling RSV	670 000	670 000	670 000	670 000	
Lag og foreninger	100 000	100 000	100 000	100 000	
Flyktningetjenesten	300 000	400 000	400 000	400 000	
Valgkampstøtte	100 000		100 000		Vedtatt verbalforslag jmf 11.a
Sum økte utgifter/reduserte inntekter	**3 338 000**	**3 413 000**	**3 013 000**	**2 613 000**	
Økt avsetning til disposisjonsfond	**-1 032 000**	**-1 457 000**	**-2 207 000**	**-2 607 000**	

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsregnskapet, som finansieres med bruk av disposisjonsfond, i forhold til rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan for 2019-2022:

Driftsregnskapet	2019	2020	2021	2022
Bruk av disposisjonsfond	-1 000 000	0	0	0
Sum reduserte utgifter/økte inntekter	**-1 000 000**	**0**	**0**	**0**
Forprosjekt Venn skole	500 000	0	0	0
Prosjektering utvidelse av Buvik kirkegård	500 000	0	0	0
Sum økte utgifter/reduserte inntekter	**1 000 000**	**0**	**0**	**0**

11. Vedtatte verbalforslag:

a) Det legges inn et tiltak i alle fremtidige valgår (2019, 2021, 2023 osv) for valgkampstøtte på kr 100.000. Dette reverserer delvis rådmannens forslag til kutt. Det er viktig å gi et bidrag til å fremme lokaldemokratiet. Man ønsker å få debatten ut fra kommentarfeltet i sosiale medier, til et aktivt valgkamparbeid ute blant folk. Støtten fordeles med 50% likt på alle parti som har godkjent liste til aktuelt valg, og 50% fordelt i forhold til andel stemmer ved forrige tilsvarende valg.

b) Rådmannen kommer tilbake til kommunestyret den 14. februar med konkret forslag til løsning for barnehagekapasiteten på Venn gjeldende fra høsten 2019.

c) Trivselslederprogrammet videreføres. Kommunestyret ber om at TL-ansvarlig i Skaun kommune samler de andre ansvarlige på de enkelte skolene for programmet til erfaringsutveksling og evt. utvikling av tilbudet. HOKU holdes orientert.

d) Tilbudet på Tuva videreføres. Kommunestyret ber om at det utarbeides en ny avtale mellom Skaun kommune og Tuva med sikte på å tilby «Inn på tunet» til også andre brukergrupper.

e) Tiltaket økt adm. ressurs for oppvekstsentrene bes innarbeides i ØR1 2019.

f) Sengepost på Rossvollheimen vurderes også i forbindelse med ØR1.